

วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น

Journal of Northern College

ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 มีนาคม – พฤษภาคม 2563

วัตถุประสงค์ของการจัดพิมพ์วารสาร

1. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้นักวิชาการ คณาจารย์ นิสิต นักศึกษา และบุคคลทั่วไป ได้เผยแพร่บทความทางวิชาการและบทความวิจัยที่มีคุณภาพ
2. เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ด้านวิชาการ และด้านการวิจัย

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไตรรัตน์ ยืนยง อธิการบดีวิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินี ว่องวิไลรัตน์ รองอธิการบดีฝ่ายบริหารวิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร์	เสรีรังสรรค์	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ศาสตราจารย์เกียรติคุณ เสนาะ	ติเยาว์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ศาสตราจารย์ ดร.อุดม	รัฐอมฤต	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์	พรหมวงศ์	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญามน	กาญจนาทวิกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณากลับกรองบทความ

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย	แหวนเพชร	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์	โกศลกิตติอัมพร	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร	ยุภาศ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญา	เคณาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.สำเร็จ	ยุรชัย	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
รองศาสตราจารย์ ดร.ประจितร	มหาหิง	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิบูลย์	พุ่มพุลสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยปทุมธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์	จันตะนี	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิษุณันัน	รัตนวิบูลย์สม	มหาวิทยาลัยนเรศวร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรสา	เตติวัฒน์	มหาวิทยาลัยนเรศวร
อาจารย์ ดร.นันทวัน	เหลียมปรีชา	มหาวิทยาลัยนเรศวร
รองศาสตราจารย์ สฤกษ์	พรมสายใจ	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อานนท์	วงษ์มณี	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เผด็จ	ทุกข์สุญ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัญฐณา	ดิษฐ์แก้ว	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา	ดลวิทยาคุณ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก
อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์	เคลือบวัง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก
อาจารย์ ดร.เปรมจิต	มอร์ซิง	วิทยาลัยชุมชน ตาก
อาจารย์ ดร.เด่นศักดิ์	หอมหวล	วิทยาลัยชุมชน ตาก
อาจารย์ ดร.กันตภณ	หลอดโสภา	วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

ฝ่ายจัดการและเลขานุการกองบรรณาธิการ

นางสาววลัยลักษณ์	พันธูรี
นางสาวศศิวรรณ	ส่งต่าย

กำหนดการเผยแพร่

ปีละ 4 ฉบับ

เจ้าของวารสาร

วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น ISSN 2651-1509

สำนักงาน

กองบรรณาธิการวารสาร ฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ชั้น 1
888 หมู่ 2 ถนนพหลโยธิน (แนวเก่า) ตำบลหนองบัวใต้ อำเภอเมือง จังหวัดตาก 63000
โทรศัพท์ 055-517488 ต่อ 808

พิมพ์ที่ บริษัท พีค การพิมพ์ จำกัด เลขที่ 24/9 ถนนติวานนท์ ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี
จังหวัดปทุมธานี 12000 โทรศัพท์ 0-297-9571-6

สารบัญ

หน้า

การศึกษาการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานใน รายวิชา เทคนิคการสร้างสื่อปฏิสัมพันธ์ดิจิทัล คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ดวงพร ไม้ประเสริฐ.....	1
การศึกษาสินค้าเกษตรแปรรูปของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสับปะรดบ้านห้วยเตี๋ย พัฒนา เพื่อประเมินโอกาสในตลาดท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง ภูมิ ศรีสุข ,วรัญญา อยู่สุนย์นอก , นันทวรรณ ชยางศุ.....	9
ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเงินทุน การจ่ายเงินปันผลและ อัตราผลตอบแทน ต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ เป็นสมาชิกกลุ่ม ดัชนี DJSI บุญญา นุช ชีวาเกียรติยิ่งยง และ อัสวเทพ อากาศวิภาต.....	22
การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน รัตนาศิริวิวัฒน์ และ คณินันท์ พงษ์ธสาโรช.....	36
ผลของ”หลักนิติธรรมแบบไทย” ต่อระบบกฎหมายและการเมืองภายหลัง การรัฐประหาร พ.ศ.2549 นวกัทร ไตรสุวรรณ จาตุรงค์ สุทาวัน.....	49
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในโฆษณาเครื่องสำอางจากเว็บเพจ ปรียารัตน์ ศรีชัยวงศ์.....	56

สารบัญ

หน้า

การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์สู่ความเป็นเลิศ ด้วยเทคนิคปีนโต (PINTHO Model) วิทยา พัฒนเมธาดา , คุณาพิชฌน์ แซ่มสีม่วง , สิทธิกร ชุ่มเขย.....	71
การบริหารงานงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 กาญจนารัตน์ ศรีณรงค์.....	83
การพัฒนาระบบการนำเสนอข้อมูลผลิตภัณฑ์ชุมชนด้วยรหัสคิวอาร์ สำหรับกลุ่มสหกรณ์นครเข็ญราย ปาริชาติ อำนวยพรเลิศ , บุญญรัตน์ อ่ำสุรา.....	100

การศึกษาการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานในรายวิชา เทคนิคการ
สร้างสื่อปฏิสัมพันธ์ดิจิทัล คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
A Study of learning and teaching using Creativity-based learning Model in the
course of Techniques for creating digital interaction media,
Information Technology faculty, Thepsatri Rajabhat University

ดวงพร ไม้ประเสริฐ¹
Doungporn Maiprasert

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการเรียนการสอนจากการใช้เทคนิคการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานในรายวิชาเทคนิคการสร้างสื่อปฏิสัมพันธ์ดิจิทัล 2) เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้เทคนิคการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานในรายวิชาเทคนิคการสร้างสื่อปฏิสัมพันธ์ดิจิทัล กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาสาขาเทคโนโลยีมัลติมีเดีย คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาเทคนิคการสร้างสื่อปฏิสัมพันธ์ดิจิทัลจำนวน 40 คน ด้วยวิธีการสุ่มเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยประกอบด้วยเทคนิคการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานและแบบประเมินการใช้เทคนิคการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ผลวิจัยพบว่า 1) นักศึกษามีทักษะการเรียนรู้ ทำงานในการสร้างชิ้นงานและวิจัยนี้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้สนุกและเพลิดเพลิน 2) ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนการเรียนการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : สร้างสรรค์เป็นฐาน, สื่อปฏิสัมพันธ์ดิจิทัล

¹ ดร., คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี E-mail : maiprasert2517@gmail.com โทรศัพท์ 095-590-1769

ABSTRACT

This research aims to 1) study of learning and teaching using creativity-based learning Model in the course of techniques for creating digital interaction media. 2) To evaluate the students' satisfaction toward the use of Creativity-based learning Model in the course of technology for creating digital interaction media. The sample is Multimedia Technology Students, Information Technology Faculty, Thepsatri Rajabhat University. The sample has 40 students enrolled in the technology for creating digital interaction media course with random method. The instruments used in the study included creativity - based learning model and a satisfaction assessment model using creativity-based learning model. The research found that student have skills in learning, thinking, working and this research focuses on learners have fun and enjoy. 2) The result of the satisfaction assessment of the learners, Creativity-based learning Model, at the high level.

Keywords : Creativity-based, digital interaction media

บทนำ

รายวิชาเทคนิคการสร้างสื่อปฏิสัมพันธ์ดิจิทัล (วท 6004446) เป็นวิชาที่นักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยี มัลติมีเดียชั้นปีที่ 1 ทุกคนต้องเรียน ซึ่งเนื้อหาจะเกี่ยวข้องกับหลักการออกแบบและผลิตสื่อเชิงปฏิสัมพันธ์ในงาน ด้านมัลติมีเดียโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ หลักการออกแบบการใช้งานในลักษณะของ GUI วิธีการปฏิสัมพันธ์ในระบบ และการประยุกต์ใช้งานในการติดต่อโต้ตอบกับผู้ใช้งานในรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้สคริปต์ในการควบคุม

จากการเรียนการสอนในรายวิชาเทคนิคการสร้างสื่อปฏิสัมพันธ์ดิจิทัล(วท 6004446) ในช่วงแรกที่ผ่านมา พบว่า นักศึกษายังขาดทักษะ ความรู้ ความสร้างสรรค์ในการสร้างสื่อปฏิสัมพันธ์ดิจิทัล นักศึกษายังไม่มีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างเพื่อนที่ดี

จากสภาพปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาเทคนิคการสร้างสื่อ ปฏิสัมพันธ์ดิจิทัล (วท 6004446) ใช้เทคนิคการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity-based learning Model) ให้นักศึกษาได้เกิดทักษะกระบวนการเรียนรู้สร้างสรรค์ ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น และ สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีให้กับผู้เรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเรียนการสอนจากการใช้เทคนิคการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity-based learning Model) ในรายวิชาเทคนิคการสร้างสื่อปฏิสัมพันธ์ดิจิทัล
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้เทคนิคการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity-based learning Model) ในรายวิชาเทคนิคการสร้างสื่อปฏิสัมพันธ์ดิจิทัล

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

เกษมณี ลาปะ และเพชรรัตน์ จงนิมิตสถาพร ได้กล่าวไว้ในงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับผังกราฟิก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รายวิชา ส 21103 สังคมศึกษา” การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับผังกราฟิก ให้นักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์ มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เฉลี่ยร้อยละ 70 ขึ้นไป กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนกุงแก้ววิทยาคาร จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 24 คน ดำเนินการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 3 ประเภท ประกอบด้วย 1) เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการปฏิบัติการ คือ แผนการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับผังกราฟิก 2) เครื่องมือสะท้อนผลการปฏิบัติการ ได้แก่ แบบบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบสังเกตพฤติกรรมการสอน แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบท้ายวงจร 3) เครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติการ ได้แก่ แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัย พบว่า 1. ความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนร้อยละ 79.17 มีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ คิดเป็น ร้อยละ 79.17 ขึ้นไป 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนร้อยละ 83.33 มีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 73.75 ขึ้นไป

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

นักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีมีเดีย คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ

กลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาสาขาเทคโนโลยีมีเดีย ชั้นปีที่ 1 หมู่เรียน 621244401 คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาเทคนิคการสร้างสื่อปฏิสัมพันธ์ดิจิทัล(วท 6004446) จำนวน 40 คน ด้วยวิธีการสุ่มเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

1. เทคนิคการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity-based learning Model)
2. แบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้เทคนิคการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity-based learning Model)
3. ศึกษาแผนการสอนในรายวิชาเทคนิคการสร้างสื่อปฏิสัมพันธ์ดิจิทัล (วท 6004446)
4. สร้างแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของการวัดและประเมินผลให้เหลือ 30 ข้อ
5. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ โดยหาค่า IOC กำหนดคะแนนความคิดเห็น
6. ให้นักศึกษาทำแบบทดสอบที่ได้ทำไว้ก่อนเรียน
7. ประเมินผลจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน
8. ใช้เทคนิคการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity-based learning Model) ในรายวิชาเทคนิคการสร้างสื่อปฏิสัมพันธ์ดิจิทัล ซึ่งรูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานประกอบด้วยกระบวนการ (Process) และบรรยากาศ ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 กระตุ้นความสนใจ ขั้นตอนที่ 2 ตั้งปัญหาและแบ่งกลุ่มตามความสนใจ ขั้นตอนที่ 3 ค้นคว้าและคิด ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอ และขั้นตอนที่ 5 ประเมินผล
9. ให้นักศึกษาทำแบบทดสอบหลังเรียน
10. ประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อเทคนิคการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity-based learning Model) ในรายวิชาเทคนิคการสร้างสื่อปฏิสัมพันธ์ดิจิทัล

ผลการวิจัย

ผลจากการเรียนรู้การใช้เทคนิคการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน

พฤติกรรมขณะเรียน

ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงในการออกแบบโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์งานแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราชด้วยความคิดสร้างสรรค์ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 พฤติกรรมการเรียนรู้การสร้างโปสเตอร์งานแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช
ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน

จากภาพที่ 1 พฤติกรรมที่ปรากฏ ผู้เรียนเกิดทักษะการปฏิบัติงานจริง และสามารถนำไปใช้งานต่อได้ในการสื่อต่าง ๆ สำหรับงานด้านเทคโนโลยีมีลติมีเดียได้ ผู้เรียนมีความเพลิดเพลินสนุกสนานเวลาเรียน เนื่องจากการเรียนมีการแข่งขันด้านทักษะการออกแบบโปสเตอร์งานแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราชและเกิดความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ ในลักษณะเพื่อนช่วยแนะนำเพื่อนสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และ ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน

ผลประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อเทคนิคการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน
ตารางที่ 1 เพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	33	82.5
หญิง	7	17.5
รวม	40	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้เรียนที่เรียนมีเพศชายจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 82.57 และเพศหญิง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5

เกณฑ์การประเมินค่าระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน โดยนำไปเทียบกับเกณฑ์แปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 103)

4.51 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 3 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1.ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเอง	4.68	0.47	มากที่สุด
2.ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่ม	4.68	0.47	มากที่สุด
3.การเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานมีแรงบันดาลใจในการสร้างงาน	4.17	0.38	มาก
4. การเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานมีกระบวนการในการรวบรวมข้อมูลในการสร้างงาน	4.24	0.43	มาก
5.การเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานมีกระบวนการในการแสดงผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้น	4.37	0.49	มาก
เฉลี่ยโดยรวม	4.43	0.45	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานภาพรวมของการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานที่ค่าเฉลี่ย 4.43 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.45 ระดับความพึงพอใจอยู่ระดับมากสำหรับการประเมิน 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 1) ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเอง ที่ค่าเฉลี่ย 4.68 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 2) ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่ม ที่ค่าเฉลี่ย 4.68 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 และ 3) การเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานมีกระบวนการในการแสดงผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้น ที่ค่าเฉลี่ย 4.37 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49

สรุปและอภิปรายผล

ผลจากการวิจัย มีประเด็น 2 ประการคือ

1. สภาพการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity-based learning Model) ผู้เรียนเกิดทักษะการปฏิบัติงานจริง และสามารถนำไปใช้งานต่อได้ในการสื่อสาร ๑ สำหรับงานด้านเทคโนโลยีมีผลดีมีเสียได้ ผู้เรียนมีความเพลิดเพลินสนุกสนานเวลาเรียน เนื่องจากการเรียนมีการแข่งขันด้านทักษะการออกแบบโปสเตอร์งานแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราชและเกิดความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ ในลักษณะเพื่อนช่วยแนะนำเพื่อนสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และ ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และการเรียนการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน สอดคล้องกับ มงคล เรียงณรงค์ (2558) ที่สรุปขั้นตอนการสอนความคิดสร้างสรรค์ มีดังนี้ 1) ขั้นตอนกระตุ้นให้เกิดการคิด 2) ขั้นตอนตั้งปัญหารายบุคคล 3) ขั้นตอนกิจกรรมกลุ่ม 4) ขั้นนำเสนอผลงาน 5) ขั้นตอนประเมินผล

2. ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity-based learning Model) ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานภาพรวมของการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานที่ค่าเฉลี่ย 4.43 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.45 ระดับความพึงพอใจอยู่ระดับมากที่สุด ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า จากการสอนที่เน้นการปฏิบัติให้นักศึกษาเกิดความตื่นตัว เพลิดเพลินและสนุกกับการเรียนรู้ที่ได้รับสอดคล้องกับงานวิจัยของวิริยะ ฤาชัยพาณิชย์ (2558 : 31) ว่าการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานเป็นการจัดการเรียนที่ทำให้ผู้เรียนฝึกทักษะต่าง ๆ ทั้งในทักษะการหาความรู้ ทักษะการทำงานและทักษะความคิด

ข้อเสนอแนะ

1. ควรนำเทคนิคการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity-based learning Model) กับรายวิชาอื่น ๆ
2. ควรใช้เทคนิคการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานในการสอนที่นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริงในชุมชน เพื่อเป็นการพัฒนาชุมชนอีกทางหนึ่ง

เอกสารอ้างอิง

เกษมะณี ลาปะ และเพชรรัตน์ จงนิมิตสถาพร. (2559). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบ สร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับผังกราฟิก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รายวิชา ส 21103 สังคมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ประคอง กรรณสูต. (2535). สถิติการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.

มงคล เรียงณรงค์. (2558). การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน(CBL)ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รายวิชา ส 21103 สังคมศึกษา 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วิริยะ ฤาชัยพาณิชย์. (2558). การสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน Creativity – based Learning(CBL). วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้ ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2558 จาก jliwu.ac.th/countLaodJournal.php?jID=39

อารี พันธุ์ณี. (2543). คิดอย่างสร้างสรรค์. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: เลพิแอนด์ ลติเพรส.

Torrance, E. Paul. (1971). *Creative Learning and Teaching*. New York: Mead and Company.

การศึกษาสินค้าเกษตรแปรรูปของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสับประรดบ้านห้วยเตี๋ยพัฒนา
เพื่อประเมินโอกาสในตลาดท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง

A Study of Processed Agricultural Products of Huia Dua Village Community
Enterprise to Evaluate an Opportunity in Lampang Tourism Market

ภูม ศรีสุข¹, วรณัฐ อยู่สุนย์นอก², นันทวรรณ ชยางกูร³

Phoom Srisook¹, Warunyoo Yoosoontrong², Nantawan Chayangsu³

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสับประรดบ้านห้วยเตี๋ยพัฒนา ศึกษาแนวคิดผลิตภัณฑ์และองค์ประกอบผลิตภัณฑ์ของสินค้าเกษตรแปรรูปของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสับประรดบ้านห้วยเตี๋ยพัฒนา และศึกษาแนวทางการตลาดของผลิตภัณฑ์ของสินค้าเกษตรแปรรูปของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสับประรดบ้านห้วยเตี๋ยพัฒนาเพื่อประเมินโอกาสในตลาดท่องเที่ยวจังหวัดลำปางได้ในอนาคต มีรูปแบบการศึกษาตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) การสนทนากลุ่มย่อย (focus group) ระดมความคิดเพื่อแลกเปลี่ยนรู้ (Brainstorming) กับผู้เข้าร่วมโครงการศึกษานี้ รวมถึงการประชุมและสนทนากลุ่มย่อยกับผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรแปรรูป

ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสับประรดบ้านห้วยเตี๋ยพัฒนาซึ่งมีพื้นฐานการดำเนินชีวิตตามครรลองของคนในภาคเหนือที่ไม่ได้มีความเร่งรีบมากนัก เป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักด้านเกษตรกรรมและแปรรูปผลิตภัณฑ์สับประรดเป็นอาชีพเสริม มีประสบการณ์ด้านการประกอบการน้อย จึงมีข้อจำกัดเกี่ยวกับความรู้ความชำนาญด้านการตลาดผลิตภัณฑ์ ไม่กล้าเปลี่ยนแปลงและไม่กล้าตัดสินใจเนื่องจากไม่มีแผนงานรองรับความเสี่ยง ด้านแนวคิดผลิตภัณฑ์และองค์ประกอบผลิตภัณฑ์ ไม่เคยมีการกำหนดแนวคิดผลิตภัณฑ์เพื่อลูกค้าเป้าหมายกลุ่มใด และไม่เคยวางแผนพัฒนาองค์ประกอบผลิตภัณฑ์ให้ตรงความต้องการของลูกค้าในตลาดการท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง ด้านการตลาดผลิตภัณฑ์นั้นมีการใช้เครื่องมือสื่อสารทางการตลาดน้อยมากเพื่อขยายช่องทางการตลาดใหม่ๆ รวมถึงตลาดนักท่องเที่ยวในจังหวัดลำปาง

คำสำคัญ : สินค้าเกษตรแปรรูป วิสาหกิจชุมชน ตลาดการท่องเที่ยว

¹ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่ E-mail: phoomsri.pim@gmail.com

² อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่ E-mail: katcha_z@hotmail.com

³ อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่ E-mail: Nantawan_C@gmail.com

ABSTRACT

The results indicated that the entrepreneurship characteristics of the members of the Huai Dua Pattana Pineapple Community Enterprise have based on the regular northern lifestyle which are considered slow living. Most of them are agricultural housewives who are mainly engaged in agriculture and processing pineapple products as a part-time career. Additionally, they have limited knowledge and skill in product marketing and have no courage to change or make decisions since they are inexperienced in entrepreneurship and have no idea about risk management plan. According to product concept and components, they have never determined a product concept for any target customers and never planned to develop product components to meet the needs of customers in Lampang tourism market. Regarding product marketing, there is very little usage of marketing communication tools to expand new marketing channels, including Lampang tourism market.

Keywords: Processed agricultural products, Community enterprise, tourism market

บทนำ

การแปรรูปสินค้าเกษตรมีความสำคัญมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากอดีตที่มีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อการบรรเทาปัญหาการค้าตกต่ำและผลผลิตเน่าเสียในช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวที่ผลผลิตออกสู่ตลาดจำนวนมาก จนมาสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มและความแตกต่างให้กับผลิตภัณฑ์เพื่อตอบสนองต่อความต้องการบริโภคที่หลากหลายมากขึ้น รวมถึงการตอบสนองพฤติกรรมผู้บริโภคสมัยใหม่ที่ต้องการผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่รับประทานง่ายและสะดวกรองรับวิถีชีวิตที่เร่งรีบของสังคมเมืองที่ขยายตัวต่อเนื่องตามการพัฒนาประเทศ จึงเป็นโอกาสให้ผู้ประกอบการผลิตสินค้าเกษตรที่หันมาให้ความสำคัญและหาแนวทางแปรรูปผลิตภัณฑ์มากขึ้นเพื่อเพิ่มพูนรายได้และสามารถเข้าไปแข่งขันในตลาดได้ ดังนั้น รัฐบาลจึงกำเนิดโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และมาตรฐานการผลิตสินค้า OTOP เกษตรแปรรูปโดยมุ่งความสำคัญต่อการพัฒนากิจการของผู้ประกอบการชุมชนให้มีความพร้อมสามารถแข่งขันได้ในตลาด ส่งเสริมการนำวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาต่อยอด นำไปสู่การสร้างอัตลักษณ์และจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ชุมชน ก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ ชุมชนมีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนตามเจตนารมณ์ของนโยบายของรัฐบาลในการแก้ปัญหาความยากจนในท้องถิ่น โดยยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อกระตุ้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจทั้งในระดับจังหวัดและระดับประเทศ มุ่งเน้นให้มีการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมา

พัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ และมีเอกลักษณ์สอดคล้องกับวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น ให้สามารถจำหน่ายได้ ทั้งตลาดภายในและต่างประเทศ แต่ที่ผ่านมามีผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยชุมชนส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาด้านมาตรฐาน ความปลอดภัย กำลังการผลิต คุณภาพหรือความสม่ำเสมอของผลิตภัณฑ์ มีอายุการเก็บรักษาที่สั้น ทำให้มีข้อจำกัดด้านขีดความสามารถในการแข่งขันทางการตลาด “โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และมาตรฐานการผลิตสินค้า OTOP เกษตรแปรรูป” ในปี พ.ศ. 2562 ของภาครัฐ จึงได้เชื่อมโยงการทำงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อ ร่วมกันพัฒนาทักษะการบริหารจัดการ การผลิต การตลาด ให้เหมาะสมตามศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนา ผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการชุมชนให้มีความพร้อมทั้งในด้านการผลิต มาตรฐานเพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในตลาด โดยให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับจังหวัดและอำเภอมีส่วนร่วมในการเรียนรู้การทำงานร่วมกับหน่วยงาน หรือองค์กรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยวิสาหกิจชุมชน (กรม ส่งเสริมการเกษตร, 2562)

แนวทางการพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูป จึงเป็นแนวคิดในการสร้างรายได้ขยายโอกาส ที่จะช่วยให้ เกษตรกรไทย สามารถขายผลผลิตให้ได้ราคาโดยยกระดับไปสู่การตอบสนองความต้องการของตลาด ของผู้ซื้อหรือ ผู้บริโภคให้ได้รับความพอใจสูงสุด และด้วยเหตุที่สินค้าเกษตรแปรรูปมีพื้นฐานมาจากการผลิต จึงให้ ความสำคัญต่อการสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าเพิ่มของสินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ สามารถ ตรวจสอบมาตรฐานสินค้าได้ตั้งแต่กรรมวิธี การผลิต การแปรรูป การเก็บรักษา การส่งมอบ ให้มีความสำคัญต่อการ สร้างแบรนด์ การรับรองมาตรฐาน GAP เรียนรู้พฤติกรรมผู้บริโภคจากการตลาดเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตและพัฒนา บรรลุภัณฑ์เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพด้านการตลาดและการกระจายผลผลิตไปสู่ตลาด มีการเตรียมความพร้อม เพื่อสร้างโอกาสขยายช่องทางการตลาดรองรับสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น พัฒนา สินค้าที่มี เครื่องหมายการค้าของตนเองที่เน้นคุณภาพและมาตรฐาน มีการวางระบบการขายและกระจายสินค้า มี การส่งเสริมการตลาดในรูปแบบต่างๆ พัฒนาสินค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดโดยศึกษาความต้องการ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของลูกค้าย่างเป็นระบบ เพราะปัจจุบันวิถีชีวิต (Lifestyle) ของผู้บริโภคเปลี่ยนไป มาก เลือกแปรรูปสินค้าเกษตรที่ได้รับความนิยมและเหมาะกับวิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่ตามกระแสอาหารเพื่อสุขภาพ และการควบคุมน้ำหนัก ขนาดสินค้าเหมาะสมต่อการบริโภคคนเดียวซึ่งสามารถทำการตลาดได้ง่ายกว่า และ สอดคล้องกับชีวิตคนเมืองที่เป็นตลาดใหญ่ของสินค้า ส่งเสริมการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในการจัดหาและเป็น ช่องทางการตลาดในการกระจายสินค้า มีการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ โดยความร่วมมือภาครัฐและเอกชน (กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร, 2562)

สินค้าเกษตรแปรรูปมีความสำคัญต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง เนื่องจากเศรษฐกิจหลักที่ สร้างรายได้ให้กับจังหวัดลำปางคือด้านท่องเที่ยวและบริการ ด้านเกษตรและแปรรูปเกษตร และด้านอุตสาหกรรม

และหัตถอุตสาหกรรม โดยในปี พ.ศ.2562 มีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดลำปางมากถึง 835,967 คน และมีรายได้จากการท่องเที่ยว 2,584,000,000 บาท (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาลำปาง, 2563) ซึ่งยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคการท่องเที่ยวและบริการ ผลักดันลำปางเป็นเมืองท่องเที่ยวคุณภาพและยั่งยืน เน้นอัตลักษณ์ชุมชน ที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและความยั่งยืนโดยสนับสนุนสินค้าของฝากหรือของที่ระลึกเพื่อสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ ส่งเสริมการเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ และสินเกษตรแปรรูปเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ในทุกมิติ

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นเหตุผลในการศึกษาเรื่อง การศึกษาสินค้าเกษตรแปรรูปของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสับปะรดบ้านห้วยเตี๋ยพัฒนาเพื่อประเมินโอกาสในตลาดท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาแนวทางการตลาดของผลิตภัณฑ์ของสินค้าเกษตรแปรรูปของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสับปะรดห้วยเตี๋ยพัฒนาเพื่อประเมินโอกาสในตลาดท่องเที่ยวจังหวัดลำปางได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสับปะรดบ้านห้วยเตี๋ยพัฒนา
2. ศึกษาแนวคิดผลิตภัณฑ์และองค์ประกอบผลิตภัณฑ์ของสินค้าเกษตรแปรรูปของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสับปะรดห้วยเตี๋ยพัฒนา
3. ศึกษาแนวทางการตลาดของผลิตภัณฑ์ของสินค้าเกษตรแปรรูปของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสับปะรดห้วยเตี๋ยพัฒนาเพื่อประเมินโอกาสในตลาดท่องเที่ยวจังหวัดลำปางได้ในอนาคต

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับสินค้าเกษตรแปรรูป

ความต้องการและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปได้ส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจให้ต้องปรับตัวสอดคล้องกับพฤติกรรมผู้บริโภค อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปจึงต้องปรับแนวคิดเพื่อเปลี่ยนรูปแบบการผลิตจากสินค้าโภคภัณฑ์ไปในแนวสินค้านวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมผู้บริโภคที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ให้ความสำคัญกับนวัตกรรมในการยืดอายุของผลิตภัณฑ์ นวัตกรรมการตลาด ระบบอัตโนมัติ ขั้นตอนระยะเวลาการทำงานในกระบวนการต่างๆ รวมถึงการจัดทำระบบข้อมูลเพื่อนำข้อมูลต่างๆ มาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ที่อาจจะเกิดขึ้น สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ควรมีการกำหนดช่องทางตลาดเพื่อให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่ต้องการของลูกค้าเป้าหมาย ทั้งนี้ ได้มีการประเมินอุตสาหกรรมหรือธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและเกษตรแปรรูปที่คาดว่าจะเติบโตได้ดีและเป็นที่ต้องการของตลาดในปี 2562 นั้น ประกอบด้วย 1) อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป

ที่เน้นเทรนด์หรือกระแสสุขภาพ โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุที่ตื่นตัวและใส่ใจในสุขภาพของตนเอง โดยเฉพาะพืชผลเกษตรที่ให้คุณค่าทดแทนแป้งและน้ำตาล หรือ กลุ่มอาหารที่ช่วยลดปัจจัยเสี่ยงในการเกิดโรคของผู้สูงอายุจึงคาดว่าจะเป็นที่ต้องการมากขึ้น 2) สินค้าเกษตรแปรรูปที่ผลิตมาจากผลไม้เมืองร้อน ที่นิยมเลือกบริโภคในเพิ่มปริมาณมากขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งในกลุ่มชาวไทยและชาวต่างชาติ รวมถึงนโยบายในการส่งเสริมผลิตผลทางการเกษตรประเภทดังกล่าวของรัฐบาล จึงคาดว่าจะทำให้สินค้าเกษตรแปรรูปเติบโตในทิศทางที่ดีขึ้นตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ และ 3) สินค้าเกษตรแปรรูปเพื่อสุขภาพที่ไม่ใช่อาหาร ที่เป็นการเพิ่มคุณค่าในด้านของใช้ประจำวัน โดยเฉพาะสินค้าในกลุ่มไลฟ์สไตล์ เช่น เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด ผลิตภัณฑ์เพื่อการดูแลร่างกาย ซึ่งปัจจัยที่จะเพิ่มมูลค่าให้การทำธุรกิจต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้บริโภคและความนิยมของตลาดเป็นหลัก (กอบชัย สังสิทธิสวัสดิ์, 2562)

2. แนวคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยว (Tourism Product)

Jafar and other (2545: 15) ความหมายของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่บุคคลซื้อเพื่อเดินทางจากจุดหมายหนึ่งไปยังอีกจุดหมายหนึ่งและคือสิ่งที่บุคคลซื้อในขณะที่อยู่ในภูมิภาคอื่น ในขณะที่ จิตานันท์ ตีกุลและคณะ (2550: 10) ได้ให้ความหมายของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว หมายถึง สินค้าหรือบริการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองความพอใจของผู้บริโภคหรือผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้สินค้าหรือบริการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวนั้นๆ โดยลักษณะของสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวนั้นมีทั้งที่สามารถจับต้องได้และมีตัวตน หรือไม่สามารถจับต้องได้ จึงสรุปได้ว่า ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว หมายถึง สินค้าและบริการที่นำเสนอแก่ตลาดเพื่อการเดินทางและท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองความต้องการและทำให้ลูกค้าที่เป็นนักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ

3. แนวคิดเกี่ยวกับการตลาดการท่องเที่ยว (Tourism Marketing)

Michael M.Colttman (2532: 11) กล่าวถึงความหมายของการตลาดการท่องเที่ยว ว่าเป็นปรัชญาการบริหารที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยให้สามารถบรรลุความต้องการได้โดยการวิจัย การพยากรณ์ และการเลือกช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กรเพื่อกำไรสูงสุด ขณะที่ นิคม จารุมณี (2535: 14) กล่าวถึงความหมายของการตลาดในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวว่า เป็นแนวความคิดหรือปรัชญาทางการจัดการที่มุ่งเน้นไปสู่ความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยอาศัยการวิจัยตลาด การพยากรณ์ การคัดเลือกทรัพยากรการท่องเที่ยวที่กำลังอยู่ในความต้องการ เพื่อให้ธุรกิจได้รับประโยชน์สูงสุด ในการเสนอบริการแก่นักท่องเที่ยวตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรแปรรูป

บุญยสุภะ อเนกสุข และ วศิน ปัญญาวุฒตระกูล (2559) ศึกษาเรื่องการพัฒนาารูปแบบและผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวในจังหวัดพิษณุโลกเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวในกลุ่มอาเซียน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบและผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่สามารถสนองตอบความสนใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวในกลุ่มอาเซียนได้อย่างเหมาะสม ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบและผลิตภัณฑ์ที่สนองตอบความสนใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยได้แก่ รูปแบบและผลิตภัณฑ์ที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเชิงนิเวศ รูปแบบและผลิตภัณฑ์ที่สนองตอบความสนใจของนักท่องเที่ยวชาวอาเซียนคือรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

นพพร จันทรนำชูและพรรณธิดา เหล่าพวงศักดิ์ (2560) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุของผู้ประกอบการท้องถิ่นในภูมิภาคตะวันตก เพื่อการยกระดับการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพในการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาและเสนอแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุของผู้ประกอบการท้องถิ่นในภูมิภาคตะวันตก ผลการวิจัยพบว่าทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ประเภทสินค้าที่ระลึกควรพัฒนา 4 ด้านได้แก่ ขนาดของผลิตภัณฑ์ อรรถประโยชน์ รูปลักษณ์ และบรรจุภัณฑ์ โดยที่ให้ความสำคัญในเรื่องการมีอัตลักษณ์ชุมชน มีมาตรฐานการผลิตสำหรับผู้สูงอายุ และพัฒนาเครือข่ายทางการตลาดผู้ประกอบการท่องเที่ยว

บงกช สุทัศน์ ณ อยุธยา และคณะ (2561) การพัฒนาสินค้าหัตถกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบ้านถวาย โดยชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทและเพิ่มพูนองค์ความรู้รวมทั้งพัฒนาสินค้าหัตถกรรมเพื่อส่งเสริมให้ชุมชนได้เรียนรู้ในการบริหารจัดการและพัฒนาสินค้าหัตถกรรมได้อย่างยั่งยืนตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศและสามารถพัฒนาสินค้าหัตถกรรมโดยใช้ศิลปะสร้างสรรค์สู่สินค้านวัตกรรมได้ในอนาคต ผลการวิจัยพบว่า สินค้าหัตถกรรมที่ใส่ความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาสินค้าที่เป็นอัตลักษณ์ มีการสร้างเรื่องเล่าจะสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มทางการตลาด อีกทั้งหน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุน ส่งเสริมและหาตลาดรองรับสินค้าหัตถกรรมของชุมชน ให้ความช่วยเหลือในด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโทรทัศน์และสื่อสังคมออนไลน์

กรอบแผนงานการวิจัย

การศึกษานี้มีลักษณะการศึกษาเชิงคุณภาพที่ใช้วิธีการเสวนากลุ่มย่อย (Focus Group) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และการระดมสมอง (Brainstorming) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ แนวคิดผลิตภัณฑ์ องค์ประกอบผลิตภัณฑ์ และการตลาดผลิตภัณฑ์ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนวรรณกรรม

จากเอกสาร ข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดกรอบแผนงานการศึกษา

ประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องฯ

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการเพื่อศึกษาแนวคิดผลิตภัณฑ์ องค์ประกอบผลิตภัณฑ์ การตลาดผลิตภัณฑ์ (สัมภาษณ์เชิงลึก (Indept-Interview) สนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ระดมสมอง (Brainstroming))

แนวทางการจัดการสินค้าเกษตรแปรรูปเข้าสู่ตลาดการท่องเที่ยวในจังหวัดลำปาง
(แลกเปลี่ยนเรียนรู้)

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินผลและสรุปผลการศึกษา

การประชุมกลุ่มย่อยกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยว

รูปภาพที่ 1 กรอบแผนงานวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวิธีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) โดยเริ่มจากทบทวนเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ แนวคิดผลิตภัณฑ์ องค์ประกอบผลิตภัณฑ์ การตลาดผลิตภัณฑ์เพื่อประเมินสู่ตลาดการท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง โดยกำหนดกรอบแผนการศึกษา 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนวรรณกรรม

โดยศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวข้องกับด้านลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของเกษตรกรกลุ่มสินค้าเกษตรแปรรูปในจังหวัดลำปาง ศึกษาแนวคิดด้านการผลิตเพื่อการท่องเที่ยว และศึกษาแนวคิดและทฤษฎีด้านการตลาดเพื่อการท่องเที่ยว โดยค้นคว้าจากตำรา บทความวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดกรอบแผนการศึกษา โดยนำข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมมาวางแผนกรอบแผนงานการศึกษาในครั้งนี้ โดยกำหนดขอบเขตของตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเป็นผู้ประกอบการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสับปะรดบ้านห้วยเตี๋ยพัฒนา และกำหนดขอบเขตของเนื้อหาในการศึกษา 3 ด้านคือ 1) คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสับปะรดบ้านห้วยเตี๋ยพัฒนา 2) ศึกษาแนวคิดผลิตภัณฑ์และองค์ประกอบผลิตภัณฑ์ของสินค้าเกษตรแปรรูปของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสับปะรดบ้านห้วยเตี๋ยพัฒนา และ 3) ศึกษาแนวทางการตลาดของผลิตภัณฑ์ของสินค้าเกษตรแปรรูปของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสับปะรดบ้านห้วยเตี๋ยพัฒนาเพื่อประเมินโอกาสในตลาดท่องเที่ยวจังหวัดลำปางได้ในอนาคต โดยพัฒนาเป็นกรอบแผนการศึกษาตามรูปภาพที่ 1

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาแนวคิดผลิตภัณฑ์ องค์ประกอบผลิตภัณฑ์ และการตลาดของผลิตภัณฑ์ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) การสนทนากลุ่มย่อย (focus group) การอบรมและการระดมสมอง (Brainstorming) เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มระหว่างทีมผู้วิจัยกับเกษตรกรที่เป็นผู้ประกอบการสินค้าเกษตรแปรรูป 3 กลุ่ม

ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ สรุปและประเมินผลและสรุปผลการศึกษา โดยวิเคราะห์ผลการศึกษาเกี่ยวกับศึกษาแนวคิดผลิตภัณฑ์และองค์ประกอบผลิตภัณฑ์ และสรุปแนวทางการตลาดของสินค้าเกษตรแปรรูปของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสับปะรดบ้านห้วยเตี๋ยพัฒนาเพื่อประเมินโอกาสในตลาดท่องเที่ยวจังหวัดลำปางได้ในอนาคต

ผลการวิจัย

จากการศึกษา ได้แบ่งการนำเสนอข้อมูลตามวัตถุประสงค์ในการศึกษา ดังนี้

1. คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของสมาชิกกลุ่ม

จากการศึกษาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสับปะรดแปรรูปบ้านห้วยเตี๋ยพัฒนา พบว่า จากพื้นฐานการดำเนินชีวิตตามครรลองของคนในภาคเหนือที่ไม่ได้มีความเร่งรีบมากนัก เป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักด้านเกษตรกรรมและแปรรูปผลิตภัณฑ์สับปะรดเป็นอาชีพเสริม จึงไม่ได้มุ่งหวังต่อความสำเร็จกับผลิตภัณฑ์สับปะรดแปรรูปเท่าที่ควร อย่างไรก็ตาม กลุ่มมีความต้องการขยายช่องทางการตลาดใหม่ๆ รวมไปถึงตลาดนักท่องเที่ยวในจังหวัดลำปาง แต่ด้วยประสบการณ์ด้านการประกอบการที่มีน้อย จึงมีข้อจำกัดเกี่ยวกับความรู้ความชำนาญด้านการจัดการผลิตภัณฑ์ ขาดทักษะความสามารถด้านการตลาด

ผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยว จึงไม่กล้าตัดสินใจในการ ดำเนินการ เปลี่ยนแปลง หรือแข่งขันเพราะไม่มีแผนงานรองรับความเสี่ยง

2. ด้านแนวคิดผลิตภัณฑ์และองค์ประกอบผลิตภัณฑ์

จากการศึกษาแนวผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสับปะรดแปรรูปบ้านห้วยเตี๋ยพัฒนา พบว่า กลุ่มไม่เคยมีการกำหนดแนวคิดผลิตภัณฑ์เพื่อมุ่งตอบสนองความต้องการของลูกค้าเป้าหมายกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ไม่มีการกำหนดช่องทางจำหน่ายล่วงหน้า ทั้งนี้ กลุ่มร่วมกันคิดรายการผลิตภัณฑ์แปรรูปเองภายในกลุ่ม เช่น สับปะรดกวน น้ำผึ้งมะนาว สับปะรดมะพร้าว/งา สับปะรดกวน คุกกี้ไส้สับปะรดกวน ขนมเทียนไส้สับปะรดกวน สับปะรดกวนแก้ว ท็อฟฟี่ไส้สับปะรด เป็นต้น

ด้านองค์ประกอบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสับปะรดแปรรูปบ้านห้วยเตี๋ยพัฒนา พบว่า กลุ่มไม่เคยวางแผนพัฒนาองค์ประกอบผลิตภัณฑ์ให้ตรงความต้องการของลูกค้าเฉพาะกลุ่มหรือลูกค้าในตลาดท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง องค์ประกอบโดยรวมของผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่คือ เครื่องหมายรับรองมาตรฐาน ตรายี่ห้อ ความเป็นเอกลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีขนาดที่เหมาะสมกับราคาจำหน่ายและเหมาะสมกับปริมาณในการรับประทาน แต่ยังมีปัญหาสำคัญในเรื่องของ ฉลากสินค้า ข้อความบรรยายสรรพคุณสินค้า บรรจุภัณฑ์ไม่คงทนแข็งแรง รูปแบบบรรจุภัณฑ์ไม่เหมาะกับผลิตภัณฑ์ และป้ายบอกวันหมดอายุ

รูปภาพที่ 2 แสดงผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจแปรรูปสับปะรดบ้านห้วยเตี๋ยพัฒนา

3. ด้านการตลาดผลิตภัณฑ์

จากการศึกษาการตลาดผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสับปะรดบ้านห้วยเตี๋ยพัฒนาเพื่อประเมินโอกาสในตลาดท่องเที่ยวจังหวัดลำปางได้ในอนาคต พบว่า กลุ่มมีการใช้เครื่องมือสื่อสารทางการตลาดน้อยมาก โดยเฉพาะสื่อออนไลน์ที่ยังไม่ครอบคลุมช่องทาง ซึ่งสามารถช่วยส่งเสริมการขยายช่องทางการตลาดใหม่ๆ รวมถึงตลาดนักท่องเที่ยวในจังหวัดลำปางทำให้ปัจจุบันมีช่องทางการจำหน่าย ณ ที่ทำการกลุ่มฯ ร้านค้าในชุมชน ฝากขายร้านค้าปลีก ขายผ่านคนกลาง มีบริการส่งให้ลูกค้า ขายออนไลน์ทางเฟซบุ๊กและผ่านเว็บไซต์กลุ่ม ทั้งนี้กลุ่มมีความต้องการขยายช่องทางจัดจำหน่ายไปยังห้างสรรพสินค้าในจังหวัด ร้านขายของฝากนักท่องเที่ยว ฝากขายร้านอาหารทั่วไป และเพิ่มช่องทางออนไลน์ให้ครอบคลุมหลายๆ ช่องทาง

สรุปและอภิปรายผล

1. คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสับปะรดแปรรูปบ้านห้วยเตี๋ยพัฒนา

ผลการศึกษาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสับปะรดแปรรูปบ้านห้วยเตี๋ยพัฒนา ได้ข้อค้นพบที่สอดคล้องกับการศึกษาของ ศุภชัย เหมือนโพธิ์. (2559) เรื่องการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ที่พบว่ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีการจัดตั้งกลุ่มโดยการรวมตัวกันผลิตสินค้าเกษตรแปรรูป โดยมีแนวคิดในการนำวัตถุดิบภายในชุมชนที่เหลือจากการจำหน่ายมาแปรรูปเพิ่มมูลค่า เป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน แต่ยังคงขาดความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ นอกเหนือจากนี้ ศักยภาพและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ คือ การมีส่วนร่วมของสมาชิกภายในกลุ่ม มีกฎระเบียบ แบ่งบทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน อีกทั้งมีผู้นำที่มีความรู้ ความสามารถ ได้รับการยอมรับจากคนในชุมชน ส่งผลให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนประสบความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่ม

2. ด้านแนวคิดผลิตภัณฑ์และองค์ประกอบผลิตภัณฑ์

ผลการศึกษาแนวคิดและองค์ประกอบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสับปะรดแปรรูปบ้านห้วยเตี๋ยพัฒนา ได้ข้อพบที่สอดคล้องกับการศึกษาของ บุญยสฤกษ์ อเนกสุขและวศิน ปัญญาวุธตระกูล (2559) เรื่องการพัฒนารูปแบบและผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวในจังหวัดพิษณุโลกเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวในกลุ่มอาเซียน ที่พบว่ารูปแบบและผลิตภัณฑ์ที่สนองตอบความสนใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยได้แก่ รูปแบบและผลิตภัณฑ์ที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเชิงนิเวศ และสอดคล้องกับการศึกษาของ นพพร จันทรนาชูและพรรณธิดา เหล่าพวงศักดิ์ (2560) เรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุของผู้ประกอบการท้องถิ่นในภูมิภาคตะวันตก เพื่อการยกระดับการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ ที่พบว่าแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ประเภทสินค้าที่ระลึกควรพัฒนา 4 ด้านได้แก่ ขนาดของผลิตภัณฑ์ วัสดุประโยชน์ รูปลักษณ์ และบรรจุภัณฑ์ โดยที่ให้ความสำคัญในเรื่องการมีอัตลักษณ์ชุมชน มีมาตรฐานการผลิตสำหรับผู้สูงอายุ และพัฒนาเครือข่ายทางการตลาดผู้ประกอบการท่องเที่ยว

3. แนวทางการตลาดสินค้าเกษตรแปรรูปของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสับปะรดห้วยเตี๋ยพัฒนาเพื่อประเมินโอกาสในตลาดท่องเที่ยวจังหวัดลำปางได้ในอนาคต

ผลการศึกษาได้ข้อสรุปแนวทางการตลาดผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสับปะรดห้วยเตี๋ยพัฒนาที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อประเมินโอกาสและวางแผนการตลาดสำหรับนักท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง ตั้งแต่เรื่อง การกำหนดแนวคิดผลิตภัณฑ์ (Product concept) และการกำหนดองค์ประกอบผลิตภัณฑ์ (Product component) เพื่อมุ่งตอบสนองต่อลูกค้าทั่วไปและนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งข้อพบที่สอดคล้องกับการศึกษาของ บงกช สุทัศน์ ณ อยุธยาและคณะ (2561) การพัฒนาสินค้าหัตถกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบ้านถาวโดยชุมชน เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนได้เรียนรู้ในการบริหารจัดการและพัฒนาสินค้าหัตถกรรมได้อย่างยั่งยืนตรงกับความ

ต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศและสามารถพัฒนาสินค้าหัตถกรรมโดยใช้ศิลปะสร้างสรรค์สู่สินค้านวัตกรรมได้ในอนาคต ซึ่งพบว่า สินค้าหัตถกรรมที่ใส่ความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาสินค้าให้เป็นอัตลักษณ์ มีการสร้างเรื่องเล่าจะสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มทางการตลาด อีกทั้งหน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุน ส่งเสริมและหาตลาดรองรับสินค้าหัตถกรรมของชุมชน ให้ความช่วยเหลือในด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโทรทัศน์และสื่อสังคมออนไลน์ ดังนั้น จึงได้สรุปเกี่ยวกับแนวคิดผลิตภัณฑ์และองค์ประกอบผลิตภัณฑ์ที่สำคัญเพื่อเป็นนำมาใช้เป็นแนวทางการตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดลำปางได้ว่า ควรมีการกำหนดรูปแบบและลักษณะผลิตภัณฑ์และกำหนดช่องทางตลาดเพื่อให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่ต้องการของลูกค้าเป้าหมายในปัจจุบัน ตามที่กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมได้ทำการประเมินความต้องการของลูกค้าและนักท่องเที่ยวต่อสินค้าเกษตรแปรรูปที่คาดว่าจะเติบโตได้ดีและเป็นที่ต้องการของตลาดเป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วย สินค้าเกษตรแปรรูปที่เน้นเทรนด์หรือกระแสรักสุขภาพ โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุที่ตื่นตัวและใส่ใจในสุขภาพของตนเอง สินค้าเกษตรแปรรูปที่ผลิตมาจากผลไม้เมืองร้อนที่เป็นที่นิยมเลือกบริโภคในเพิ่มปริมาณมากขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งของกลุ่มชาวไทยและชาวต่างชาติ และสินค้าเกษตรแปรรูปเพื่อสุขภาพที่ไม่ใช่อาหารที่เป็นการเพิ่มคุณค่าในด้านของใช้ประจำวัน โดยเฉพาะสินค้าในกลุ่มไลฟ์สไตล์ซึ่งปัจจัยที่จะเพิ่มมูลค่าให้การทำธุรกิจต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้บริโภคและความนิยมของตลาดเป็นหลัก (กอบชัย สังสิทธิสวัสดิ์, 2562)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

แนวทางการตลาดสินค้าเกษตรแปรรูปเพื่อพัฒนาสู่ตลาดการท่องเที่ยวของจังหวัดเป็นกิจกรรมของผู้ประกอบการควรมีการจัดการและดำเนินการร่วมกับภาครัฐเพื่อการตอบสนองตรงเจตนารมณ์ของนโยบายภาครัฐและตรงความต้องการของลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้ นโยบายในการส่งเสริมผลิตผลทางการเกษตรของรัฐบาลจะเป็นมาตรการที่ทำให้สินค้าเกษตรแปรรูปเติบโตในทิศทางที่ดีขึ้นตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษานี้เป็นการศึกษาความต้องการของผู้ประกอบการ ดังนั้นการศึกษารุ่นต่อไปจึงควรศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของผู้บริโภคทั่วไปและโดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดลำปาง เพื่อให้ได้แนวทางตอบสนองได้ตรงความต้องการกลุ่มเป้าหมาย

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดลำปาง อาจารย์ดร.พิชิต ตรีสุข บุคคล กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสับปรดบ้านห้วยเตือ จังหวัดลำปาง ทีมงาน

คณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ กองทุนสนับสนุนการวิจัยคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ ตลอดจนหน่วยงานราชการทุกหน่วยที่ได้ให้ความช่วยเหลือเอื้อเฟื้อข้อมูลและประสานงานในการลงพื้นที่ทำการวิจัยในครั้งเป็นอย่างสูง

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2562). “กรมส่งเสริมการเกษตรฯ” เติมน้ำ “พัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูป” สร้างโอกาสในตลาด. บริษัท สยามธุรกิจ พับลิชชิ่ง, จำกัด ฉบับวันจันทร์ที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2562. สืบค้นจาก <https://www.siamturakij.com/news/22575> สืบค้นเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2563
- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2561). ความสำคัญของการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร. กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร. สืบค้นจาก <http://www.sceb.doae.go.th/data/ktank/ความสำคัญของการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร> เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2563
- กอบชัย สังสิทธิสวัสดิ์. (2562). กระทรวงอุตสาหกรรม ผนึกกำลังพันธมิตรภาคอุตสาหกรรมเดินทางจัดงาน Thailand Industry Expo 2019. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. สืบค้นจาก <https://www.ryt9.com/s/prg/3006828> เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2563
- จิตตานันท์ ติกุลและคณะฯ (2550). โครงการศักยภาพและความพร้อมของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้. รายงานการวิจัย. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. ถ่ายเอกสาร.
- นพพร จันทร์นำชู และ พรรณิธิดา เหล่าพวงศักดิ์. (2560). การพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุของผู้ประกอบการท้องถิ่นในภูมิภาคตะวันตก เพื่อการยกระดับการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ 37 ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม – มีนาคม 2560. หน้า 52-64.
- บุญยสฤกษ์ อเนกสุขและวศิน ปัญญาวุฒตระกูล. (2559). ศึกษาเรื่องการพัฒนารูปแบบและผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวในจังหวัดพิษณุโลกเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวในกลุ่มอาเซียน. วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2559). หน้า 217-243.
- บงกช สุทัศน์ ณ อยุธยา และคณะ. (2561). การพัฒนาสินค้าหัตถกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบ้านถวายโดยชุมชน. วารสารธรรมศาสตร์ ปีที่ 37 ฉบับที่ 1 ปี พ.ศ.2561. หน้า 125-148.

สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาลำปาง (2561). ลำปาง amazing ไทยเท. สืบค้นจาก

<https://api.tat.or.th/upload/multimedia/ebrochure/file/live/LampangTH-1547712329.pdf>.

เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2563.

สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาลำปาง (2563). ข้อมูลพื้นฐานของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัด

ลำปาง. สืบค้นจาก <https://lampang.mots.go.th/>. เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2563.

ศุภชัย เหมือนโพธิ์. (2559). การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการชุมชน ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์.

วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2559
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Coltman] Michael M. (1989). **Tourism Marketing**. New York: Van Norstrand Reinhold.

ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเงินทุน การจ่ายเงินปันผลและ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่เป็นสมาชิกกลุ่ม ดัชนี DJSI

The Relationship Between Capital Structure Dividend and
Return On Equity In the DJSI Listed Company of Thailand

บุญญาช ชีวาเกียรติยิ่งยง¹ และ อัสวาท อากาศวิภาต²
Boonyanuch Cheewakiatyinyong and Ausawatap Akartwipart

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของโครงสร้างเงินทุน การจ่ายเงินปันผลและอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่เป็นสมาชิกกลุ่ม ดัชนี DJSI ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นบริษัทจดทะเบียนที่ได้รับการประกาศเป็นกิจการในกลุ่มดัชนี DJSI ในช่วงปี 2555-2562 จำนวน 20 บริษัท โดยข้อมูลของตัวแปรทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ รวบรวมจากรายงานงบการเงินประจำปี และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) โดยแหล่งที่มาของข้อมูลเก็บรวบรวมจากระบบ SET SMART (SET Market Analysis and Reporting Tool) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่าโครงสร้างเงินทุนมีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการดำเนินงาน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือโครงสร้างเงินทุน มีความสัมพันธ์เชิงผกผันกับความสามารถในดำเนินงานแต่โครงสร้างเงินทุนไม่มีความสัมพันธ์กับนโยบายจ่ายเงินปันผล

คำสำคัญ โครงสร้างเงินทุน เงินปันผล อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น DJSI

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา Email : boonyanuch@yahoo.com

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา Email : aj_palm@hotmail.com

ABSTRACT

The objective of this research is to study the relationship of capital structure, dividend policy and return on equity of the companies listed on the Stock Exchange of Thailand that are members of the DJSI group of indices evaluating the sustainability performance companies. Population is a company that has been announced as a company in the DJSI group during the year 2012-2019. The data were collected from the SET SMART (SET Market Analysis and Reporting Tool) system. Analyzing the results by Pearson's product moment correlation coefficient focus on the study of relationships between variables. The result shows that the capital structure has a negative relationship with the operational capability. In other words, capital structure has an inverse relationship with operational capabilities, but the capital structure does not correlate with the dividend payment.

Keywords : capital structure, dividend, return on equity, DJSI

บทนำ

ผู้ที่มีเงินออมและประสงค์จะบริหารเงินออมของตนให้เกิดประโยชน์นั้น นอกเหนือจากการฝากเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินต่างๆ เพื่อรับผลตอบแทนในรูปแบบของดอกเบี้ยเงินฝากแล้ว ยังมีทางเลือกอื่นๆ สำหรับการบริหารเงินออมและการลงทุนอย่างมีประสิทธิภาพได้อีกหลายวิธี การลงทุนซื้อตราสารทางการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยก็นับเป็นทางเลือกหนึ่งของการลงทุนที่น่าสนใจ ซึ่งผู้ที่มีเงินออมมีโอกาสได้รับผลตอบแทนจากการลงทุน ในอัตราที่สูงกว่าและหลากหลายรูปแบบกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับฝากเงินในธนาคาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสถานการณ์ที่อัตราดอกเบี้ยเงินฝากลดต่ำลงอย่างมากอย่างในปัจจุบัน จึงไม่เป็นที่สนใจต่อการฝากเงิน สำหรับผู้ที่มีเงินออมนั้นการถือครองเงินไว้โดยไม่บริหารจัดการคงไม่เหมาะสมนัก เพราะเมื่อเวลาผ่านไปเงินที่ถือครองจะอำนาจการซื้อหรือมีมูลค่าที่ลดลงอันเนื่องมาจากอัตราเงินเฟ้อในแต่ละปี ดังนั้นผู้ที่มีเงินออมจึงควรพิจารณาหาช่องทางการลงทุนอื่นๆ เพื่อสร้างผลตอบแทนจากเงินออมของตนจึงนับว่าเป็นทางเลือกที่ดีกว่า ดังนั้นการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่เหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่มีเงินออม โดยเฉพาะผู้ที่ต้องการความหลากหลายในการลงทุน ทั้งประเภทของสินค้าและอุตสาหกรรมที่ผู้ที่มีเงินออมต้องการจะลงทุน ผลตอบแทนจากการลงทุน เพราะในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีสินค้าหรือตราสารการลงทุนหลายประเภท ซึ่งออกโดย บริษัทที่ประกอบธุรกิจในหลายประเภทอุตสาหกรรม สำหรับให้เลือก

ลงทุนได้ตามความต้องการของตน ทั้งนี้ การเข้ามาลงทุนและถือหุ้นในกิจการใดๆก็ตามในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จะเกิดผลประโยชน์หลายประการ ทั้งต่อตนเอง และต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม เพราะผู้ลงทุนจะได้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในฐานะเป็นเจ้าของกิจการต่างๆ ที่มีศักยภาพหรือธุรกิจที่มีแนวโน้มการเติบโตที่ดี และมีโอกาสได้รับผลตอบแทนทางการเงินจากการลงทุนในรูปแบบต่างๆ เช่น ได้รับเงินปันผล สิทธิในการจองซื้อหุ้นออกใหม่ หรือ กำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์ เป็นต้น นอกจากนี้การลงทุนในตลาดหุ้นยังถือได้ว่ามีบทบาทในการร่วมเป็นส่วนหนึ่งที่จะสนับสนุนการพัฒนาตลาดทุนและระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศอีกด้วย แต่อย่างไรก็ตามการลงทุนย่อมมีความเสี่ยงตามมาด้วยเสมอ ดังนั้นผู้ลงทุนจึงควรศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนอย่างละเอียด จะช่วยให้ผู้ลงทุนสามารถบริหารความเสี่ยงจากการลงทุนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม และสามารถได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนในระดับที่น่าพึงพอใจตามที่คาดหวังได้

ตลาดหุ้น หรือ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย คือ ตลาดซึ่งเป็นแหล่งรวมของบริษัทหลายๆ บริษัท ที่เข้ามาทำการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เพื่อให้ผู้ที่มีเงินเหลือเก็บ ซึ่งเราเรียกว่า "นักลงทุน" เข้ามาร่วมลงทุน และนักลงทุนเหล่านั้นก็จะเป็นหนึ่งในผู้ร่วมถือหุ้นของบริษัท หรือร่วมเป็นเจ้าของในบริษัทนั้นๆ ตลาดหลักทรัพย์จัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อจัดให้มีแหล่งกลางสำหรับการซื้อ ขาย หลักทรัพย์ เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ และเพื่อการระดมเงินทุนในประเทศ โดยได้เปิดให้มีการซื้อขายขึ้นอย่างเป็นทางการในวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2518 โดยชื่อภาษาอังกฤษในขณะนั้นคือ "Securities Exchange of Thailand" และได้มีการเปลี่ยนชื่อภาษาอังกฤษเป็น "The Stock Exchange of Thailand (SET)" เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2534 เป็นต้นมา

ในปี 2542 ได้มีการเปิดตัว DJSI ดัชนีความยั่งยืนดาวโจนส์ Dow Jones Sustainability Indices หรือ DJSI ซึ่ง เป็นดัชนีจัดอันดับผลการปฏิบัติงานด้านความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ทั่วโลก โดยมี RobecoSAM Corporate Sustainability Assessment ผู้ให้คำปรึกษาด้านการลงทุน เป็นผู้ประเมินและจัดอันดับ โดยมีเกณฑ์กำหนดว่า บริษัทที่จะเข้ารับการประเมินได้จะต้องเป็นบริษัทจดทะเบียน และมี Free Float Market Capitalization ใน Dow Jones Total Stock Market Index สูงสุด 2500 บริษัทแรก และกลุ่มบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ในกลุ่มกำลังพัฒนา (Emerging Markets) สูงสุด 800 บริษัทแรก รวมทั้งสิ้น 3,395 บริษัททั่วโลก ทั้งนี้ RobecoSAM จะส่งแบบสอบถามตามประเภทอุตสาหกรรมไปให้บริษัทที่มีศักยภาพ เพื่อตอบคำถามเชิงลึกเกี่ยวกับแผนงานและกลยุทธ์ วิธีการบริหารจัดการ เป้าหมาย ขั้นตอนการปฏิบัติงาน ตลอดจนผลการปฏิบัติงาน ที่ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม โดยจะมีการทบทวนและประกาศรายชื่อสมาชิกในกลุ่มดัชนี DSJI ในช่วงเดือนกันยายนทุกปี ปี 2562 ประเทศไทย มี บริษัทที่ได้รับการเชิญให้เข้าร่วมตอบแบบประเมินดังกล่าว จำนวน 36 บริษัท

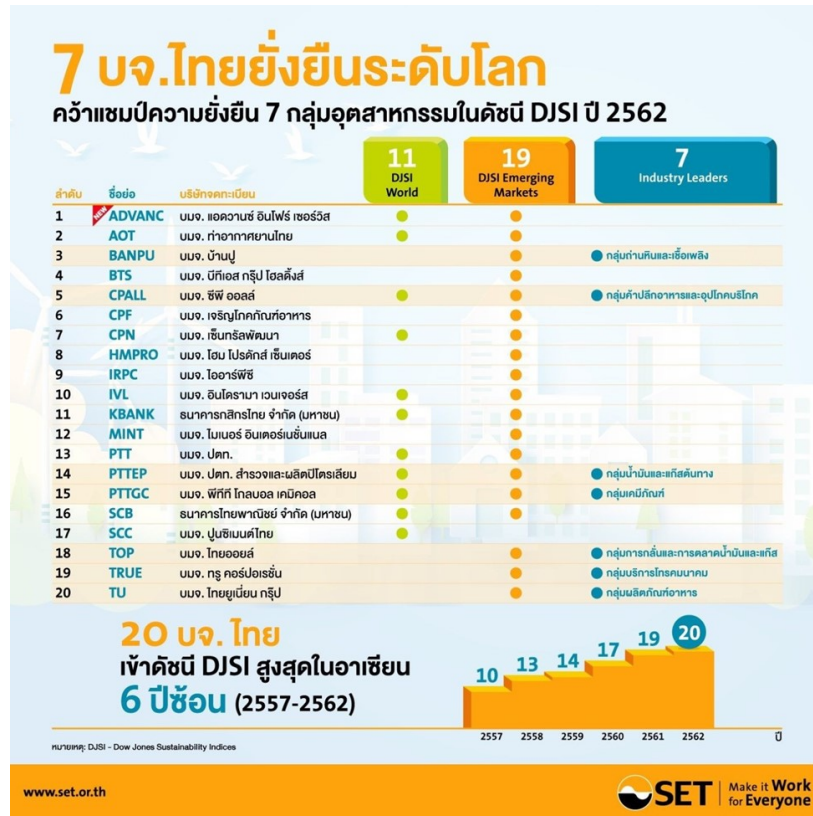
นายเดวิด บลิทเซอร์ กรรมการผู้จัดการและประธานคณะกรรมการด้านตัวชี้วัดความยั่งยืน กล่าวว่า การประเมินผลด้านความยั่งยืนของธุรกิจต่างๆ นี้เป็นส่วนสำคัญที่จะมีส่วนในการยกย่องหรือให้ความสำคัญกับความยั่งยืน เป็นการกำหนดนโยบาย รวมถึงเป็นการทำให้ธุรกิจต่างๆ มุ่งเน้นในการสนับสนุนความยั่งยืน ซึ่งจะเป็นประโยชน์และก่อให้เกิดคุณค่าสำหรับสิ่งแวดล้อมทั่วโลก รวมถึงธุรกิจที่อยู่ในระดับแนวหน้า โดย DJSI ก็มีบทบาทในการเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้นักลงทุนสามารถวางแผนการลงทุนที่ยั่งยืนได้ต่อไป

ทั้งนี้ นอกจากองค์กรที่ได้รับการจัดอันดับ DJSI จะได้รับการยอมรับในระดับสากลว่าเป็นองค์กรที่ยั่งยืน สร้างความน่าเชื่อถือแก่ผู้ลงทุนแล้ว ยังสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้บริโภคได้ว่าสินค้าหรือบริการจากองค์กรที่ได้รับการคัดเลือกเหล่านี้มีกระบวนการบริหารจัดการที่ให้ความสำคัญต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามในการร่วมกันยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรโลกไปสู่ความยั่งยืนอย่างแท้จริง

บริษัทที่ได้รับการคัดเลือกเป็นสมาชิกกลุ่มดัชนี DJSI นับจากปี 2555 ถึงการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งสามารถผ่านเกณฑ์การประเมินประจำปี มี 2 บริษัท คือ บมจ. ปูนซิเมนต์ไทย และ บมจ. ปี 2556 มี บริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ผ่านเกณฑ์การประเมินดังกล่าวจำนวน 4 บริษัท โดยมีบริษัทที่เพิ่มเข้ามาอีก 2 บริษัท คือ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล และ บมจ.ไทยออยล์ ในปี พ.ศ.2557 มี บริษัทที่ผ่านเกณฑ์การประเมินประจำปี มี 10 บริษัท ประกอบด้วย บมจ. บ้านปู (BANPU), บมจ.เซ็นทรัลพัฒนา (CPN), บมจ.ไออาร์พีซี (IRPC), บมจ.ไมเนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล (MINT), บมจ.ปตท. (PTT), บมจ.ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม (PTTEP), บมจ.พีทีที โกลบอล เคมิคอล (PTTGC), บมจ.ปูนซิเมนต์ไทย (SCC), บมจ.ไทยออยล์ (TOP) และ บมจ.ไทยยูเนี่ยน โฟรเซ่นโปรดักส์ (TUF)

ในปี 2558 มี บริษัทที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน 13 บริษัท โดย บริษัทที่ได้รับการคัดเลือกเพิ่มเข้ามาอีก 3 บริษัท คือ 1) บมจ.ท่าอากาศยานไทย (AOT) 2. บมจ.เจริญโภคภัณฑ์อาหาร (CPF) 3. บมจ.แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส (advance) และในปี 2559 บริษัทที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน 14 บริษัท โดย บริษัทที่ได้รับการคัดเลือกเพิ่มเข้ามาอีก 1 บริษัท คือ บมจ. ธนาคารกสิกรไทย ส่วนในปี 2560 มี บริษัทที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน 17 บริษัท โดยมีบริษัทใหม่ที่ได้รับการคัดเลือกเพิ่มเข้ามาอีก 4 บริษัท คือ 1. บมจ.โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ (HMPRO) 2. บมจ.ทรู คอร์ปอเรชั่น (TRUE) 3. บมจ.อินโดรามา เวนเจอร์ส (IVL) 4.บมจ. ซีพี ออลล์ (CPALL) โดยในปี 2560 นี้ บมจ.แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส (advance) ไม่ได้รับการคัดเลือก ในปี 2561 มี บริษัทที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน 19 บริษัท โดยบริษัทที่ได้รับการคัดเลือกเพิ่มเข้ามาอีก 2 บริษัทคือ 1.บมจ. ธนาคารไทยพาณิชย์ (SCB) 2. บมจ.บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ (BTS)

และในปี 2562 มีบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินดังกล่าว จำนวน 20 บริษัท โดยที่ บมจ. แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส ได้รับการคัดเลือกเข้ามาในปีนี้อีกครั้งหนึ่งหลังจากที่ไม่ได้รับการคัดเลือกในปี 2560 และ ปี 2561

ภาพที่ 1 ภาพประกาศ 20 บมจ. ของไทยที่ผ่านการคัดเลือกเข้าดัชนี DJSI ปี 2562

ผู้ลงทุนจะได้รับข้อมูลงบการเงิน ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากการเผยแพร่บนเว็บไซต์ ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นไปตามกฎระเบียบของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่กำหนดให้บริษัทที่จดทะเบียนต้องดำเนินการเผยแพร่งบการเงินสู่สาธารณชน และข้อมูลด้านความน่าเชื่อถือในการบริหารจัดการ แม้จะยังไม่ได้ถึงช่วงเวลาที่มีการประกาศผลการประเมินเป็นกิจการในกลุ่มดัชนี DJSI จะเห็นได้ว่าในบางปีมีบริษัทที่เคยได้รับการประเมินให้เป็นสมาชิกในกลุ่มดัชนีแห่งความยั่งยืนแต่ในต่อไปก็ไม่ผ่านการประเมิน เช่น บมจ. แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส ที่ได้รับการประเมินในปี 2558 และ ปี 2559 แต่ในปี 2560 และ ปี 2561 บริษัทไม่ได้รับการประเมิน พอมาถึงปี 2562 บริษัทกลับมาได้รับการประเมินอีกครั้ง ก่อนการลงทุนผู้ลงทุนมีการนำข้อมูลต่างๆที่ได้รับนั้นไปพิจารณา กิจการที่ได้รับการประเมินเป็นกิจการในกลุ่มดัชนี

DSJI เป็นที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลว่าเป็นองค์กรที่ยั่งยืน สร้างความน่าเชื่อถือแก่ผู้ลงทุน มีคุณค่าเนื้อหาของรายงานการเงินสอดคล้องกับการกำกับดูแลองค์กรที่ได้รับการประเมินด้านธุรกิจ และอาจสะท้อนให้เห็นได้ในผลการดำเนินงาน จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ของโครงสร้างเงินทุน การจ่ายเงินปันผลและอัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่เป็นสมาชิกกลุ่มดัชนี DJSI

เป้าหมายสูงสุดในการดำเนินงานของบริษัท คือการสร้างมูลค่าสูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้น (Maximization of Shareholder Value) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือการเพิ่มความมั่งคั่งให้กับผู้ถือหุ้น (An Increase in the Wealth of Shareholders) ด้วยราคาหลักทรัพย์ที่สูงขึ้นและกระแสเงินปันผลที่กิจการจ่ายให้กับผู้ถือหุ้น (Rappaport,1986) ทั้งนี้เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบหลักของผู้บริหารในการบริหารจัดการองค์กรเพื่อให้เกิดมูลค่ากิจการที่สูงที่สุด ซึ่งกล่าวได้ว่าหน้าที่หลักของผู้บริหารทางการเงินมี 3 อย่างคือ 1) ด้านการลงทุนและจำนวนเงินที่จะต้องใช้ในการลงทุน 2) การจ่ายเงินปันผล และ 3) การวางแผนการจัดหาแหล่งเงินทุนและจำนวนเงินทุน (Porterfield, 1965) ซึ่งการวางแผนการด้านการจัดหาเงินนั้นเป็นเรื่องของการกำหนดโครงสร้างเงินทุนและเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินงานของบริษัท เพราะเป็นเรื่องของการจัดหาและบริหารต้นทุนของเงินทุนเพื่อการได้มาของสินทรัพย์และการดำเนินธุรกิจ รวมถึงการลงทุนในโครงการใหม่ (Philippatos,1973)

การตัดสินใจจัดหาเงินทุนมาใช้ในกิจการเพื่อดำเนินธุรกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกิจการ อย่างมีประสิทธิภาพเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบหลักของผู้บริหารด้านการเงิน การจัดการการเงินจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในยุคปัจจุบัน ผู้บริหารด้านการเงินจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่ช่วยให้กิจการสามารถสร้างขีดความสามารถในการบริหารจัดการ (Capabilities) ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ การตัดสินใจด้านการเงินที่ประสบความสำเร็จจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้องค์กรธุรกิจดำเนินงานและสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Competitive Advantage) ที่สามารถนำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ได้ (Wheelen and Hunger,2006) โดยการตัดสินใจในทางเลือกของการจัดหาเงินทุนเป็นการตัดสินใจทางการเงินที่สำคัญที่สุดสำหรับกิจการที่จะช่วยให้กิจการมีต้นทุนเงินทุนที่ต่ำลง ส่งผลให้มูลค่าของกิจการเพิ่มสูงขึ้น (Brealey, Myers and Allen, 2008) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดโครงสร้างเงินทุนมีความสำคัญและมีผลกระทบต่อมูลค่าของกิจการ

ผู้บริหารจะต้องวางแผนตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างเงินทุนเพื่อหาสัดส่วนที่เหมาะสมต่อกิจการและสภาพธุรกิจ โดยการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและรอบคอบจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกิจการ ซึ่งผู้บริหารสามารถเลือกแหล่งเงินทุนทั้งภายใน เช่น กำไรสะสม และแหล่งเงินทุนภายนอก เช่น หนี้กู้ หนี้บุริมสิทธิ หลักทรัพย์แปลงสภาพ และหุ้นสามัญ ในกรณีที่ผู้บริหารเลือกใช้แหล่งเงินทุนภายนอกนั้น ผู้บริหารจะต้องพิจารณาถึงสัดส่วนของโครงสร้างเงินทุนระหว่างการก่อหนี้สินระยะยาวและส่วนผู้ถือหุ้น (โดยไม่รวมหนี้สินหมุนเวียน) (สถาบันพัฒนา

ความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2548) เพื่อให้เกิดมูลค่าสูงสุดต่อกิจการลักษณะที่สำคัญของหนี้สิน (เจ้าหนี้) คือ มีสิทธิเรียกร้องในกระแสเงินสดและสินทรัพย์ของบริษัทก่อนผู้ถือหุ้น (Prior Claim) มีอายุและมูลค่าที่ต้องคืนตามที่กำหนดไว้ และดอกเบี้ยจ่ายสามารถนำไปหักฐานภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับลักษณะของหุ้นสามัญคือ สิทธิเรียกร้องภายหลัง (Residual Claim) ไม่มีกำหนดอายุการถือครอง มีอำนาจในการควบคุมฝ่ายบริหารและเงินปันผลไม่สามารถนำไปเป็นรายจ่ายทางภาษีได้ (Philippatos, 1973) จากที่กล่าวมานั้น ความแตกต่างที่สำคัญระหว่างหนี้สินและส่วนทุนที่มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของกิจการคือ ผลตอบแทนที่จ่ายให้เจ้าหนี้ (ดอกเบี้ยจ่าย) ซึ่งกิจการสามารถใช้ประโยชน์ทางภาษีได้แต่ในขณะเดียวกัน การก่อหนี้สินเพิ่มขึ้นทำให้กิจการเกิดต้นทุนความเสี่ยงทางการเงิน (Financial Distress Cost) เนื่องจากภาระดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้น และต้นทุนตัวแทน (Agency Cost) ซึ่งเกิดจากปัญหาตัวแทนเนื่องจากความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflicts of Interest) ระหว่างผู้ถือหุ้นกับผู้จัดการ และระหว่างผู้ถือหุ้นกับเจ้าหนี้ ซึ่งผู้บริหารจะต้องพิจารณาในปัจจัยหลายด้านเพื่อให้โครงสร้างเงินทุนสร้างมูลค่าสูงสุดให้กับกิจการและผู้ถือหุ้น (Ahmed Riahi-Belkaoui, 1999)

การกำหนดโครงสร้างเงินทุนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกิจการนั้น ผู้บริหารจะต้องพิจารณาหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ อีกทั้งโครงสร้างเงินทุนเป็นข้อมูลพื้นฐานในการประเมินความสามารถในการดำเนินกิจการด้วย จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเงินทุน กับ นโยบายการจ่ายเงินปันผลและการวัดผลการดำเนินงาน ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร การนำโครงสร้างเงินทุนซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินธุรกิจมาศึกษาหาความสัมพันธ์ที่มีต่อการวัดผลการดำเนินงานและนโยบายการจ่ายเงินปันผล จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารในการเป็นแนวทางให้ได้มุมมองที่กว้างขึ้นจากผลงานวิจัยในอดีตที่พิจารณาแต่การบริหารโครงสร้างเงินทุนเพื่อให้ได้ต้นทุนที่ต่ำที่สุดเท่านั้น นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อนักลงทุนทั่วไป เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพิจารณาลงทุนอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาศึกษาความสัมพันธ์ของโครงสร้างเงินทุน การจ่ายเงินปันผลและ อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่เป็นสมาชิกกลุ่ม ดัชนี DJSI

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากเอกสาร หนังสือ บทความวิจัย บทความวิชาการ โดยรวบรวมจากแหล่งข้อมูล ทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อแสดงถึงความเชื่อมโยงทฤษฎีและแนวคิดระหว่างโครงสร้างเงินทุน นโยบายการ จ่ายเงินปันผลเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการวัดผลการดำเนินงาน ซึ่งการทบทวนวรรณกรรมแนวคิด ทฤษฎี และ งานวิจัยในประเด็นดังกล่าวนำไปสู่การพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) รายละเอียดดังนี้

โครงสร้างเงินทุน

โครงสร้างเงินทุนเป็นความสัมพันธ์ของจำนวนหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นซึ่งถูกใช้ในการจัดหาเงินทุน ให้แก่กิจการ การตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างเงินทุนหรือการจัดหาเงินทุน จึงเป็นปัจจัยหลักที่มีความสัมพันธ์กับ ความสามารถในการบริหารงาน สัดส่วนในการจัดหาเงินทุนมีผลต่อการอยู่รอดและการเติบโตของกิจการในระยะ ยาว ความผิดพลาดในการจัดโครงสร้างเงินทุนอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อกิจการอย่างคาดไม่ถึง (Brealey, Myers, and Allen(2008))

อัตราส่วนหนี้สินทั้งหมดต่อสินทรัพย์รวม (Debt to Total Asset Ratio) อัตราส่วนนี้จะแสดงให้เห็นว่า กิจการมีหนี้สินรวมคิดเป็นกี่เท่าของสินทรัพย์ ซึ่งจะชี้ให้เห็นโครงสร้างเงินทุนของกิจการว่ามีการใช้ทุนของตนเอง มากน้อยแค่ไหน สัดส่วนดังกล่าวยิ่งน้อยจะแสดงให้เห็นว่ากิจการใช้เงินส่วนที่เป็นทุนของกิจการมากขึ้น โดย อัตราส่วนหนี้สินทั้งหมดต่อสินทรัพย์รวม สามารถคำนวณได้จาก

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินทั้งหมดต่อสินทรัพย์รวม (D/A)} = \frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้น}}$$

อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity Ratio) สัดส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นอยู่ใน ระดับที่เหมาะสมกับสภาพของเศรษฐกิจเพื่อให้ระบบเศรษฐกิจเติบโตอย่างมั่นคง โดยปกติอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วน ของเจ้าของ ถ้าอัตราส่วนนี้ยิ่งสูงโอกาสที่กิจการจะไม่สามารถจ่ายดอกเบี้ยและเงินต้นในอนาคตก็จะสูงตามไปด้วย กิจการจึงต้องตัดสินใจถึงจำนวนทุนที่กิจการสามารถกู้ยืมและต้องคำนึงถึงความเสี่ยงที่กิจการจะสามารถยอมรับได้ เงินทุนที่ได้มาจากการกู้ยืมหรือจากการออกจำหน่ายหุ้นกู้มักมีดอกเบี้ยต่ำ แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องจ่ายเป็นงวดๆ ที่แน่นอน ซึ่งเพิ่มความเสี่ยงของการจ่ายชำระหนี้ไม่ได้ จากการศึกษาพบว่า ในการประเมินอัตราหนี้สิน ผู้วิเคราะห์ จะต้องพิจารณาถึงความแน่นอนของกำไรและกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน ถ้ากำไรและกระแสเงินสดค่อนข้าง แน่นอน อัตราหนี้สินที่สูงกว่าเกณฑ์ทั่วไปก็อาจยอมรับได้หรือถือได้ว่าปลอดภัย (หลักสูตรความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ ตลาดเงินและตลาดหุ้น,2546)

จากการศึกษาสามารถวิเคราะห์และสรุปได้ว่า บริษัทที่มีอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสูงและจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น พบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับผลตอบแทนต่อหุ้นสามัญ โดยอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น สามารถคำนวณได้จาก

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (D/E)} = \frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

การจ่ายเงินปันผล

การจ่ายเงินปันผล ตามความหมายของ Glen Arnold (2002) ระบุว่าเป็นการกำหนดสัดส่วนของกำไรที่จ่ายออกไปให้กับผู้ถือหุ้น มีการจ่ายเป็นงวด เพื่อเป็นการสร้างความมั่งคั่งให้กับผู้ถือหุ้น

อัตราการจ่ายเงินปันผลต่อหุ้น (Dividends Per Share, DPS) คือเงินปันผลต่อหุ้นที่จะแบ่งสรรให้ผู้ถือหุ้น โดยอาจแบ่งส่วนหนึ่งสำหรับไว้ลงทุนต่อหรือขยายกิจการตามความเหมาะสม และอีกส่วนหนึ่งแบ่งสรรให้แก่ผู้ถือหุ้น ซึ่งจะมีสูตรการคำนวณ คือ

$$\text{อัตราการจ่ายเงินปันผลต่อหุ้น (Dividends Per Share)} = \frac{\text{เงินปันผลต่อหุ้น}}{\text{จำนวนหุ้นของบริษัท}}$$

ความสามารถในการดำเนินงาน

ความสามารถของบริษัทในการสร้างผลตอบแทนจากเงินลงทุนเฉพาะส่วนของผู้ถือหุ้นในแง่ที่ว่า เป็นผลตอบแทนที่เจ้าขอเงินลงทุนจะได้รับภายหลังจากการนำเงินมาลงทุนในบริษัท โดยอัตราส่วนนี้จะแสดงการวัดความสามารถในการทำกำไรโดยรวมของกิจการด้วยอัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น (Return On Equity) สามารถคำนวณได้จาก

$$\text{อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น (Return On Equity)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ}}$$

นฤมลวรรณ ตั้งกิจเจริญพร(2015) ทำการวิจัยโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็น บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 261 บริษัท โดยเก็บรวบรวมข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์จำนวน 3 ปี (2555-2557) พบว่าอัตราส่วนหนี้สินทั้งหมดต่อส่วนของผู้ถือหุ้นทั้งหมด (DE) มีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับอัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mahfuzah Salim , Dr.Raj Yadav เมื่อปี 2012 ทำวิจัยในประเทศมาเลเซีย มีกลุ่มตัวอย่าง บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ประเทศ

มาเลเซีย จำนวน 237 บริษัท โดยใช้ข้อมูลการวิเคราะห์จำนวน 15 ปี (1995-2011) ใช้สถิติ regression พบว่า โครงสร้างเงินทุนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับ ROE และ EPS ในขณะที่ Joshua Abor ได้ทำการวิจัยในประเทศกาน่า ในปี 2005 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นบริษัทหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนในประเทศกาน่า จำนวน 22 บริษัท และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ จำนวน 5 ปี (1998-2002) ใช้สถิติ Regression ในการวิเคราะห์ พบว่า อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์เชิงลบกับอัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) เป็นไปในทิศทางเดียวกับ การวิจัยของ Puwanenthiren Pratheepkanth ในปี 2011 ที่ศึกษาในประเทศศรีลังกา กลุ่มตัวอย่างเป็นบริษัทหลักทรัพย์ทั้งหมดที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์โคลัมโบ ศรีลังกา ใช้ข้อมูลในการวิเคราะห์จำนวน 5 ปี (2005-2009) พบว่า โครงสร้างเงินทุนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความสามารถในการดำเนินงาน ขณะเดียวกัน Emamgholipour et al. (2013) ทำวิจัยใน ประเทศอิหร่านโดยกลุ่มตัวอย่างเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เตหะราน จำนวน 400 บริษัท ใช้ข้อมูลในการวิเคราะห์จำนวน 5 ปี (2006-2010) สถิติที่ใช้ คือ multiple regression models พบว่าอัตราส่วนหนี้สิน debt ratio มีความสัมพันธ์เชิงลบกับ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และ อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)

นริศรา นันตภาวิวัฒน์ 2551 ทำวิจัยในประเทศไทยใช้กลุ่มตัวอย่างบริษัท อสังหาริมทรัพย์ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 28 บริษัท ใช้ข้อมูลการวิเคราะห์จำนวน 5 ปี (2545-2549) สถิติใช้ regression พบว่าโครงสร้างเงินทุนมีความสัมพันธ์กับการจ่ายเงินปันผลในทางลบ แต่ต่อมา ฐสิษฐ์ สวโรจน์กิจเตโช 2558 ทำวิจัยใน ประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างเป็น บริษัทใน SET High Dividend หรือ SET HD จำนวน 30 บริษัท ใช้ข้อมูลในการวิเคราะห์จำนวน 10 ปี (2548-2557) พบว่า อัตราส่วนปริมาณหนี้สิน ไม่มีอิทธิพลต่ออัตราเงินปันผลตอบแทน ในขณะที่ Lily, Venkatesh & Sukserm (2009) ทำวิจัยใน ประเทศไทยกลุ่มตัวอย่างบริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ใช้ข้อมูลการวิเคราะห์จำนวน 5 ปี (2544-2548) สถิติ- ใช้ multiple regression analysis พบว่าอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ไม่มีผลต่อการจ่ายเงินปันผลสอดคล้องกับ Farhiya Ali Adan Job Omagwa (2018) ทำวิจัยที่ประเทศเคนย่า พบว่าฐานเงินทุนและนโยบายการจ่ายเงินปันผลมีความสัมพันธ์เชิงบวก แต่ไม่มีนัยสำคัญ

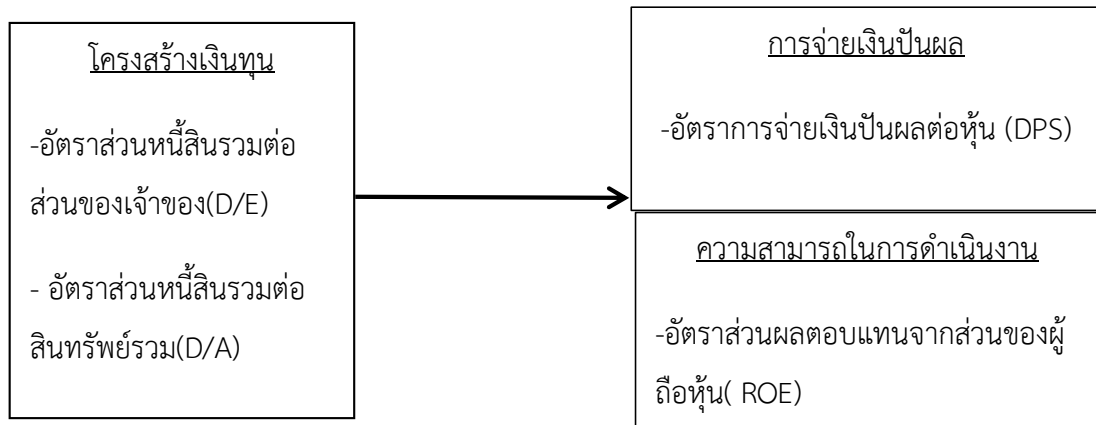
จากการทบทวนวรรณกรรมทั้งในและต่างประเทศ จึงสรุปเป็นสมมติฐานและกรอบแนวคิดดังต่อไปนี้

สมมติฐาน

1. อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น(D/E)มีความสัมพันธ์เชิงลบกับอัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น(ROE)
2. อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น(D/E)มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการจ่ายเงินปันผล

3. อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม(D/A)มีความสัมพันธ์เชิงลบกับอัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น(ROE)
4. อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม(D/A)มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการจ่ายเงินปันผล

กรอบแนวคิดงานวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ได้รับการประกาศเป็นกิจการในกลุ่มดัชนี DSJI ในช่วงปี 2555-2562 จำนวน 20 บริษัท

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้และการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลประเภททุติยภูมิ (Secondary data) โดยลักษณะของการเก็บรวบรวมข้อมูลจะเป็น Balance panel data คือ มีจำนวนข้อมูลครบถ้วนทุกตัวแปรในระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งมีระยะเวลา 8 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2555-2562 ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยข้อมูลของตัวแปรทั้งหมดรวบรวมจากรายงานงบการเงินประจำปี และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) โดยแหล่งที่มาของข้อมูลจะเก็บรวบรวมจากระบบ SET SMART (SET Market Analysis and Reporting Tool) ซึ่งเป็นระบบข้อมูลออนไลน์ จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานทั้ง 4 ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สรุปผลและอภิปรายผล

	Mean	SD	D/E	D/A	DPS	ROE
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น(D/E)	2.74	2.75	1			
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม(D/A)	.59	.15	.895**	1		
อัตราการจ่ายเงินปันผลต่อหุ้น DPS	3.04	1.55	-.192	-.300	1	
อัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น(ROE)	19.23	16.36	-.541**	-.498**	-.209	1

ระดับนัยสำคัญ ** 0.05

ตารางที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเงินทุน การจ่ายเงินปันผลและ อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น

จากตารางที่ 2. สรุปผลได้ว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น(D/E)มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลางเชิงลบ(-.541) กับอัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น(ROE)ที่ระดับนัยสำคัญ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมลวรรณ ตั้งกิจเจริญพร(2015) แต่อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น(D/E) ไม่มีความสัมพันธ์กับนโยบายจ่ายเงินปันผล ซึ่งสอดคล้องกับงานของ ฐิติษฐ์ สวโรจน์กิจเตโช (2558) และ Lily, Venkatesh & Sukserm (2009) ที่พบว่าอัตราส่วนปริมาณหนี้สิน ไม่มีอิทธิพลต่ออัตราเงินปันผลตอบแทน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานของ นริศรา นันทาภิวัฒน์ (2551) ที่พบว่าโครงสร้างเงินทุนมีความสัมพันธ์กับการจ่ายเงินปันผลในทางลบ จึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 2

อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (D/A) มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางเชิงลบ (-.498) กับอัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น(ROE) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ 3 สอดคล้องกับงานของ Mahfuzah Salim , Dr.Raj Yadav (2012) และเป็นไปในแนวทางเดียวกับงานของ Joshua Abor (2005) แต่อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (D/A) ไม่มีความสัมพันธ์กับการจ่ายเงินปันผล ซึ่งไม่สอดคล้องกับ อรทิชชา อินทาปัจ (2559) ที่พบว่า อัตราหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับอัตราเงินปันผลตอบแทน จึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 4

สรุปได้ว่า บริษัทจดทะเบียนที่ได้รับการประกาศเป็นกิจการในกลุ่มดัชนี มีโครงสร้างเงินทุนสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการดำเนินงาน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือโครงสร้างเงินทุน มีความสัมพันธ์เชิงผกผันกับความสามารถในดำเนินงานแต่โครงสร้างเงินทุน ไม่มีความสัมพันธ์กับ นโยบายจ่ายเงินปันผล

ข้อจำกัดในการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยเป็นเพียงการหาความสัมพันธ์เท่านั้น ไม่ได้แสดงการพยากรณ์ค่าอิทธิพลของตัวแปร อีกทั้งขนาดกลุ่มประชากรมีน้อยจึงอาจได้ข้อสรุปที่ไม่แม่นยำ
2. เนื่องจากกลุ่มประชากรมีจำนวนน้อยจึงไม่เข้าเกณฑ์ที่จะวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการสร้างสมการพยากรณ์ได้ จึงเสนอแนะให้มีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการพยากรณ์ในการวิจัยครั้งต่อไป
3. ควรมีการใช้กลุ่มตัวอย่างนอกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อศึกษาเปรียบเทียบแนวทางการบริหารกิจการ ในประเด็นเกี่ยวกับการโครงสร้างเงินทุน

เอกสารอ้างอิง

- ฐิติษฐ์ สวโรจน์กิจเตโช. (2558). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษาบริษัทใน SET High Dividend ของประเทศไทย. การค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาการเงิน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- นริศรา นันตภาวิวัฒน์. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเงินทุนกับมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ซึ่งส่งผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์และการจ่ายเงินปันผล กรณีศึกษา : บริษัทในกลุ่มธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์. การค้นคว้าอิสระบัณฑิตมหาบัณฑิต. สาขาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นฤมลวรรณ ตั้งกิจเจริญพร. (2558). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเงินทุนและความสามารถในการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการเงิน คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน. (2546). หลักสูตรความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับตลาดเงินและตลาดทุน. กรุงเทพฯ: สุขุมวิท มีเดีย.
- สถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน. (2548). การเงินธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- Abor, J. (2005). The effect of capital structure on profitability: an empirical analysis of listed firms in Ghana. Journal of Risk Finance. 6(5), 438-445.

- Adan, F. A. & Omagwa, J. (2018). **Relationship Between Firm Financials And Dividend Policy Of Firms Listed At Nairobi Securities Exchange, Kenya.** International Journal of Scientific and Education Research. 2(5), 13-30.
- Ahmed, R. (1999). **Productivity, Profitability, and Firm Value.** Journal of International Financial Management and Accounting. 10(3), 188-201.
- Arnold, G. (2008). **Corporate Financial Management.** (2rd ed) : Pearson Education Limited.
- Brealey, A. R., Myers, C. S. and Allen, F. (2008). **Principles of Corporate Finance.**(9rd ed) : McGraw-Hill.
- Emamgholipour, M. et al. (2013). **A study on relationship between institutional investors and earnings management: Evidence from the Tehran Stock Exchange.** Management Science Letters. 2013(3), 1105-1112.
- Lily, J., Venkatesh, S. and Sukserm, T. (2009). **Determinants of Dividend Payout in Thailand.** Journal of Ubon Ratchathani University. 11(3), 73-81.
- Philippatos, G. C. (1973). **Financial management: Theory and techniques.** California: HoldenDay.
- Porterfield, J. T. (1965). **Investment Decisions and Capital Costs.** New Jersey : Prentice-Hall.
- Pratheepkanth, P. (2011). **Capital Structure and Financial Performance: Evidence from Business Companies in Colombo Stock Exchange, Sri-lanka.** Researchers World Journal of Arts Science and Commerce, 2(2), 171-180.
- Rappaport, A. (1986). **Creating Shareholder Value: The New Standard for Business Performance.** New York : Simer and Schuster Publishing Group.
- Salim, M. & Yadav, R. (2012). **Capital Structure and Firm Performance : Evidence from Malaysian List Companies.** Social and Behavioral Sciences. 65, 156-166.
- Wheelen, T. L. & Hunger, J. D. (2006). **Strategic Management and Business Policy.** (10rd ed) : New Jersey. Pearson.

การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

The Results-Based Management for School Educational Quality Development

รัตนา สิทธิอ่วม¹ และ คณนันท พุทธสาโรช²

Rattana Sittioum¹, and Kananan Pruttasarothe²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างแนวทางการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน: กรณีศึกษา โรงเรียนนั้ร้อนวิทยาคม การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน 1) การศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารการศึกษา โดยการศึกษเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การสร้างแนวทางการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา 8 คน 3) การทดลองใช้แนวทางการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนนั้ร้อนวิทยาคม จำนวน 20 คน 4) การประเมินใช้แนวทางการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรในโรงเรียนนั้ร้อนวิทยาคมที่เป็นผู้ปฏิบัติ รวมทั้งสิ้น 8 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า

1. การบริหารจัดการของโรงเรียน มีการประชุมผู้มีส่วนได้เสียบ่อยครั้งและไม่ได้ชี้แจงถึงบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โรงเรียนไม่มีแผนการพัฒนากิจการการศึกษาที่ชัดเจน เช่น แผนที่เน้นการพัฒนาคน ครู สถานศึกษา แหล่งการเรียนรู้ยุคใหม่ และการบริหารจัดการยุคใหม่ ในส่วนการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนไม่มีการประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อขอรับคำแนะนำ เพื่อหาจุดอ่อน จุดที่ควรพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

2. ได้แนวทางที่เรียกว่า การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนั้ร้อนวิทยาคม ด้วยรูปแบบ “Check-in @ น.ร.ว.” ได้นำเอาหลักการของทฤษฎีระบบ (System Theory) มาใช้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้ 1) ปัจจัยนำเข้า เรียกว่า “โดย น.ร.ว.” น.น้อมนำ, ร.ร่วมมือ, ว.วิธีการ 2) ปัจจัยกระบวนการ เรียกว่า “Check-in” มี 6 ขั้นตอน และ 3) ปัจจัยผลผลิต เรียกว่า “เพื่อ น.ร.ว.” น.นักเรียนคุณภาพ, ร.โรงเรียนคุณภาพ, ว.วิถีชุมชนพัฒนา

¹อาจารย์, คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม i_ammoly@hotmail.com, 095-6355625

²ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนนั้ร้อนวิทยาคม

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน มีความเข้าใจและสามารถนำแนวทางสู่การปฏิบัติ สร้างเป็นแผนพัฒนาการศึกษา, แผนปฏิบัติการประจำปี, โครงการ/กิจกรรม, แผนการจัดการเรียนรู้ และคู่มือปฏิบัติราชการ คิดเป็นร้อยละ 100

4. ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางดังกล่าวไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้ ด้านความเหมาะสม ($x = 4.78$, S.D. = 0.29) และด้านความเป็นไปได้ ($x = 4.64$, S.D. = 0.38)

คำสำคัญ : การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์, คุณภาพการศึกษา, การพัฒนาโรงเรียน

Abstract

The purpose of this research was to develop the results-based management for school educational quality development: case study Namronwittayakom school. The research was undertaken 4 steps, as follows: 1) to study background, management for educational quality development related to the evaluation use of document analysis. 2) to develop the model for results-based management for school educational quality, examine this model by 8 experts 3) to implement the results-based management model with 20 teachers in Namronwittayakom school. 4) to assess the results-based management model by 8 participants the statistics used for data analysis were mean, percentage, standard deviation, content analysis for quality data.

The results were as follows.

1. School management has a fill meeting for stakeholders and did not explain the roles and responsibilities for them and school do not have educational management plan such as the human development plan, the teachers development plan, the school development plan, the new Learning resources development plan ,and the new management methods. In the part of Internal quality assurance, school do not coordinate with agencies for to know about suggestion for finding the weak point and how to develop school.

2. Has the new method called the Results-Based Management for School Educational Quality development in Namronwittayakom school by “ Check-in @ Nor-Raw-Woa” . It uses the system theory to explain model. 1) Input Component are “ induced”, “Collaborate” , and

“Method” 2) Process Components are “Check-in” for 6 steps 3) Output components are “Student Quality” “School Quality” and “the community development”

3. All Teachers understand and can used the model implement to practices and making the educational management plan, projects/Activities, the learning management plan, and the manual for work.

4. the results-based management for school educational quality development model had sustainability at the highest level ($X=4.41$, $S.D.=0.54$) and possibility at the highest level ($x = 4.64$, $S.D. = 0.38$).

Keywords : Results Based Management, Educational Quality, School Development

บทนำ

ในปัจจุบัน เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม สังคม ชุมชน เปลี่ยนวิถีชีวิตเดิม การสื่อสารรวดเร็วไร้พรมแดน เชื่อมโยงโลกเข้าไว้ด้วยกัน การแข่งขันทวีความรุนแรงมากขึ้น ประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาที่ท้าทายเพื่อก้าวให้ทันกับกระแสโลกจึงมีผลกระทบต่อศักยภาพของคน ชุมชน ท้องถิ่น ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน จำเป็นต้องมีกลไกรองรับและเสริมศักยภาพของประเทศให้พร้อมต่อบริบทของการเปลี่ยนแปลงและซับซ้อนเพิ่มขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการไทย. 2561, 1)

ในการเข้าสู่ Thailand 4.0 ประเทศไทยต้องมีการสร้างนวัตกรรมเป็นของตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาต่างชาติเหมือนแต่ก่อน โดยมีเป้าหมายคือ การขับเคลื่อนไปสู่การเป็นประเทศที่ “มั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน” ซึ่งการทำให้ประเทศไทยมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีคุณภาพสูง นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญและมีความจำเป็นที่สุด เพราะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศ การที่จะพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าว ระบบการศึกษาของประเทศจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนและก้าวสู่ “การศึกษา 4.0” ด้วยเช่นกัน เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพของบุคคล (เสาวลักษณ์ พิสิษฐ์ ไพบูลย์, 2559: 2; นวรัตน์ รามสูตและบัลลังก์ โรหิตเสถียร, 2559; นวรัตน์ มีศรีและอมรินทร์ เทวตา. 2561: 22) ดังนั้น สถานศึกษาต้องจัดการเรียนรู้ไปในเชิงสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น โดยการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้

เป้าหมายของการบริหารราชการ คือการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจภาครัฐ โดยการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้

เกิดประสิทธิภาพ ดังนั้น การพัฒนาระบบราชการคือ การนำการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์มาใช้ โดยจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับนโยบายและเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ รวมทั้งมีการกำหนดตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจน สามารถประเมินผลได้อย่างเป็นรูปธรรมและต้องมีการรายงานผลการปฏิบัติงานรายปีเผยแพร่ต่อสาธารณชน

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น จึงจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารให้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปสอดคล้องกับแนวทางปฏิรูประบบราชการ โดยสร้างแนวทางการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนารีนวิทยาคมขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารการศึกษาโรงเรียนนารีนวิทยาคม
2. เพื่อสร้างแนวทางการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
3. เพื่อทดลองใช้แนวทางการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
4. เพื่อประเมินใช้แนวทางการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. **การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์** เป็นการบริหารจัดการที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานและมุ่งเน้นที่ผลงานอันได้แก่ ผลผลิต (Output) กับผลลัพธ์ (Outcome) และความพึงพอใจของประชาชนหรือหน่วยงานที่ทำงานร่วมกัน มากกว่าที่จะทำงานโดยมุ่งเน้นที่ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานหรือปัจจัยนำเข้า (input) และกระบวนการทำงาน (Process) ซึ่งเป็นวิธีที่จะให้ได้ผลสำเร็จของงาน การประเมินผลสัมฤทธิ์ของงานกระทำได้โดยการประยุกต์ใช้วิธีการติดตาม และประเมินผล การดำเนินงานที่อาศัยตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน ที่เป็นตัวบ่งบอกผลงานให้ปรากฏ เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และผลการดำเนินงานนี้จะนำไปใช้เพื่ออธิบายถึงความคุ้มค่าในการทำงานหรือแสดงถึงความรับผิดชอบในผลงานต่อสาธารณะ กับเพื่อปรับปรุงการทำงานให้ดียิ่งขึ้น (เฉลิมพงศ์ มีสมนัย, 2547, หน้า 133)

2. **หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 พระราชทานแนวทางการดำเนินชีวิตบน “ทางสายกลาง” แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพอ ประกอบด้วย 3 ห่วง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี และ 2 เงื่อนไข ได้แก่ ความรู้และคุณธรรม

3. **หลักการทรงงานและศาสตร์พระราชา** พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับชีวิตการทำงานได้เป็นอย่างดี ซึ่งประกอบด้วย 1) จะทำอะไรต้องศึกษาข้อมูลให้เป็นระบบ 2) ระเบิดจากภายใน 3) แก้ปัญหาจากจุดเล็ก 4) ทำตามลำดับขั้น 5) ภูมิสังคม ภูมิศาสตร์ สังคมศาสตร์ 6) ทำงาน

แบบองค์รวม 7) ไม่ติดตำรา 8) รู้จักประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด 9) ทำใ้ง่าย 10) การมีส่วนร่วม 11) ต้องยึดประโยชน์ส่วนรวม 12) บริการที่จุดเดียว 13) ใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ 14) ใช้ธรรมปราบอธรรม 15) ปลุกป่าในใจคน 16) ขาดทุนคือกำไร 17) การพึ่งพาตนเอง 18) พออยู่พอกิน 19) เศรษฐกิจพอเพียง 20) ความซื่อสัตย์สุจริต จริ่งใจต่อกัน 21) ทำงานอย่างมีความสุข 22) ความเพียร และ 23) รู้ รัก สามัคคี (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 23 พ.ค. 2561)

4. พระปฐมบรมราชโองการ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10 มีพระปฐมบรมราชโองการว่า “เราจะสืบสาน รักษา และต่อยอด และครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาราษฎรตลอดไป” ทรงให้ความมั่นใจแก่ประชาชนชาวไทยถึงพระราชปณิธานและความตั้งใจอันแน่วแน่ในการทรงงานว่า โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่าง ๆ ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 จะได้รับการสืบสาน รักษาและต่อยอดต่อไป เพื่อความเจริญสงบสุขและความมั่นคงไพบูลย์ของประเทศไทย

5. พระบรมราโชบายด้านการศึกษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10 ทรงให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างยิ่งและรับสั่งถึงการจัดการศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน 4 ด้าน คือ 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม 3) มีงานทำ-มีอาชีพ และ 4) เป็นพลเมืองที่ดี (มูลนิธิยุวสถิรคุณ, 2560. ออนไลน์)

6. การบริหารแบบมีส่วนร่วม การบริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้เข้ามาส่วนคิดตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมทำงานจึงก่อให้เกิดความรู้สึกผูกพัน ผูกมัดและตกลงใจร่วมกันในการบริหารโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งในการบริหารแบบมีส่วนร่วมก่อให้เกิดประโยชน์ในการบริหารสถานศึกษาโดยเปิดโอกาสให้บุคลากร ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาทุกขั้นตอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสามารถทำได้ใน 3 แบบ คือ 1) การบริหารโดยครูมีส่วนร่วม 2) การบริหารโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วม และ 3) การบริหารโดยผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนมีส่วนร่วม

7. วิธีการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญ โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ ได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สื่อ และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ และผู้เรียนมีโอกาสนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้

8. หลักธรรมาภิบาล การบริหารจัดการที่ดีที่นำมาปกครองประเทศให้เกิดความสงบสุขยึดหลัก 6 ประการ คือ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า (อัญญาณ์ ปาณิกบุตร, สถาบันพระปกเกล้า. 2559)

9. การนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินงาน การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในชีวิตประจำวันจะทำให้ความเจริญก้าวหน้าในหลายด้าน ทั้งยังเพิ่มความสะดวกสบายในการติดต่อสื่อสารกัน หากศึกษาและนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ย่อมเพิ่มประสิทธิภาพต่อองค์กรได้

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งแบ่งการดำเนินการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารการศึกษาโรงเรียน ศึกษาสภาพปัจจุบันของโรงเรียนนั้ร้อน วิทยาลัยการศึกษานอร์ทเทิร์น โดยการวิเคราะห์องค์กร, แผนพัฒนาการจัดการศึกษา, แผนปฏิบัติการประจำปี, รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี และผลการประเมินคุณภาพภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปลงถึงการบริหารจัดการและการประกันคุณภาพภายใน

2. การสร้างแนวทางการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ศึกษา ตำรา งานวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นทำการยกร่างแนวทางการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของและปรับปรุงโดยกระบวนการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษา รวม 8 คน คือ 1) ผู้บริหารการศึกษา 1 คน, 2) ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน 3) ศึกษานิเทศก์ 1 คน 4) ครูและบุคลากรทางการศึกษา 2 คน 5) ผู้นำองค์กรท้องถิ่น 1 คน และ 6) ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา 1 คน

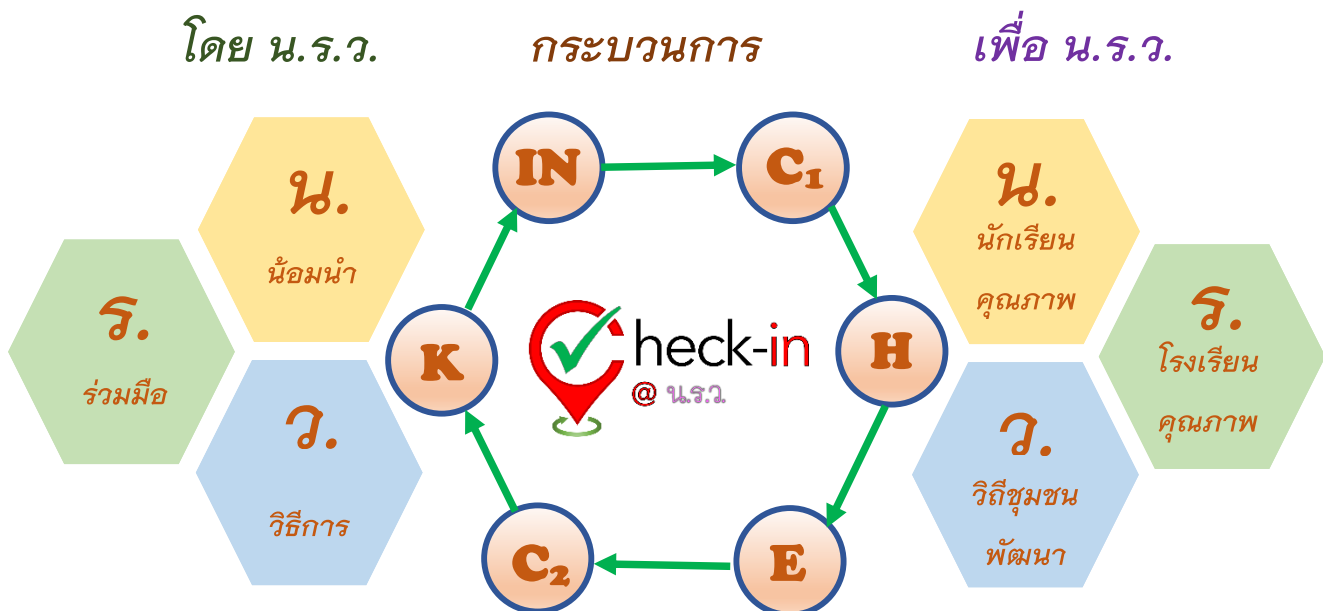
3. การทดลองใช้แนวทางการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ทำ การประชุม ชี้แจง ทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ วิทยาลัยการศึกษานอร์ทเทิร์น กับครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน จากนั้นฝึกปฏิบัติการนำแนวทางปฏิบัติลงสู่ แผนพัฒนาการศึกษา, แผนปฏิบัติการประจำปี, โครงการ/กิจกรรม, แผนการจัดการเรียนรู้และคู่มือปฏิบัติราชการ จากนั้นนำเสนอผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และประเมินผลจากการสังเกต

4. การประเมินใช้แนวทางการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ประเมินความเหมาะสม, ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ ของแนวทางการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม และใช้แบบสอบถามแบบมาตรวัด 5 ระดับ จากผู้ปฏิบัติในโรงเรียน รวม 8 คน คือ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน 2) ผู้ช่วยผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน 2 คน 3) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 3 คน 4) คณะกรรมการสถานศึกษา 1 คน และ 5) ผู้นำชุมชน/องค์กรท้องถิ่น 1 คน

ผลการวิจัย

1. พบว่า ในการบริหารจัดการของโรงเรียน มีการประชุมผู้มีส่วนได้เสียบ่อยครั้งและไม่ได้ชี้แจงถึงบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โรงเรียนไม่มีแผนการพัฒนากิจการการศึกษาที่ชัดเจน เช่น แผนที่เน้นการพัฒนาบุคลากร สถานศึกษา แหล่งการเรียนรู้ยุคใหม่ และการบริหารจัดการยุคใหม่ ในส่วนการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน ไม่มีการประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อขอรับคำแนะนำ เพื่อหาจุดอ่อน จุดที่ควรพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

2 พบว่า ได้แนวทางที่ เรียกว่า การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนั้ร้อนวิทยาคม ด้วยรูปแบบ “Check-in @ น.ร.ว.” (แสดงดังภาพ 1)

ภาพ 1 การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนั้ร้อนวิทยาคม ด้วยรูปแบบ “Check-in @ น.ร.ว.”

จากแนวทางดังกล่าวได้นำเอาหลักการของทฤษฎีระบบมาใช้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า เรียกว่า “โดย น.ร.ว.” มี 3 องค์ประกอบ น.น้อมนำ,ร.ร่วมมือ และ ว.วิธีการ

ภาพ 2 โดย น.ร.ว. (ปัจจัยนำเข้า)

1) “น.น้อมนำ” หมายถึง ปรับฐานความรู้ของบุคลากรให้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, หลักการทรงงานและศาสตร์พระราชา ร.9 และ พระบรมราโชบายด้านการศึกษา ร.10 มาใช้เป็นหลักคิดสอดแทรกในการทำงานในทุกขั้นตอน

2) “ร.ร่วมมือ” หมายถึง การขอร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อระดมทรัพยากรในการดำเนินงานให้มีความพร้อมทั้ง ด้านบุคลากร, การเงิน, ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการ จากนั้นแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อร่วมมือกันในการวางแผน การทำงาน การตรวจสอบหาแนวทางในการพัฒนาและการแก้ปัญหา เป็นไปด้วยความรอบคอบ รัดกุมและเกิดประสิทธิภาพสูง

3) “ว.วิธีการ” หมายถึง ศึกษาและคัดเลือกวิธีการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือวิธีในการดำเนินงาน โดยต้องยึดหลักธรรมาภิบาลอีกทั้งนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินงาน

2) ปัจจัยกระบวนการ เรียกว่า “Check-in” มี 6 ขั้นตอน

ภาพ 3 กระบวนการ “Check-in”

- 1) C₁ (Criteria) เกณฑ์ หมายถึง การวิเคราะห์หิวสัยทัศน์ ปัญหาข้อเสนอแนะ จุดเน้น ปัจจัยความสำเร็จ เพื่อตั้งเป้าหมาย/เกณฑ์/ตัวชี้วัดในการปฏิบัติงาน
  - 2) H (How to) หนทางสู่ความสำเร็จ หมายถึง การใช้วงจรคุณภาพ PDCA ในการปฏิบัติและพัฒนา งาน/การใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning
  - 3) E (Efficiency) ประสิทธิภาพ หมายถึง การตรวจสอบ กระบวนการที่ได้ผลผลิต/ ผลลัพธ์ ที่มีคุณภาพสูง บรรลุตามเป้าหมาย โดยทำการพิจารณาถึงความคุ้มค่าในทุกมิติ
  - 4) C₂ (Community) สังคมแห่งการเรียนรู้ หมายถึงการระดมความคิดโดยใช้การจัดการความรู้ (KM) และกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อการพัฒนาองค์กรยุคใหม่
  - 5) K (Knowledge) องค์ความรู้ หมายถึง การสรุปผล เพื่อนำมาซึ่งองค์ความรู้ใหม่/ แนวทางวิธีปฏิบัติใหม่ โดยผ่านกระบวนการที่เชื่อถือได้เป็นไปตามหลักวิชาการ
  - 6) IN (Innovation) นวัตกรรม หมายถึง การเผยแพร่และขยายผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อให้ได้รับการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญจนเกิดเป็น “นวัตกรรม/เทคโนโลยี”
3. ปัจจัยผลผลิต เรียกว่า “เพื่อ น.ร.ว.” มี 3 องค์ประกอบ น.นักเรียนคุณภาพ, ร.โรงเรียนคุณภาพ และ ว.วิถีชุมชนพัฒนา

เพื่อ น.ร.ว.

- รักษาติ ศาสน์ กษัตริย์
- มีสุขภาพที่ดี
- รักการอ่าน
- มีสมรรถนะตามหลักสูตร
- ทักษะในศตวรรษที่ ๒๑
- พร้อมต่อการแข่งขัน
- สื่อสารหลายภาษา
- ผลประเมินระดับชาติสูงขึ้น
- พร้อมรับภัยคุกคาม

- มีความรู้ตามสมรรถนะวิชาชีพ
- มีจรรยาบรรณวิชาชีพ
- จัดการเรียนรู้ Active Learning
- ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม
- หลักสูตรมีมาตรฐาน
- พัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม
- มีเครือข่ายความร่วมมือ
- ปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐาน

- ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น
- พัฒนาอาชีพให้แก่ชุมชน
- มีทัศนคติที่ดีต่อชุมชน รักบ้านเกิด

ภาพ 4 ปัจจัยผลผลิต (Output) “เพื่อ น.ร.ว.”

1) “น.นักเรียนคุณภาพ” มี 9 ประเด็น คือ 1) รักษาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) มีสุขภาพที่ดี 3) รักการอ่าน 4) มีสมรรถนะตามหลักสูตร 5) ทักษะในศตวรรษที่ 21 6) พร้อมต่อการแข่งขัน 7) สื่อสารหลายภาษา 8) ผลประเมินระดับชาติสูงขึ้น และ 9) พร้อมรับภัยคุกคาม

2) “ร.โรงเรียนคุณภาพ” มี 8 ประเด็น คือ 1) มีความรู้ตามสมรรถนะวิชาชีพ 2) มีจรรยาบรรณวิชาชีพ 3) จัดการเรียนรู้ Active Learning 4) ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม 5) หลักสูตรมีมาตรฐาน 6) พัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม 7) มีเครือข่ายความร่วมมือ และ 8) ปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐาน

3) “ว.วิถีชุมชนพัฒนา” มี 3 ประเด็น คือ 1) ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น 2) พัฒนาอาชีพให้แก่ชุมชน และ 3) มีทัศนคติที่ดีต่อชุมชน รักบ้านเกิด

3. พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน มีความเข้าใจและสามารถนำแนวทางสู่การปฏิบัติสร้างเป็นแผนพัฒนาการศึกษา, แผนปฏิบัติการประจำปี, โครงการ/กิจกรรม, แผนการจัดการเรียนรู้ และคู่มือปฏิบัติราชการ คิดเป็นร้อยละ 100

4. พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อแนวทาง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X = 4.41$, $S.D. = 0.54$) ด้านที่มีคะแนนสูงสุด ได้แก่ ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเหมาะสม ซึ่งมีคะแนนอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

สรุปและอภิปรายผล

1. จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารจัดการของโรงเรียน มีการประชุมผู้มีส่วนได้เสียบ่อยครั้งและไม่ได้ชี้แจงถึงบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โรงเรียนไม่มีแผนการพัฒนากิจการการศึกษาที่ชัดเจน เช่น แผนที่เน้นการพัฒนาคน ครู สถานศึกษา แหล่งการเรียนรู้ยุคใหม่ และการบริหารจัดการยุคใหม่ ในส่วนการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนไม่มีการประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อขอรับคำแนะนำ เพื่อหาจุดอ่อน จุดที่ควรพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษายังไม่ได้รับการสนับสนุนด้านการประกันคุณภาพการศึกษาเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ประภา สมาคม (2558, หน้า 149) ที่ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผลการวิจัยพบว่า ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ทางหน่วยงานต้นสังกัด ควรมีการสนับสนุน การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและสร้างความตระหนักถึงการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง อีกทั้ง หน่วยงานต้นสังกัดจำเป็นต้องมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน และมีการติดตามการจัดทำรายงานประจำปีและนำผลมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาในปีถัดไป

2. จากผลการวิจัย พบว่า ได้แนวทางที่เรียกว่า การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนอร์ทเทิร์นวิทยาลัย ด้วยรูปแบบ “Check-in @ น.ร.ว.” ได้นำเอาหลักการของทฤษฎีระบบ (System Theory) มาใช้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้ 1) ปัจจัยนำเข้า เรียกว่า “โดย น.ร.ว.” น. น้อมนำ, ร.ร่วมมือ, ว.วิธีการ 2) ปัจจัยกระบวนการ เรียกว่า “Check-in” มี 6 ขั้นตอน และ 3) ปัจจัยผลผลิต เรียกว่า “เพื่อ น.ร.ว.” น. นักเรียนคุณภาพ, ร.โรงเรียนคุณภาพ, ว.วิถีชุมชนพัฒนา ซึ่งแนวทางนั้นมีความเหมาะสมกับสภาพปัญหา และขั้นตอนการดำเนินงานของโรงเรียน เนื่องการแนวทางดังกล่าวได้วิเคราะห์จากสภาพปัญหา บริบทและความต้องการของสถานศึกษา และวิธีการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัยศักดิ์ ตั้งนิติพิฐจักร และประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2561, หน้า 196) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่พบว่า การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ขึ้นอยู่กับบริบทและวิธีการของปฏิบัติงานตามลำดับขั้นตอนที่หน่วยงานกำหนด และในส่วน ผลการวิจัยที่พบว่ากระบวนการ เรียกว่า “Check-in” มี 6 ขั้นตอน คือ 1) เกณฑ์ 2) หนทางสู่ความสำเร็จ 3) ประสิทธิภาพ 4) สังคมแห่งการเรียนรู้ 5) องค์กรความรู้ 6) นวัตกรรม ซึ่งมีขั้นตอนที่สอดคล้องและคล้ายคลึงกับ งานวิจัยขององค์การความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งเกาหลี (KOICA) ที่ศึกษาวิจัยถึงวิธีการจัดผลของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามโครงการให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาเชิงลึกที่พบว่า สมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา ประสบปัญหาต่าง ๆ มากมาย ทำให้ต้องมีการปฏิรูป จึงแนะนำให้บริหารจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) การกำหนดตัวชี้วัด 3) การตั้งเป้าหมาย 4) ผล

การตรวจสอบ 5) การรายงานผล 6) การประเมินผลเชิงบูรณาการ และ 7) การใช้ข้อมูลผลการดำเนินการ จากข้อค้นพบดังกล่าวจึงเป็นข้อยืนยันว่า แนวทางการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนอร์ทเทิร์นวิทยาลัย ซึ่งให้ความสำคัญทางด้านกระบวนการ (Process) หากสถานศึกษาดำเนินการแล้วจะส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ด้านคุณภาพการศึกษาได้มากขึ้น

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน มีความเข้าใจและสามารถนำแนวทางสู่การปฏิบัติ สร้างเป็นแผนพัฒนาการศึกษา, แผนปฏิบัติการประจำปี, โครงการ/กิจกรรม, แผนการจัดการเรียนรู้ และคู่มือปฏิบัติราชการ คิดเป็นร้อยละ 100 พัฒนา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ แนวทางทางการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนอร์ทเทิร์นวิทยาลัย ได้สังเคราะห์มาจากสภาพปัญหา บริบทและความต้องการของสถานศึกษา และวิธีการปฏิบัติงานของสถานศึกษาที่ผู้ปฏิบัติอยู่เดิม ทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินการได้ดังแนวทางที่ตั้งไว้ อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการที่จะช่วยกระตุ้นให้ครูได้ปฏิบัติงานให้สำเร็จตามที่ตั้งไว้ โดยใช้การนิเทศ กำกับติดตามผลอย่างใกล้ชิด ส่งผลให้ผู้ปฏิบัติทุกคนสามารถปฏิบัติได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มินูดีน (Minudin. 1987 : 2403-A) ได้ศึกษาบทบาททางวิชาการของผู้บริหารในรัฐชามาร์ มาเลเซีย ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีหน้าที่หลักคือ การประเมินโครงการของโรงเรียนสนับสนุนให้ผู้ร่วมมีการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ กำหนดเป้าหมายของโรงเรียนชัดเจน ควบคุมโครงการและกิจกรรมอื่น ๆ ทั้งหมดของโรงเรียน

4. กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางดังกล่าวไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้ ด้านความเหมาะสม ($x = 4.78$, S.D. = 0.29) และด้านความเป็นไปได้ ($x = 4.64$, S.D. = 0.38) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในขั้นตอนการตรวจสอบดังกล่าว ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษาเป็นผู้ให้ความเห็น จึงทำให้แนวทางดังกล่าวมีความสมบูรณ์เป็นไปตามหลักวิชาการก่อให้เกิดประโยชน์ในการทางปฏิบัติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยงยุทธ์ ทรัพย์เจริญ (2561 หน้า 11) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่พบว่า การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับดีมาก เนื่องจากการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในการบริหารจัดการเป็นผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ข้อเสนอแนะที่ได้รับจะมีการเชื่อมโยงในแต่ละองค์ประกอบเป็นไปตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และปัจจัยความสำเร็จนำไปสู่การปฏิบัติได้

เอกสารอ้างอิง

เฉลิมพงศ์ มีสมนัย. (2547, ก.ค. 2547). การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์. วารสารการจัดการสมัยใหม่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพฯ. 2(2), 131-139.

- ชัยศักดิ์ ตั้งนิตพิริวจักร และ ประเสริฐ อินทร์รักษ์. (2561, 1 พฤษภาคม). การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วารสาร วิชาการ ครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 9(2), 191-198.
- ประภา สมาคม. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- มูลนิธิยุวสถิรคุณ. (2560). พระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <https://www.youtube.com/watch?v=jO-9YJqKUEs> (วันที่ค้นข้อมูล: 2 มีนาคม 2562).
- ยงยุทธ์ ทรัพย์เจริญ. (2561, 1 มกราคม). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา. 12 (1), 11-13.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2559). ธรรมนูญและการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=ธรรมนูญและการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี> (วันที่ค้นข้อมูล : 2 มีนาคม 2562)
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการไทย. (2556). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ.2556-2561). กรุงเทพฯ : วิชั่น พรินท์ แอนด์ มีเดีย.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.(2561). 23 หลักการทรงงาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในหลวง รัชกาลที่ 9. สืบค้นเมื่อ 2 มีนาคม 2562 จาก http://www.ops.moe.go.th/ops2017/สาระน่ารู้/1863-23-หลักการทรงงาน-พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว-ในหลวง-รัชกาลที่-9?fb_comment_id=2022688164468987_3160557104015415
- เสาวลักษณ์ พิสิษฐไพบูลย์.(2559). ขับเคลื่อนการศึกษาไทยสู่ไทยแลนด์ 4.0. สืบค้นเมื่อ 2 มีนาคม 2562 จาก <http://www.thaihealth.or.th/Content/33499%-ขับเคลื่อนการศึกษาไทยสู่%ไทยแลนด์%204.0.html>
- KOICA. (2013). Research on means of results -based management (RBM) for the development consulting project “DEEP”. Korea: Gyeonggi-do.
- Minudin, Othman Osman Bin. (1987, January). The Role of the Secondary School Principals as Perceived by Secondary School Principals in Sabah Malaysia. Ph.D. Dissertation Southern Illinois University at Carbondale.

ผลของ”หลักนิติธรรมแบบไทย”ต่อระบบกฎหมายและการเมืองภายหลังการรัฐประหาร พ.ศ.2549

The effect of "Thai Rule of Law" on the legal and political systems after the 2006 coup

นวกัทร โตสุวรรณ¹ จาตุรงค์ สุทาวัน²

Nawaphat Tosuwan Jaturong Sutawan

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเรื่อง ผลของ”หลักนิติธรรมแบบไทย”ต่อระบบกฎหมายและการเมือง ภายหลังการรัฐประหาร พ.ศ.2549 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยทำการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร บทความ วารสาร รวมไปถึงวิเคราะห์ ข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ นอกจากนี้ยังมีการสัมภาษณ์ใกล้ชิดกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ และผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ ในประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องอีกด้วย หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ในประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือการ วิจัยคือกำหนดประเด็นคำถามที่มีการยึดโยงกับวัตถุประสงค์ เพื่อให้เกิดประเด็นคำถามที่เด่นชัดและอยู่ในกรอบ ของกระบวนการวิจัย และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า (1) รัฐธรรมนูญที่เป็นกฎหมายนั้นไม่สอดคล้องกับจารีตกฎหมายของไทยจึงถูกทำลายได้ ง่ายทั้งที่เป็นกฎหมายสูงสุด (2) การผลักดันให้สถาบันชนชั้นนำเป็นอำนาจหนึ่งในระบบการเมืองไทย โดยเป็นเบื้อง บนของสถาบันการเมืองอื่นๆ อำนาจนำเหล่านี้เพิ่มพูนมากขึ้นไปอีกในปัจจุบัน คำว่า ‘เหนือการเมือง’ ตามหลัก นิติศาสตร์แบบไทย ไม่ใช่อยู่พ้นหรือไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมืองอีกต่อไป แต่หมายถึงอำนาจของชนชั้นนำที่จะแทรกแซง การเมืองได้ (3) หลักนิติธรรม The Rule of Law ในนิติศาสตร์แบบไทย สถานะขององค์อธิปัตย์ (The Sovereign) ที่อยู่เหนือรัฐธรรมนูญและเป็นเบื้องบนเหนือระบบการเมืองทั้งหลาย จะถือว่าอยู่ใต้กฎหมายหรืออยู่เหนือกฎหมาย ถ้าหากกล่าวตามหลักการของ Legal State และ The Rule of Law ที่ว่ากฎหมายต้องเป็นใหญ่สุด ใครหรือกลไก ใดทำหน้าที่ตรวจสอบอำนาจของชนชั้นนำภายใต้นิติศาสตร์แบบไทย อาจจะถูกกล่าวหาว่าเป็นการคิดร้ายต่อรัฐ

ข้อเสนอแนะ งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาถึง ผลของ”หลักนิติธรรมแบบไทย”ต่อระบบกฎหมายและ การเมืองภายหลังการรัฐประหาร พ.ศ.2549 ในประเด็นสำคัญเพียง 3 ประเด็นในข้างต้น ทำให้เชื่อว่ายังมีประเด็น

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

Email : jaturong230329@gmail.com โทร 082-5295514

ที่น่าสนใจหลงเหลือที่ยังไม่ได้รับการศึกษาอีกหลายประเด็นด้วยกัน ซึ่งการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาข้อมูลแบบปฐมภูมิ ซึ่งอาจจะยังขาดข้อมูลในเชิงลึกได้

คำสำคัญ: หลักนิติธรรม, กฎหมาย , การรัฐประหาร

Abstract

The purpose of this research To study the subject The effect of the "Thai Rule of Law" on the legal and political systems after the 2006 coup. This research is a qualitative research. Is a descriptive research which studies from books, documents, articles, journals, including news analysis from newspapers There will also be close interviews with those involved in the event. And those with expertise in relevant issues as well After that, the information is analyzed for various related issues. The research tool is to define the questions that are linked to the objectives. In order to make the question clear and in the framework of the research process And analyze descriptive data.

The result of the research shows that (1) The constitution that is a law that is inconsistent with the Thai traditional law can therefore be easily destroyed despite being the supreme law. (2) The push for elite institutions to be one of the powers in the Thai political system Which is above all other political institutions These powers have increased even more. At present, the word "above politics" according to Thai law. Is no longer out of stock or no longer involved in politics It refers to the power of the elite to intervene in politics. (3) The Rule of Law in Thai law The Sovereign status is above the constitution and above all political systems. Will be considered under the law or above the law If according to the principles of the Legal State and The Rule of Law, the law must be the largest Who or what mechanism inspects the power of the elite under Thai law. May be accused of being malicious to the state

Recommendations of research were. This research suggestion is a study of The effect of the "Thai Rule of Law" on the legal and political systems after the 2006 coup in just 3 key issues mentioned above. Convinced that there are still many interesting issues that have not been studied yet. Which this study is the primary data study Which may still lack in-depth information.

Keywords: Rule of Law, Law, Coup d'etat

บทนำ

เกือบตลอดช่วงประวัติศาสตร์ของมนุษยชาตินั้น ผู้ปกครองและกฎหมายคือสิ่งเดียวกันอีก นัยหนึ่งก็คือกฎหมายเป็นเพียงเจตจำนงของผู้ปกครองนั่นเอง ก้าวแรกที่น่าพามนุษยชาติให้หลุดพ้น จากการกดขี่ดังกล่าวคือแนวความคิดที่ว่าผู้ปกครองก็ต้องอยู่ภายใต้กฎหมายและปกครองประเทศ อย่างมีคุณธรรมด้วยวิถีทางของกฎหมาย ระบอบประชาธิปไตยไปไกลกว่านั้นด้วยการสถาปนา หลักนิติธรรม แม้ว่าไม่มีประเทศใดหรือระบอบการปกครองใดในโลกที่ปราศจากซึ่งปัญหา ซึ่งหลักนิติธรรมจะ ทำหน้าที่ปกป้องสิทธิพื้นฐานด้านการเมือง สังคมและเศรษฐกิจ และเตือนเราว่าระบบทรราช และ ภาวะไร้ชื่อแปไม่ใช่วิถีทางเลือกเพียงประการเดียวของมนุษยชาติ

หลักนิติธรรม เป็นหนึ่งองค์ประกอบสำคัญของหลักธรรมาภิบาล คือ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีซึ่งเรารู้จักกันในนาม “Good Governance” ความสำคัญของหลักนิติธรรม คือ การตรากฎหมาย กฎ ระเบียบข้อบังคับ และกติกาต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม ตลอดจนเป็นที่ยอมรับของสังคมและสมาชิก โดยมีการยินยอมพร้อมใจและถือปฏิบัติร่วมกัน อย่างเสมอภาคและเป็นธรรมซึ่งนี่คือการทำหน้าที่ให้ความหมายโดยทั่วไปของนักกฎหมายไทยส่วนใหญ่ การแปลความหมาย The Rule of Law ว่า ‘หลักนิติธรรม’ อย่างที่มักทำกันทั่วไปในขณะนี้ ไม่ใช่คำแปลที่ตรงไปตรงมา แต่เป็นการสร้างคำที่แฝงอคติทางการเมือง ดังที่ธงชัย วินิจจะกุล ได้อธิบายไว้คือ

“ การปกครองของกฎหมาย ” (Rule of Law) เป็นองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้สำหรับการสร้างประชาธิปไตย เพราะจะต้องมีระบบกฎหมายที่ยุติธรรมให้เข้มแข็งควบคู่กันไป หากแยกขาดจากกันก็จะล้มเหลวทั้งคู่”

นับจากวิกฤตการณ์การเมืองปี 2549 เป็นต้นมา บทบาทของสถาบันตุลาการและองค์กรอิสระด้านความยุติธรรมที่ควรทำหน้าที่เป็นกรรมการ แต่กลับกลายเป็นผู้เล่นทางการเมืองคนสำคัญจนส่งผลกระทบต่อระบบกฎหมายและการเมือง (ประมุข บัณฑิตกุล และศิวัช ศรีโกลางกุล.2560). บทบาทความยุติธรรมเกิดขึ้นบ่อยครั้งแม้กระทั่งการเกิดเหตุการณ์การยุบพรรคการเมืองทั้งก่อนก่อนเลือกตั้งและหลังเลือกตั้ง ถึงขนาดที่คณาจารย์และนิสิต นักศึกษาจากมหาลัยจากทั่วประเทศต้องแสดงออกในการต่อต้านเหตุการณ์ดังกล่าวอย่างถึงที่สุด (อนุสรณ์ธรรมใจ.2563). ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อวิกฤติความเชื่อถือในระบบกฎหมายและกระบวนการตุลาการอย่างรุนแรงและยังคงต้องอาศัยเวลาฟื้นฟูแก้ไขเป็นเวลานานไม่ต่างจากวิกฤติในระบอบรัฐสภาและระบบการเมืองเช่นเดียวกัน (ปิยบุตร แสงกนกกุล 2562)

ปัญหาดังกล่าวได้กลายเป็นประเด็นสำคัญของระบบกฎหมายและการเมือง โดยปัญหาดังกล่าวมิใช่มีเพียงการวิพากษ์วิจารณ์ว่ารัฐบาลว่าใช้กฎหมายอย่างไม่เป็นธรรม สองมาตรฐานหรือไร้มาตรฐาน ซึ่งการวิจารณ์ในลักษณะนี้เป็นเรื่องที่คุณคนส่วนใหญ่ต่างมีตระหนักในการรับรู้ที่อยู่แล้ว แต่ประเด็นในการศึกษา เป็นการตั้งคำถามว่า

“หลักนิติธรรม หรือ Rule of Law” ในบริบทประเทศไทยมีลักษณะอย่างไรบ้าง หรือว่า ในประเทศไทยไม่เคยมี The Rule of Law เกิดขึ้นอย่างเป็นทางการเลย ซึ่งถ้าเป็นเช่นนั้น ก็อาจสร้างให้เกิดคำถามในมุมมองของภาพกว้างว่า ในระบบกฎหมายและนิติศาสตร์ของไทยในระบบการเมืองมีลักษณะที่แท้จริงอย่างไร เหตุใดจึงถูกตั้งคำถามว่า อาจมีส่วนเอื้ออำนวยต่อความยุติธรรม ซึ่งสังคมได้สร้างประเด็นคำถามจากการศึกษาวิจัยมากมายในบริบทการศึกษา ของกฎหมายและการเมือง นักนิติศาสตร์ไทยในบริบทการเมืองการเมืองส่วนใหญ่หลายท่านมักกล่าวว่า

“ระบบกฎหมายของไทยค่อนข้างดีอยู่แล้ว แต่ปัญหาอยู่ที่การใช้อย่างผิดเพี้ยนเป็นกรณีๆ หรืออยู่ที่คนใช้ ยังไม่ดีพอ เราต้องหาทางให้ได้คนดีเป็นผู้บังคับใช้ ชัดแจ้งแล้วว่าคำตอบนี้ไม่ น่าพอใจอีกต่อไป เพราะ ความยุติธรรมดาษต้นทุกวันนี้ก็ด้วยฝีมือ ‘คนดี’ ทั้งนั้น”

คำตอบในลักษณะนี้พบได้ทั่วไปในสังคมไทยรวมทั้งจากนักนิติศาสตร์ คำตอบลักษณะนี้ยังฟ้องว่าระบบ และสถาบันทางกฎหมายอ่อนแอ จนไม่สามารถจำกัดความเสียหายอันเกิดจาก “คนไม่ดีหรือจนกระทั่งคนไม่ดีที่ ครองอำนาจสามารถปู้ยี่ปู้ยำกระบวนการยุติธรรมจนเลอะเทอะ” อีกทั้งน่าจะทำให้เกิดประเด็นต่อไปว่า ระบบและ สถาบันด้านกฎหมายเองเป็นปัจจัยเอื้ออำนวยแก่ความผิดเพี้ยนจนเกิดความเสียหาย ดังนั้น เราควรต้องขบคิดหา คำอธิบายในแง่ระบบหรือสถาบัน ไม่ใช่พอใจกับคำตอบแบบลักษณะง่ายๆของหลักนิติธรรมแบบไทยๆ อีกต่อไป (ธงชัย วินิจจะกุล.2561)

จากประเด็นในข้างต้น จึงน่าจะทำการศึกษาค้นคว้าได้ว่า ความยุติธรรมผิดเพี้ยนมีรากฐานมาจากแวดวง นิติศาสตร์และหลักนิติธรรมในระบบกฎหมายสมัยใหม่ของไทยที่มีใช้ “The Rule of Law หรือ การปกครองของ กฎหมาย” ซึ่งความเป็นนิติศาสตร์แบบบรรทัดฐานในสากลโลกเกิดขึ้นในบริบทประวัติศาสตร์ของยุโรปและ อเมริกัน (Ran Hirschl .2008) แต่นิติศาสตร์สมัยใหม่ของไทยเกิดขึ้นและพัฒนาขึ้นในบริบททางประวัติศาสตร์ของ ไทยซึ่งต่างออกไปอย่างมาก ผลก็คือระบบกฎหมายที่มีคุณสมบัติผิดแผกผิดเพี้ยนไปจาก The Rule of Law แบบ บรรทัดฐานหลายประการ ซึ่งเป็นส่วนน้อยที่ศึกษาคุณสมบัติที่ผิดแผกของระบบกฎหมายที่ส่งผลต่อระบบการเมือง ภายหลังการรัฐประหารในปี 2549 (วรเจตน์ ภาคีรัตน์.2558) ในประเด็นปัญหาดังกล่าวจึงควรค่าต่อการศึกษาเป็น อย่างยิ่ง เพื่อนำประโยชน์จากการวิจัยดังกล่าวพัฒนากระบวนการประชาธิปไตยที่เราต้องการให้ประเทศนี้มีสันติธรรม ต้องการให้ประเทศนี้มีระบอบประชาธิปไตยที่มั่นคงก้าวหน้า เคารพความคิดเห็นที่แตกต่างหลากหลายสามารถอยู่ ร่วมกันได้อย่างสันติ ประชาชนมีพื้นที่ของตัวเอง รัฐสภาเป็นพื้นที่ที่เปิดกว้างสำหรับความหลากหลายทางการเมือง ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และประเทศนี้เป็นของประชาชน โดยสร้างความเชื่อมั่นและไม่ละทิ้งความตั้งใจอันดี งามต่อประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อทราบถึงลักษณะของหลักนิติธรรมในระบบกฎหมายไทยภายหลังการรัฐประหาร พ.ศ. 2549
2. เพื่อทราบถึงผลกระทบที่เกิดจากหลักนิติธรรมในระบบกฎหมายไทยที่มีต่อระบบการเมืองภายหลังการรัฐประหาร พ.ศ. 2549

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
  - ศึกษาลักษณะของหลักนิติธรรมในระบบกฎหมายไทยภายหลังการรัฐประหาร พ.ศ. 2549
2. ขอบเขตด้านประชากร
  - ศึกษาลักษณะของหลักนิติธรรมในระบบกฎหมายไทย ในทฤษฎี แนวความคิด และข้อถกเถียงเกี่ยวกับระบบกฎหมายและการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยภายหลังการรัฐประหารใน พ.ศ. 2549

สมมุติฐานในการศึกษา

การศึกษาและวิจัยในเรื่องของ ผลของ”หลักนิติธรรมแบบไทย”ต่อระบบกฎหมายและการเมืองภายหลังการรัฐประหาร พ.ศ.2549 คือ The Rule of Law กฎหมายแบบบรรทัดฐานยึดถือว่าหลักการว่ารัฐธรรมนูญและรัฐสภาเป็นอำนาจสูงสุด (The Supremacy of the Constitution; The Supremacy of the Parliament) แต่ในนิติศาสตร์แบบไทย สถานะขององค์อธิปัตย์ (The Sovereign) จะอยู่เหนือรัฐธรรมนูญและเป็นเบื้องบนเหนือระบบการเมือง

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการการศึกษาวิจัยเรื่อง ผลของ”หลักนิติธรรมแบบไทย”ต่อระบบกฎหมายและการเมืองภายหลังการรัฐประหาร พ.ศ.2549 เป็นการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยทำการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร บทความ วารสาร รวมไปถึงวิเคราะห์ข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ นอกจากนี้ยังมีการสัมภาษณ์ใกล้ชิดกับผู้ที่เกี่ยวข้องเหตุการณ์ และผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องอีกด้วย หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ในประเด็นต่างๆที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อให้ทราบถึงลักษณะหลักนิติธรรมแบบไทยที่ส่งผลต่อระบบกฎหมายและการเมือง ภายหลังการรัฐประหาร พ.ศ. 2549

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะของหลักนิติธรรม และผลกระทบทางการเมืองในระบบกฎหมายไทยภายหลังการรัฐประหาร พ.ศ. 2549 มีลักษณะสำคัญอยู่ 3 ประการคือ

- รัฐธรรมนูญที่เป็นกฎหมายนั้นไม่สอดคล้องกับจารีตกฎหมายของไทยจึงถูกทำลายได้ง่ายทั้งที่เป็นกฎหมายสูงสุด ในทางตรงข้าม กฎหมายที่ผูกพันกับการดำเนินสถาบันชนชั้นนำและรัฐ เช่น กฎมณเฑียรบาล กฎอัยการศึก กฎหมายความมั่นคง จึงมีความสำคัญที่ต้องบังคับใช้อย่างจริงจังและยืนยงกว่ารัฐธรรมนูญ

- การผลักดันให้สถาบันชนชั้นนำเป็นอำนาจหนึ่งในระบบการเมืองไทย โดยเป็นเบื้องบนของสถาบันการเมืองอื่นๆ อำนาจนำเหล่านี้เพิ่มพูนมากขึ้นไปอีกในปัจจุบัน คือสามารถมีอำนาจโดยตรงเหนือกองกำลังอาวุธ และมีอำนาจจัดการทรัพย์สินมากที่สุดนับแต่การปฏิวัติ 2475 เป็นต้นมา นับจากจุดเริ่มต้นนี้ไปคำว่า ‘เหนือการเมือง’ ตามหลักนิติศาสตร์แบบไทย ไม่ใช่อยู่ห่างหรือไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมืองอีกต่อไป แต่หมายถึงอำนาจของชนชั้นนำที่จะแทรกแซงการเมืองได้

- หลักนิติธรรม The Rule of Law แบบบรรทัดฐานยึดถือหลักการว่ารัฐธรรมนูญและรัฐสภาเป็นอำนาจสูงสุด (The Supremacy of the Constitution; The Supremacy of the Parliament) แต่ในนิติศาสตร์แบบไทย สถานะขององค์อธิปัตย์ (The Sovereign) ที่อยู่เหนือรัฐธรรมนูญและเป็นเบื้องบนเหนือระบบการเมืองทั้งหลาย ถ้าหากกล่าวตามหลักการของ Legal State และ The Rule of Law ที่ว่ากฎหมายต้องเป็นใหญ่สุด ใครหรือกลไกใดทำหน้าที่ตรวจสอบอำนาจของชนชั้นนำภายใต้นิติศาสตร์แบบไทย อาจจะถูกล่าว่า เป็นก่อกองกบฏ หรือเป็นถูกกล่าวหาตามวาทกรรมแบบ “ซังชาติ” ต่อไป

อภิปรายผล

“หลักนิติธรรม” ในบริบทการเมืองไทยหลังการรัฐประหาร พ.ศ. 2549 จนถึงปัจจุบันเป็นเพียงหลักการที่ห่อหุ้มของความเป็นนิติศาสตร์แบบไทยในทางการเมือง เป็นการอำพรางนิติศาสตร์แบบอำนาจนิยมให้ดูน่าเชื่อถือด้วยกฎหมายและการใช้ธรรมะเพื่อเอื้อประโยชน์ในทางการเมือง หลักนิติธรรมแบบไทยส่งผลต่อระบบกฎหมายและการเมืองอย่างมาก ความเฟื่องฟูของหลักการดังกล่าวในทศวรรษหลัง มีผลต่อระบอบรัฐของไทยเพราะทำให้สถานะของสถาบันพระมหากษัตริย์ และรัฐธรรมนูญกับการเมือง รวมไปถึงกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเมืองมีความเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ทำให้เกิดปัญหา ประเด็นแรกคือ พระมหากษัตริย์คือรัฐธรรมนูญของไทยหรือไม่ ประเด็นที่สอง ‘อำนาจที่อยู่เหนือเหนือการเมือง’ มีเปลี่ยนความหมายไป ประเด็นที่สาม อำนาจสูงสุดอาจไม่ใช่อยู่ที่รัฐธรรมนูญตามความหมายในทางสากล

ลักษณะดังกล่าวอาจกลายตรรกะที่ย้อนแย้งว่าระบบกฎหมายของไทยได้มาตรฐานสากลแล้ว แต่ปัญหาอยู่ที่การบังคับใช้ ทำให้รัฐธรรมนูญจึงเขียนอย่างสง่างามแต่ให้ความหมายที่กำกวมตรงข้ามกับความเป็นจริง ซึ่งอาจมองในแง่ที่อาจคิดว่าเป็นการโฆษณาชวนเชื่อของรัฐหรือไม่ หรืออาจเป็นการพูดอย่างทำอย่าง (hypocrisy) จนกลายเป็นลักษณะทางกฎหมายและการเมืองประจำชาติ หรือเป็น Doublespeak หมายถึงศัพท์สำนวนที่มีความหมายตรงข้ามกับตัวอักษร เช่น การปกป้องรัฐธรรมนูญหมายถึงการรัฐประหารฉีกรัฐธรรมนูญ เป็นต้น (ธงชัย วินิจจะกุล.2563)

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

เนื่องจกงานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาถึง ผลของ”หลักนิติธรรมแบบไทย”ต่อระบบกฎหมายและการเมือง ภายหลังกการรัฐประหาร พ.ศ.2549 ในประเด็นสำคัญเพียง 3 ประเด็นในช่วงต้น ทำให้เชื่อว่ายังมีประเด็นที่น่าสนใจหลงเหลือที่ยังไม่ได้รับการศึกษาอีกหลายประเด็นด้วยกัน ซึ่งการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาข้อมูลแบบปฐมภูมิ ซึ่งอาจจะยังขาดข้อมูลในเชิงลึกได้ จากประเด็นปัญหาทางกฎหมายของการเมืองของไทยยังมี แนวคิด ทฤษฎีที่ต้องการที่จะศึกษาอีกจำนวนมาก ทั้งในเรื่องบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้อง รากเหง้าของลักษณะกฎหมายไทย จึงน่าจะมีการต่อยอดเพื่อให้เกิดการพัฒนาให้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ธงชัย วินิจจะกุล.(2561).เมื่อสยามพลิกผัน:ฟ้าเดียวกัน.กรุงเทพฯ
- ธงชัย วินิจจะกุล. ปาฐกถาพิเศษ ป่วย อังภากรณ์ ครั้งที่ 17 เรื่องนิติรัฐอภิสิทธิ์ ราชนิติธรรม ประวัติศาสตร์ภูมิปัญญา rule by law 9 มีนาคม 2563 ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รังสิต.
- ประมุข บัณฑุกุล และศิวัช ศรีโกคางกุล.(2560).บทบาทของศาลรัฐธรรมนูญท่ามกลางความขัดแย้งทางการเมือง.วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ปิยบุตร แสงกนกกุล.(2562).ศาลรัฐประหาร : ตุลาการ ระบอบเผด็จการ และนิติรัฐประหาร: ฟ้าเดียวกัน.กรุงเทพฯ
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์.(2558).ด้วยกฎหมายและอุดมการณ์.กรุงเทพฯ.shine publishing.
- อนุสรณ์ ธรรมใจ.(2563).ความเห็นต่อกรณียุบพรรคอนาคตใหม่และการรณรงค์แก้ไขรัฐธรรมนูญ.กรุงเทพฯ:มติชน
- Ran Hirschl, “The New Constitution and the Judicialization of Pure Politics Worldwide,”Fordham Law Review 75, 2 (2006) :721-53; Ran Hirschl, The Judicialization of Mega-Politics and the Rise of Political Courts,” Annual Review of Political science 11 (2008) :93-118

ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในโฆษณาเครื่องสำอางจากเว็บเพจ

English for communication in cosmetic advertisements from web pages

ปรียารัตน์ ศรีชัยวงศ์¹

Preeyarut Srichaiwong

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารที่ปรากฏในโฆษณาเครื่องสำอางด้านการเขียนภาษาอังกฤษเชิงโน้มน้าวใจ และการเขียนภาษาอังกฤษเชิงเปรียบเทียบ โดยศึกษาจากภาษาอังกฤษที่ใช้ในโฆษณาในเว็บเพจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสุ่มตัวอย่างจากโฆษณาเครื่องสำอาง 10 ยี่ห้อจำนวน 30 ผลิตภัณฑ์จากเว็บเพจ การศึกษาครั้งนี้ได้รับการออกแบบเป็นงานวิจัยแบบผสม ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้กรอบข้อมูลของการสื่อสารภาษาอังกฤษด้วยการเขียนเชิงโน้มน้าว ภาษาเชิงเปรียบเทียบอุปมาอุปไมย และหาค่าความถี่ในรูปแบบร้อยละของคำที่ใช้ซ้ำกันในแต่ละโฆษณา

ผลการศึกษาพบว่าคุณสมบัติของภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบด้วย 2 รูปแบบโฆษณาเครื่องสำอาง ส่วนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้วยการเขียนเชิง โน้มน้าวมากกว่าครึ่งหนึ่งของการเขียนเชิงอุปมาอุปไมยและข้อมูลได้แสดงให้เห็นว่าข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ทั้งคู่โดยแบ่งเป็นร้อยละ ดังนี้ในโฆษณาเครื่องสำอางมีการใช้การเขียนเชิงโน้มน้าวร้อยละ 83.33% และในโฆษณาเครื่องสำอางมีการใช้ภาษาเชิงอุปมาอุปไมยเพียงแค่อ้อยละ 16.67%

คำสำคัญ: ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โฆษณาเครื่องสำอาง เว็บเพจ ภาษาเชิงโน้มน้าว ภาษาเชิงเปรียบเทียบอุปมาอุปไมย

¹ อาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง E-mail: pkapunya@hotmail.com เบอร์โทรศัพท์ 085-8902992

Abstract

This study is focused on English for communication in cosmetic advertising from the web page. The purposes of the research were to study the use of English for advertising communication in English, the persuasive English language in cosmetic advertisements and to study the figurative language in cosmetic advertisements. The data analyzed in this study were 30 products advertisements from 10 cosmetic brands randomly selected from web pages. This study was designed as a mix method (qualitative and quantitative) research. The data were analyzed in the frame of the English for communication in persuasive writing, figurative language and percentage of frequency was used to analyses data.

The results reveal that there are two styles of English for communication features used in the collected data. Most cosmetic advertisements employed the English for communication in persuasive language more than half of the advertisements. The results also show that the data analysis selected use both persuasive language and figurative language form. 83.33% of cosmetic advertisement use persuasive writing and 16.67% are figurative language.

Keywords: English for communication, cosmetic advertisement, web-page, persuasive language, figurative language

บทนำ

ทุกวันนี้ผู้คนมักจะกังวลกับรูปร่างหน้าตาและสุขภาพ ในสมัยก่อนมีคนใช้เครื่องสำอางน้อยลงซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงที่ใช้เครื่องสำอางในโอกาสพิเศษ อย่างไรก็ตามในศตวรรษที่ 21 ผู้คนแม้แต่ผู้ชายก็ยังชอบที่จะได้รับการดูแลตนเองเป็นอย่างดีแม้แต่ในที่สาธารณะเพื่อทำให้ภาพลักษณ์ดูดีตลอดทั้งวัน (Kanappati Poompuang, 2005)

เครื่องสำอางเป็นสารที่ใช้เสริมรูปลักษณ์หรือกลิ่นของร่างกายมนุษย์ มักจะผสมกันของสารประกอบทางเคมี บางชนิดนำมาผลิตจากวัตถุดิบจากแหล่งธรรมชาติ ปัจจุบันเครื่องสำอางถูกสังเคราะห์ให้เป็นผลิตภัณฑ์เสริมความงาม มีวางจำหน่ายอย่างกว้างขวางจากผู้ค้าปลีกทางอินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะรวมถึงห้างสรรพสินค้าหลักและร้านค้าปลีก แม้ว่าโดยทั่วไปแล้วการแต่งหน้าในสมัยก่อนจะมีการใช้เครื่องสำอางเป็นหลัก และผู้ชายจำนวนมากขึ้น

เรื่อย ๆ ที่ใช้เครื่องสำอางเพื่อความเหมาะสมกับใบหน้าของตนเอง ดังนั้นแบรนด์เครื่องสำอางกำลังเปิดตัวผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางที่ออกแบบมาโดยเฉพาะสำหรับผู้ชายและผู้ชายใช้ผลิตภัณฑ์จึงมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น (วิกิพีเดีย, 2020)

อุตสาหกรรมเครื่องสำอางเป็นที่นิยมอย่างมากและสร้างรายได้อย่างสูง ส่วนใหญ่ผู้บริโภคเครื่องสำอางซื้อน้ำหอมและผลิตภัณฑ์ที่มีสีส้นจากต่างประเทศเพราะมีราคาถูกกว่า อย่างไรก็ตามผู้บริโภคไม่เคยรู้เกี่ยวกับการมาถึงของเครื่องสำอางใหม่จากแต่ละยี่ห้อ ดังนั้นแต่ละแบรนด์ต้องแข่งให้ลูกค้าทราบ วิธีที่ดีที่สุดในการดึงดูดความสนใจของลูกค้าคือการสร้างโฆษณา (Mr.Kanappati Poompuang, 2005) ผลิตภัณฑ์ส่งเสริมความงามใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในโฆษณาเพื่อแนะนำการซื้อใหม่ก่อนที่จะวางตลาด โฆษณาทางโทรทัศน์วิทยุ นิตยสาร หนังสือพิมพ์และเว็บไซต์มีประโยชน์มากกว่าโดยเฉพาะในเว็บไซต์ที่ผู้คนทั่วไปสามารถดูและอาจมีข้อมูลเพิ่มเติมเช่นชื่อ บริษัท ชื่อของการซื้อใหม่ ลักษณะของเครื่องสำอางและขนาดของภาชนะบรรจุที่มีราคาเป็นทางเลือก นอกจากนี้ลูกค้ายังสามารถค้นหาผ่านอินเทอร์เน็ตได้อย่างง่ายดาย มีหลายยี่ห้อบนเว็บ มันอาจเป็นวิธีที่เร็วที่สุดและเป็นวิธีที่เข้าถึงได้ง่ายที่สุดในการรับข้อมูลเครื่องสำอาง ดังนั้นลูกค้าบางรายได้รับข้อมูลใหม่โดยใช้อินเทอร์เน็ต

การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตปัจจุบันนี้สามารถถึงได้ง่ายและการให้ข้อมูลภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่สำคัญเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ในทางกลับกันโฆษณาในนิตยสารหรือโฆษณาทางโทรทัศน์ไม่ได้ให้ข้อมูลที่เพียงพอเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ดังนั้นการโฆษณาบนเว็บไซต์จึงมีบทบาทสำคัญในการซื้อของลูกค้า โฆษณามักจะมีชื่อของเครื่องสำอางแต่ไม่มีข้อมูลอื่น ๆ ที่อธิบายถึงน้ำหอมและส่วนผสมของเครื่องสำอาง การใช้คำในการโฆษณาบนเว็บไซต์เป็นสิ่งสำคัญในการแสดงให้เห็นถึงความได้เปรียบและประโยชน์ของผลิตภัณฑ์หรือเครื่องสำอาง เห็นได้ชัดว่าการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารสามารถโน้มน้าวใจลูกค้าต้องลองใช้เครื่องสำอาง หากโฆษณาขาดคำเหล่านั้นมันจะหมายถึงโฆษณานั้นไม่มีความสนใจอย่างต่อเนื่อง ทุกอย่างมีวิธีที่จะแสดงว่ามันเป็นอย่างใด ดังนั้นเรากำลังศึกษาวิธีการใช้ภาษาอังกฤษในโฆษณาเครื่องสำอาง การเขียนเชิงโน้มน้าวและภาษาเชิงเปรียบเทียบจะเน้นไปที่การศึกษา การเขียนเชิงโน้มน้าวใจคือการชักชวนให้ผู้บริโภคเพิ่มความสนใจของลูกค้าในเครื่องสำอางรวมถึงภาษาเชิงเปรียบเทียบกำลังเปรียบเทียบระหว่างสองสิ่งเพื่อให้ผู้บริโภคมีภาพลักษณ์กับผลิตภัณฑ์จริง ดังนั้นเราจะรู้จักเครื่องสำอางอย่างลึกซึ้งจากคำโฆษณาและตัดสินใจที่จะบริโภคเครื่องสำอางเหล่านั้นอย่างถูกต้อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเชิงโน้มน้าวใจในโฆษณาเครื่องสำอาง
2. เพื่อศึกษาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเชิงเปรียบเทียบในโฆษณาเครื่องสำอาง

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

แนวคิดที่เน้นการสื่อสารความหมายของบุคคลได้อย่างถูกต้องเข้าใจความหมาย เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยแนวคิดของภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมีรากฐานสืบเนื่องจากทฤษฎีทางภาษาศาสตร์แนวใหม่โดย Chomsky (1968) อ้างถึงความหมายของภาษาแบบออกเป็น 2 ระดับ ประกอบด้วย ระดับแรก ความหมายด้านความสามารถของภาษา (Linguistic competence) หมายถึง ความสามารถทางภาษาที่เกิดขึ้นเองกับทุกคนในฐานะที่เป็นเจ้าของภาษา โดยมีความรู้ที่จะทำให้ใช้ภาษาเพื่อการสื่อความหมายได้ และระดับที่สอง ความสามารถในการใช้ภาษา (Linguistic performance หมายถึง ความสามารถที่จะนำความรู้ ความเข้าใจในภาษาไปใช้ในการแสดงออกเป็นการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง

แนวความคิดเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ประกอบด้วย ความถูกต้องตามไวยากรณ์และการสื่อสาร ดังเช่น Littlewood (1998) กล่าวถึงทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนั้นไม่ได้จำกัดเพียงแต่โครงสร้างทางภาษาเท่านั้นแต่ยังรวมถึงทักษะอื่นที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างและหน้าที่ของการสื่อสารในสถานการณ์ที่เป็นจริง หรือการสื่อสารที่เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมที่ต้องใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอันนำไปสู่วัตถุประสงค์ของการสื่อสารนั้นๆ หรืออาจกล่าวได้ว่า การเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นภายใต้กระบวนการที่ถูกควบคุมเสมอไปแต่อาจเกิดขึ้นโดยการเรียนรู้แบบไม่รู้ตัว หรืออาจใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อวัตถุประสงค์ให้บุคคลได้เรียนรู้และทำความเข้าใจภาษาอังกฤษมากที่สุด

ทฤษฎีการเขียนเชิงโน้มน้าวใจ

Lasswell (1948) กล่าวว่า “การโน้มน้าวใจผู้คนเป็นเรื่องของการให้ความสนใจกับ 4 สิ่ง – ใคร? จะพูดอะไร? กับใคร? และพวกเขาพูดอย่างไร?” อ้างว่าตัวแปรตัวแปรสื่อสาร (ใคร), ตัวแปรเนื้อหาข้อความ (อะไร), ตัวแปรผู้ชม (ใคร) และเทคนิคการพูด, พร้อมกับการใช้บัญชีสื่อ (อย่างไร), สำหรับความแตกต่างระหว่างคำพูดดีและไม่ดี เราชอบที่จะคิดว่าเรามีเหตุผลเสมอที่เราถูกชักชวนจากความคิดที่พิจารณาอย่างรอบคอบ แต่ความรู้ของเราเกี่ยวกับเทคนิคการโน้มน้าวใจในการโฆษณาแสดงให้เราเห็นว่าคนอื่น ๆ (อย่างน้อยถ้าไม่ใช่ตัวเรา!) จะถูกโน้มน้าวใจจากสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการโต้แย้งอย่างมีเหตุผล

Manfredo (1992: 1-14) การสื่อสารเชิงโน้มน้าวใจเกี่ยวข้องกับการใช้ข้อความด้วยวาจาเพื่อโน้มน้าวทัศนคติและพฤติกรรม แม้ว่าบริบทของการโน้มน้าวใจจะต้องได้รับการพิจารณาอย่างเหมาะสม แต่ข้อความทางวาจาที่ออกแบบมาเพื่อทำให้จิตใจและความคิดของผู้รับนั้นเป็นหัวใจของการสื่อสารที่โน้มน้าวใจ ผ่านกระบวนการของการให้เหตุผลข้อความออกแรงอิทธิพลของมันโดยการบังคับของข้อโต้แย้งมันมี ดังที่เราจะเห็นด้านล่างการเน้นที่ใช้เหตุผลทำให้เกิดการสื่อสารที่โน้มน้าวใจนอกเหนือจากกลยุทธ์ที่มีอิทธิพลต่อสังคมอื่น ๆ

French and Raven (1959) อ้างว่า ผู้คนสามารถถูกชักจูงให้ประพฤติตนตามที่กำหนดโดยเสนอรางวัลขนาดใหญ่สำหรับการปฏิบัติตามหรือโดยขู่ว่าจะลงโทษอย่างรุนแรงสำหรับการไม่ปฏิบัติตาม กลยุทธ์ของการเปลี่ยนแปลงนี้จะมีประสิทธิภาพมากในการสร้างพฤติกรรมที่ต้องการ แต่ประสิทธิภาพของมันขึ้นอยู่กับความถี่ของการดูแล และมีผลกระทบต่อความเชื่อหรือทัศนคติที่ยั่งยืนเพียงเล็กน้อย

การอภิปรายแสดงให้เห็นว่าอิทธิพลทางสังคมสามารถดำเนินการได้หลายวิธีและมีกลยุทธ์ที่หลากหลายเพื่อใช้ประโยชน์จากความเป็นไปได้ที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามการสื่อสารที่โน้มน้าวใจมีจุดยืนที่ไม่เหมือนใครในเมทริกซ์ของอิทธิพลทางสังคม จากกลยุทธ์ทั้งหมดที่มีอยู่มันเป็นสิ่งเดียวที่ดึงดูดความสนใจให้เหตุผลพยายามทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการปฏิบัติตามโดยการโน้มน้าวบุคคลที่มีเหตุผลหรือถูกต้องตามกฎหมายของตำแหน่งที่ได้รับการสนับสนุน ชั้นเชิงนี้อาจจะยากกว่าพูดบังคับ แต่มันก็มีข้อดีที่สำคัญเช่นกัน นอกจากการเข้ากันได้กับค่านิยมทางประชาธิปไตยและมนุษยนิยมแล้วการสื่อสารที่โน้มน้าวใจสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ลึกซึ้งและยั่งยืนเป้าหมายที่ไม่สามารถบรรลุได้โดยวิธีอื่น

Lasswell (1948) แสดงความคิดเห็นว่า ไม่มีข้อความใดที่ปรากฏขึ้นในโดยไม่ทราบแหล่งที่มา อย่างน้อยที่สุดเรามักจะสามารถระบุแหล่งที่มาของข้อความได้: บรรณาธิการของกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์นายความxor้องคดีของลูกค้านักเรียนหรือดาราภาพยนตร์ที่ขอปรึกษาเพื่อการกุศล อย่างไรก็ตาม อัตลักษณ์ของผู้สื่อสารเป็นเพียงหนึ่งในหลายๆ ปัจจัยที่เป็นบริบทของการสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ การวิเคราะห์แบบคลาสสิกได้แบ่งการสื่อสารออกเป็นหลายแง่มุมที่สามารถสรุปได้ว่า ใครพูดอะไรและใคร อย่างเป็นทางการมากขึ้น แง่มุมเหล่านี้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ด้วยปัจจัยที่ประกอบด้วย ที่มา, ข้อความ, ช่องทางและปัจจัยผู้รับ; อันประกอบกันกับบริบทของการโน้มน้าวใจ

ทฤษฎีภาษาเชิงเปรียบเทียบ

การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเชิงเปรียบเทียบ ผู้เขียนแต่งภาษาเพื่อให้ความบันเทิงมากขึ้นและเพื่ออธิบายความหมายที่ต้องการสื่อ ด้วยมุมมองการเปรียบเทียบนี้ทางวรรณกรรม เช่น อุปมาอุปไมย ตกแต่งภาษา "ธรรมดา" และจงใจให้ผู้อ่านมีจินตนาการการสร้างความหมายในข้อความ ทุกวันนี้เราตระหนักว่าภาษาทั้งหมดมีความหมาย "เปรียบเทียบ" กับสิ่งต่างๆ

ชนิดของการสื่อสารภาษาเชิงเปรียบเทียบ

Sakadolskis (2003: 42-45) กล่าวว่า ก่อนที่จะเริ่มการสนทนาเกี่ยวกับบทบาทของภาษาเชิงเปรียบเทียบอย่างจริงจัง การอธิบายถึงภาพรวมเพื่อให้เห็นภาพถึงความหมายของการใช้ภาษาเชิงเปรียบเทียบนั้นเป็นสิ่งจำเป็น นอกเหนือจากการใช้เชิงภาษาเชิงเปรียบเทียบมักถูกนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายกับคำที่มีความหมายเหมือนกันอีกด้วย

ในการตั้งค่าการศึกษานี้ได้รับการกำหนดให้เป็นภาษาที่เป็นคำหรือวลีโดยหลีกเลี่ยงการใช้คำแบบกำกวม อย่างไรก็ตาม ผู้อ่านจะต้องเผชิญกับการใช้คำอุปมาว่าเป็นคำคลุมเครือเพื่อเป็นใช้ภาษาเชิงเปรียบเทียบทั้งหมด เป็นสัญลักษณ์เพราะนี่คือวิธีการใช้คำในวรรณคดีเชิงทฤษฎีของภาษาศาสตร์ นอกจากนี้จะระบุไว้ว่าคำอุปมาอุปมัย นั้นใช้ในความหมายดั้งเดิมมันจะถูกใช้เป็นคำที่ครอบคลุม

การพูดภาษาเชิงเปรียบเทียบมีมากมาย นอกเหนือจากคำอุปมาอุปมัยแล้วนั้น ยังมีการคำเชิงประชด ร้องขอทางอ้อมการเสียดสี อติพจน์ การอุปมาอุปมัยการเปรียบเทียบและอื่น ๆ นักวิจัยหลายคนมองข้ามการใช้ภาษาเชิงเปรียบเทียบ อื่น ๆ เหล่านี้ เชื่อว่าคำอุปมาอุปมัยมีคุณค่า แต่บางคนเชื่อว่าความคิดของเราส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับกระบวนการอุปมาอุปไมยเป็นการเปรียบเทียบที่มีความหลากหลาย ในการเปรียบเทียบการศึกษานี้เป็นรูปของคำพูดที่จะได้รับความสนใจมากที่สุด อย่างไรก็ตามรูปแบบอื่น ๆ ของภาษาที่เป็นรูปเป็นร่างโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปรียบเทียบอุปมาอุปมัยสำนวนและคำพ้องความหมายจะมีประโยชน์ในการกำหนดหมวดหมู่ความสัมพันธ์และการเชื่อมโยงกับประสบการณ์ในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Gibbs, 1993).

ชนิดของการสื่อสารภาษาเชิงเปรียบเทียบ ประกอบด้วย

1. การสื่อสารภาษาเชิงอุปมาอุปมัย (Metaphor)

คำอุปมาอุปมัย ตามคำนิยามของ Chimombo และ Roseberry (1998, p. 155) ได้กล่าวไว้ว่า “คุณคือแสงแดดแห่งชีวิตของฉัน” คำอุปมาประกอบด้วยผู้อ้างอิงสองคนขึ้นไป หนึ่งในผู้อ้างอิงเหล่านี้ หัวข้อขึ้นอยู่กับการตีความ การอ้างอิงคนอื่นที่ถูกนำไปเปรียบเทียบสิ่งที่ไม่คุ้นเคยหรือต้องใช้จินตนาการในภาษาเชิงเปรียบเทียบ อุปมาอุปไมยรวบรวมข้อมูลจำนวนมากที่สุด

Mac Cormac (1985) ยังระบุว่า คำอุปมาอุปมัยสร้างความตึงเครียดในการฟังเพราะพวกเขาไม่เพียง แต่เน้นความคล้ายคลึงกันแล้วยังมุ่งเน้นไปที่ความแตกต่างของการใช้ภาษาอีกด้วย

2. การสื่อสารภาษาเชิงความคล้ายคลึงกัน (Simile)

รูปแบบการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ดังเช่น การแสดงออกถึงความคล้ายคลึงระหว่างการเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ ("แก้มเหมือนดอกกุหลาบ") บางคนยืนยันว่าส่วนประกอบของคำอุปมาอุปมัยใช้โดยทั่วไป ว่ามีความคล้ายคลึงกันโดยนัยใช้บริบทที่มีความเกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบโดยนัย ใช้คำว่า "ดังเช่น (like หรือ as) (Toris, White & Hughes, 1994; Verbrugge & McCarrell, 1977) Murry (อ้างถึงใน Mac Cormac, 1985)

3. การสื่อสารภาษาเชิงสำนวน (Idiom)

การสื่อสารด้วยการใช้สำนวนเปรียบเทียบนั้น การตีความหมายของภาษานั้นไม่สามารถตีความจากความหมายโดยตรง หรืออาจอธิบายได้ว่าสำนวนว่า "คำอุปมาอุปมัยที่ตายแล้ว" เพราะการตีความได้จากความรวมของความหมายที่แท้จริงของวลี เช่น สำนวน "ดิ่งขาของฉัน" หากจะตีความหมายเชิงสำนวน อย่างไรก็ตามนัก

ทฤษฎีบางท่านได้แสดงให้เห็นว่าสำนวนที่แสดงออกมาหลายอย่างนั้น ถูกวิเคราะห์และตีความหมายของส่วนต่าง ๆ ด้วยความหมายโดยรวมของสำนวนนั้นๆ

4. การใช้ภาษาเชิงนามนัย Metonymy

การแทนที่ชื่อของคุณลักษณะหรือคุณสมบัติสำหรับชื่อของสิ่งนั่นเอง (เช่นใน “เครื่องดนตรีระนาดเข้ามาเร็วเกินไป”) นั้นคล้ายคลึงกับคำอุปมา ด้วยเหตุผลเพราะในแต่ละการเชื่อมโยง ได้อธิบายโดยการแทนที่คำหนึ่งสำหรับอีกคำหนึ่ง บางคนแย้งว่าคำอุปมานั้นมีพื้นฐานอยู่บนความคล้ายคลึงกัน ในขณะที่มีภาษาเชิงนามนัย 45 สำนวน เป็นการแสดงถึงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุสาเหตุ ผลกระทบและอื่น ๆ (Gibbs, 1993)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Tangsrivong (2546) ทำการวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และตรวจสอบกลยุทธ์การสื่อสารของผู้ขายแผงลอยและร้านค้าในถนนข้าวสารเมื่อมีการสื่อสารกับลูกค้าและนักท่องเที่ยว พวกเขามุ่งเน้นไปที่ประเภทและความถี่ของกลยุทธ์ ผลการวิจัยพบว่า: 1. ผู้ขายแผงลอยถนนข้าวสารใช้กลยุทธ์การสื่อสารสิบข้อ กลยุทธ์เหล่านี้รวมถึง 1) กลยุทธ์การหลีกเลี่ยง 2) กลยุทธ์ย่อยของการหลีกเลี่ยงหัวข้อและการละทิ้งข้อความ 2) กลยุทธ์การรับความเสี่ยงโดยมี 2 กลยุทธ์ย่อยของการลดความและการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ 3) กลยุทธ์การปรับข้อความที่มี 2 กลยุทธ์ย่อยของการหลีกเลี่ยงความหมายและการลดข้อความ 4) กลยุทธ์การถ่ายโอน 3 กลยุทธ์ย่อยของการถ่ายโอนจากภาษาพื้นเมืองการถ่ายโอนตัวอักษรและการสลับรหัส; 5) การเลือกคำที่ไม่ถูกต้อง; 6) ความไม่รู้ของข้อจำกัด ของกฎ; 7) การลอกเลียนแบบ; 8) การทำให้มากเกินไป; 9) กลยุทธ์การทำซ้ำโดยมี 2 กลยุทธ์ย่อยของโครงสร้างแบบขนานและการทำซ้ำที่แท้จริง 10) การซ่อมแซมตัวเอง 2. กลยุทธ์การถ่ายโอนเป็นกลยุทธ์ที่ใช้บ่อยที่สุดระหว่างวัตถุทั้งสี่กลุ่ม กลยุทธ์อื่น ๆ ที่ใช้บ่อยคือการทำซ้ำ, การเลือกคำที่ไม่ถูกต้อง, กลยุทธ์การปรับข้อความ, ความไม่รู้ของข้อ จำกัด ของกฎ, กลยุทธ์ความเสี่ยง, การทำให้มากเกินไป, การลอกเลียนแบบ, กลยุทธ์การหลีกเลี่ยง และการซ่อมแซมตัวเองตามลำดับ

สุรินทร์ (2548) มุ่งเน้นศึกษาการใช้ภาษาอังกฤษในหัวข้อโฆษณาเครื่องสำอาง การศึกษาแสดงให้เห็นว่า “คำนาม” ส่วนใหญ่ใช้ในการเขียนพาดหัว การค้นพบยังระบุว่าคำคุณศัพท์ “ใหม่” เป็นคำที่ใช้บ่อยที่สุดตามความถี่ของคำทั้งหมด ในโครงสร้างทางไวยากรณ์พบว่ามีการใช้โครงสร้างทางไวยากรณ์ห้าประเภท สองประเภทที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ “ส่วน” และ “ประโยคง่าย” ตามลำดับ สำหรับประเภทของหัวข้อข่าวส่วนใหญ่จะเป็นหัวข้อผลประโยชน์โดยตรง

Poompuang (2005) เน้นการศึกษาใช้ภาษาอังกฤษในโฆษณาน้ำหอมจากหน้าเว็บ วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือการตรวจสอบคุณสมบัติทางภาษาที่ใช้ในการโฆษณาน้ำหอม การศึกษาครั้งนี้ได้รับการออกแบบเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพและวิเคราะห์ข้อมูลในกรอบของภาษานัยน้ำวนาภาษาอุปมาอุปมัยและการสร้างคำ การค้นพบ

ยังบ่งชี้ว่ามีสามลักษณะของคุณลักษณะภาษาศาสตร์ที่ใช้ในข้อมูลที่รวบรวม โฆษณาน้ำหอมส่วนใหญ่ใช้ข้อความที่ โนม่น่าใจและมากกว่าครึ่งหนึ่งของโฆษณามีรูปแบบภาษาที่เป็นรูปเป็นร่าง มากกว่าสามในสี่ของการค้นพบ ประกอบด้วยการสร้างคำ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบการเขียนเชิงโนม่น่าใจและภาษาเชิงเปรียบเทียบ กรณีศึกษา นี้ จะช่วยให้เข้าใจถึงคุณลักษณะทางภาษาที่ใช้ในการโฆษณาเกี่ยวกับเครื่องสำอางโดยมุ่งเน้นที่หน้าเว็บเท่านั้น

ข้อมูลนี้มาจากสิ่งพิมพ์โฆษณาเครื่องสำอาง 10 ชนิด ซึ่งใช้วิธีการสุ่มจากอินเทอร์เน็ต

A- สิ่งพิมพ์โฆษณาแบรนด์เครื่องสำอางที่รวบรวมได้มีดังนี้

1) CHANEL	2) LANCÔME	3) CLINIQUE	4) CHRISTIAN DIOR
5) ESTÉE LAUDER	6) NARS	7) KATE	8) BOBBI BROWN
9) REVLON			
- 10) MAC B- มีการค้นหาเว็บไซต์ต่าง ๆ เพื่อค้นหาและเลือกโฆษณาเครื่องสำอาง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลจะถูกสุ่มเลือก 10 สิ่งพิมพ์โฆษณาเครื่องสำอางยอดนิยมบนหน้าเว็บซึ่งจะถูกเลือก 3 ผลิตภัณฑ์จาก 1 แบรนด์ และ 1 ประโยคสำหรับแต่ละผลิตภัณฑ์ มี 30 ประโยคที่ต้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสิ่งพิมพ์โฆษณาเครื่องสำอางจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไปนี้:

- 1) วิเคราะห์โครงสร้างของโฆษณาแต่ละรายการด้วยตนเอง
- 2) แบ่งหมวดหมู่ออกเป็นกลุ่มที่เหมาะสม การเขียนเชิงโนม่น่าใจและภาษาเชิงเปรียบเทียบ
- 3) ค้นหาความถี่ในการใช้การเขียนเชิงโนม่น่าใจและภาษาเชิงเปรียบเทียบ
- 4) ใช้วิธีการร้อยละ
- 5) เขียนรายงานขั้นสุดท้าย; ผลสรุปและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาหลังจากวิเคราะห์โฆษณาเครื่องสำอาง 30 รายการจาก 10 แบรนด์แล้ว การวิเคราะห์ส่วนใหญ่ศึกษาสองประเด็นหลักคือการเขียนเชิงโนม่น่าใจและภาษาเชิงเปรียบเทียบ

1. การศึกษาคุณสมบัติทางภาษาเพื่อการสื่อสารระดับคำและวลี ดังข้อมูลผลลัพธ์จะแสดงในตารางด้านล่างและข้อมูลเฉพาะอธิบายตามการค้นพบจากแต่ละตาราง

ตารางที่ 1 การสื่อสารเชิงโน้มน้าวใจ

การสื่อสารเชิงการโน้มน้าวใจในโฆษณาเครื่องสำอางแต่ละรายการจากหน้าเว็บ

วิธีการโน้มน้าวใจ	แบรนด์ผลิตภัณฑ์
VITALUMIÈRE AQUA LE BLANC DE CHANEL ROUGE ALLURE	By CHANEL
GÉNIFIQUE EYE RÉNERGIE LIFT MULTI-ACTION	By LANCÔME
Dermatologist-developed 3-Step Even Better Eyes Dark Circle Corrector High Impact Extreme Volume Mascara	By CLINIQUE
MULTI-PERFECTION EMULSION ONE ESSENTIAL ULTRA-DETOX	By CHRISTIAN DIOR
Perfectionist Invisible Fluid Makeup PURE COLOR NAILS	By ESTÉE LAUDER
Youthful luminosity Pure Radiant Tinted Moisturizer Eyeliner Stylo	By NARS
MINERAL BB GEL CREAM ART DIAL MASCARA	By KATE
Desert Twilight Eye Palette LONG-WEAR EVEN FINISH FOUNDATION Soothing Cleansing Oil	By BOBBI BROWN
JUST BITTEN KISSABLE	By REVLON
VIVA GLAM NICKI POWDER BLUSH NAIL LACQUER	By MAC

ตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าข้อมูลที่เก็บรวบรวมทั้งหมดมีแนวโน้มที่จะมีข้อความโน้มน้าวใจในการโฆษณาแต่ละรายการ แต่ละโฆษณามีข้อความโน้มน้าวใจในแต่โฆษณา

ตารางที่ 2 ตัวอย่างแสดงการสื่อสารเชิงโน้มน้าวใจในรูปแบบย่อหน้าและตัวอักษรประเภทตัวหนาแสดงถึงรูปแบบการเขียนที่โน้มน้าวใจจากโฆษณาในเว็บเพจ

การสื่อสารเชิงโน้มน้าวใจในรูปแบบย่อหน้า	แบรนด์ผลิตภัณฑ์
VITALUMIÈRE AQUA FRESH AND HYDRATING CREAM COMPACT MAKEUP SPF15 FOUNDATION Complexion perfection in a wide range of flattering shades, coverages and finishes	From CHANEL
LIFT, FIRM, TIGHTEN Our new multi-action lifting & firming effect. All facial zones are visibly tightened. RÉNERGIE LIFT MULTI-ACTION LIFTING AND FIRING CREAM	From LANCÔME
See the cleanest, freshest, Healthiest version of your skin. Dermatologist-developed 3-Step. Stand out – why not? NEW High Impact Extreme Volume Mascara. In Black and Extreme Black.	From CLINIQUE
See the cleanest, freshest, Healthiest version of your skin. Dermatologist-developed 3-Step. Works on dark circles. Results you can see. NEW Even Better Eyes Dark Circle Corrector	From LANCÔME

ตารางที่ 2 (ต่อ)

การสื่อสารเชิงโน้มน้าวใจในรูปแบบย่อหน้า	แบรนด์ผลิตภัณฑ์
VIVA GLAM NICKI M·A·C and hip-hop diva Nicki Minaj join forces to create VIVA GLAM Nicki, a scene-stealing Lipstick. Every cent from the sale goes toward helping women, men and children living with and affected by HIV and AIDS. Limited Edition.	From MAC

จากตารางด้านบนมีคำบางคำในย่อหน้าที่โน้มน้าวใจเช่น 'ใหม่' และ 'รุ่นที่ จำกัด ' คำสองคำนี้ฟังดูน่าสนใจยิ่งขึ้นและเป็นที่น่าสนใจ หากลูกค้าได้ยินคำว่า 'ใหม่' พวกเขาคิดว่าผลิตภัณฑ์นั้นมาถึงใหม่และพวกเขาควรมีความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับว่ามันใหม่อย่างไร ตัวอย่างเช่น 'มาศคาร่าปริมาณสูงกระทบบใหม่สูงและ' สัญญาอันใหม่ที่มองเห็นได้ สำหรับคำว่า 'Limited Edition' เช่น 'DESERT TWILIGHT, COLLECTION Limited Edition' และ 'MAC และนักร้องฮิปฮอป Nicki Minaj ร่วมมือกันเพื่อสร้าง VIVA GLAM Nicki ลิปสติกรุ่น Limited Edition' ลูกค้าจะคิดว่าผลิตภัณฑ์นี้จะเปิดตัวในช่วงเวลา จำกัด ดังนั้นจึงเป็นหนึ่งในจุดแข็งของการโน้มน้าวใจที่จะดึงดูดความสนใจของลูกค้า ลูกค้าบางรายกำลังมองหาเครื่องสำอางที่สามารถปกปิดผิวของคุณได้โดยไม่ทิ้งร่องรอยตลอดทั้งวันและตลอดเวลาดังนั้นพวกเขาจึงอาจมองหาผลิตภัณฑ์ที่มองเห็นเช่น Invisible Fluid Makeup โดย ESTÉE LAUDER มันเป็นเพราะมีประโยชน์โน้มน้าวใจในโฆษณาได้จากการจินตนาการ

รู้สึกว่าการไม่มีการแต่งหน้าใหม่ Invisible Fluid Makeup Estée Lauder คิดค้นการแต่งหน้าที่สมบูรณ์แบบกับผิวของคุณโดยไม่ทิ้งร่องรอย โฆษณาเครื่องสำอางบางประเภทมักจะอธิบายถึงเครื่องสำอางโดยการเพิ่มภาพลักษณ์ของแบรนด์ลงในเครื่องสำอางเช่น ROUGE ALLURE VELVET จาก CHANEL:

การสื่อสารภาษาเชิงอุปมาอุปไมย Figurative language

รูปแบบภาษาที่เป็นรูปเป็นร่างถูกสร้างขึ้นเพื่อใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการอธิบายสิ่งแตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การใช้ภาษาเป็นรูปแบบอุปมาอุปไมยในโฆษณาเครื่องสำอาง

การสื่อสารภาษาเชิงเปรียบเทียบ	ผลิตภัณฑ์
La vie est belle	By LANCÔME
INTENSIVE NIGHT RESTORATIVE CREME	By CHRISTIAN DIOR
REAL CREATE EYES	By KATE
REVLON COLORBURST	By REVLON
COLORSTAY	By REVLON

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าข้อมูลที่เก็บรวบรวมทั้งหมดมีแนวโน้มที่จะมีข้อความที่เป็นรูปเป็นร่างในผลิตภัณฑ์ 5 รายการจาก 4 แบรินด์โฆษณาเครื่องสำอาง

ตารางที่ 4 การใช้ภาษาเป็นรูปแบบย่อหน้าอุปมาอุปไมยในโฆษณาเครื่องสำอาง

รูปแบบย่อหน้าอุปมาอุปไมย	ผลิตภัณฑ์
New La vie est belle Choose your own path to happiness. Life is beautiful	By LANCÔME
NEW INTENSIVE NIGHT RESTORATIVE CREME Dior Science can now shine new light on the skin's Night-time activity, thanks to a major discovery in the chronobiology of stem cells. Capture Totale Intensive Night Restorative Crème triples the skin's ability to Regenerate itself. It's as if time is turned back whilst you sleep...	By CHRISTIAN DIOR
REAL CREATE EYES Deep and real. Clear colors for naturally contoured large eyes.	By KATE
REVLON COLORBURSTTM LIPGLOSS	By REVLON

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รูปแบบย่อหน้าอุปมาอุปไมย	ผลิตภัณฑ์
<p>NEW SHADES for your ESCAPISM look!</p> <p>Lips that shine with killer color. This weightless gloss makes lips pop with 5X more shine than patent leather</p>	By REVLON
<p>REVLON® COLORSTAY™ LONGWEAR NAIL ENAMEL</p> <p>Gel-Like shine and up to 11 days of shatterproof color*.</p> <p>*When worn with Colorstay™ base & top coats</p>	By REVLON

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของโฆษณาเครื่องสำอางที่เลือกพบว่าโฆษณาเครื่องสำอางทั้งหมดที่เลือกใช้ทั้งรูปแบบการเขียนเชิงโน้มน้าวใจและรูปแบบภาษา โฆษณาเครื่องสำอาง 83.33% ใช้การเขียนเชิงโน้มน้าวใจและมีเพียง 16.67% ที่เป็นภาษาเชิงเปรียบเทียบอุปมาอุปไมย

สรุปและอภิปรายผล

อุตสาหกรรมเครื่องสำอางมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากจำนวนผู้หญิงที่เพิ่มขึ้นและรวมถึงผลจากการโฆษณาที่อธิบายผลิตภัณฑ์เป็นอย่างมาก การใช้ชั้นเชิงในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในการแข่งขันระหว่างกัน ภาษาใช้เพื่อแสดงจินตนาการและกลิ่นหอมเพื่อเป็นศูนย์กลางของผู้บริโภคกับผลิตภัณฑ์ คนส่วนใหญ่ซื้อเครื่องสำอางจากห้างสรรพสินค้าชั้นนำและตอนนี้พวกเขาสนใจที่จะซื้อจากหน้าเว็บเพราะสะดวกในการขนส่ง ผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในประเทศอื่น ๆ สามารถซื้อได้เพียงคลิกจากร้านค้าหน้าเว็บ มันเป็นวิธีที่น่าสนใจในการอธิบายถึงประโยชน์ของเครื่องสำอางแต่ละชนิด ในกรณีนี้มีการสุ่มเลือกผลิตภัณฑ์ 30 รายการจาก 10 โฆษณาบนหน้าเว็บเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์การใช้ภาษาอังกฤษในโฆษณาเครื่องสำอาง มีสองรูปแบบที่เน้นในการศึกษานี้

รูปแบบแรกคือการเขียนโน้มน้าวใจ ปัจจัยสำคัญของการโน้มน้าวใจคือความสามารถในการให้เหตุผล เช่นเดียวกับการใช้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ มันมุ่งเน้นไปที่วัตถุประสงค์ของการเปลี่ยนความคิดเห็น การชักชวนในการโฆษณาเป็นกำลังหลักในกระบวนการทั้งหมด ข้อความโน้มน้าวใจไม่ชัดเจนมาก ข้อความสามารถเข้าถึงจิตใจของลูกค้าผ่านรูปแบบของบรรจุภัณฑ์ชื่อผลิตภัณฑ์โลโก้ ฯลฯ รูปแบบที่สองเป็นภาษาที่เป็นรูปเป็นร่าง เป็น

ที่น่าสนใจว่าความสามารถของภาษาสามารถอธิบายสิ่งที่เป็นนามธรรมบางอย่างเป็นสิ่งที่จะต้องได้โดยการเปรียบเทียบหมวดหมู่ที่แตกต่างกันสองประเภท มีหลายรูปแบบของภาษาที่เป็นรูปเป็นร่างที่จะได้รับการพิจารณา เช่นการอุปมาอุปมัยตัวตนพาดพิงและขาดก จุดของการโน้มน้าวใจและเป็นรูปเป็นร่างคือการสร้างคำที่มีความหมายอื่นจากแหล่งที่มา

จากบทวิเคราะห์ข้อมูลและผลลัพธ์พบว่าโฆษณาเครื่องสำอางส่วนใหญ่บนหน้าเว็บ มีการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อโน้มน้าวใจ นอกจากนี้มากกว่าครึ่งหนึ่งของผลการวิจัยประกอบการเขียนโน้มน้าวใจ มีภาษาเป็นรูปเป็นร่างในโฆษณาเครื่องสำอางบางรายการ

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จของการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้มีส่วนร่วมคนที่มีส่วนร่วมโดยตรงหรือโดยอ้อม ขอแสดงความขอบคุณอย่างมากต่อสถาบันการศึกษา ผู้ร่วมงาน ผู้บริหารและสมาชิกแต่ละท่านมีส่วนร่วมไม่ว่าทางหนึ่งสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ขอแสดงความขอบคุณต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในงานวิจัย อันเอื้อประโยชน์ต่อความสำเร็จ ให้คำแนะนำและความกรุณาให้คำปรึกษาสนับสนุนที่สำคัญ ขอขอบคุณมากที่ช่วยเหลือตลอดมา

นอกจากนี้ดิฉันขอแสดงความขอบคุณ ผู้บริหาร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง ที่ให้โอกาส สนับสนุน อันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยอย่างยิ่ง

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณครอบครัวอันเป็นที่รัก - ขอขอบคุณทุกท่านอย่างจริงใจที่ให้การสนับสนุนนักวิจัยในการทำวิจัยให้สำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

วิกิพีเดีย. (2020). การโฆษณา. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%82%E0%B8%86%E0%B8%A9%E0%B8%93%E0%B8%B2> (วันที่ค้นข้อมูล : 15 กุมภาพันธ์ 2563).

Chimombo, M. P. F. and Roseberry, R. K. (1998). **The power of discourse: An Introduction to discourse analysis**. New Jersey: Lawrence Elbaum.

Emilija A. Sakadolskis. 2003. **The use of figurative language in the construction of musical meaning: a case study of three sixth grade general music classes**. The Faculty of the Graduate School of the University of Maryland at College Park.

- French, J. R. P. and Raven, B. H. (1959). **The bases of social power**. In: D. Cartwright Ed., Studies in social power. Ann Arbor: University of Michigan Press: 118-149.
- Gibbs, R. W. and Jr. (1993) . **Process and products in making sense of tropes**. In A. Ortony (Ed.), *Metaphor and thought* (2nd ed.) (pp. 252-276). Cambridge: Cambridge University Press.
- Noam Chomsky. (1968). *Language and Mind publ.* Harcourt Brace Jovanovich, Inc., 1968. 3rd ed. Cambridge. Cambridge : Cambridge University Press.
- Lasswell, H. D. (1948). **The structure and function of communication in society**. In: L. Bryson Ed., *Communication of ideas*. New York: Harper.
- Littlewood. (1998). *Communicative Language Teaching*. 18 th ed. Cambridge : Cambridge University Press.
- Mac Cormac, E. R. (1985). **A cognitive theory of metaphor**. Cambridge, MA: The MIT Press.
- M. J. Manfred. (1992). **Influencing Human Behavior: Theory and Applications in Recreation and Tourism** (pp 1– 27). Champaign, IL: Sagamore Publishing.
- Poompuang, Kanapati. (2005). **English Usage in Perfume Advertising from the Web page**. English for Business and Industry, King Mongkut’s Institute of Technology North Bangkok.
- Surin, Benjamat. (2005). **An Analysis of English Usage in Cosmetic Advertisement Headlines**. English for Business and Industry. King Mongkut’s Institute of Technology North Bangkok. 2
- Tangriwong, Chathalai. 2003. **An Analysis of English Sales Talk: A Case study of Communication strategies at Khao Sarn Road**, English for Business and Industry. King Mongkut’s Institute of Technology North Bangkok.
- Toris, C. C. M., White, P. and Hughes D. (1994), November. **Figurative language use in physician training groups**. Poster presented at the Society of Southeastern Social Psychologists, Wake Forest University, Winston-Salem, NC.
- Verbrugge, R. and McCarrel N. (1977). **Metaphoric comprehension: Studies in reminding and resembling**. *Cognitive psychology*, 9, 494-533

การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์สู่ความเป็นเลิศ
ด้วยเทคนิคปีนโต (PINTHO Model)
Development of Strategic School Administration Model
toward Excellence Using PINTHO Model

วิทยา พัฒนเมธาธา¹, คุณาพิชฌน์ แซมสีม่วง², สิริกร ชุ่มเชย³

Withthaya patthanameethada, Cunaphit Saemsimuang, Sirikorn Chumchoei

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อสร้าง/พัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์สู่ความเป็นเลิศ ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อศึกษาผลการใช้และผลกระทบต่อนักเรียน ครู ผู้บริหาร และสถานศึกษาภายหลังการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์ สู่ความเป็นเลิศฯ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา อำเภอตอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 22 คน ผู้มีส่วนได้เสียโรงเรียนสันป่าายางวิทยาคม อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 487 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา และการบริหารสถานศึกษา 17 คน ผู้มีส่วนได้เสียโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม จำนวน 1,495 คน โดยใช้วิธีการวิจัยคือ 1) การศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 2) การสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์สู่ความเป็นเลิศฯ 3) การศึกษาผลการใช้และผลกระทบต่อการใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สู่ความเป็นเลิศฯ

ผลการวิจัยได้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์สู่ความเป็นเลิศ ปีนโต โมเดล (PINTHO Model) ที่มีคุณภาพเพียงพอต่อการนำไปใช้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ ผลการใช้และผลกระทบต่อรูปแบบฯ พบว่าผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม ปีการศึกษา 2560 สูงกว่าผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2559 สูงกว่า 2 ระดับคุณภาพ 8 ตัวบ่งชี้ สูงกว่า 1 ระดับคุณภาพ 42 ตัวบ่งชี้ และเท่าเดิม 15 ตัวบ่งชี้ ส่งผลให้สถานศึกษา ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีสัมฤทธิ์ผลสูง โดยได้รับรางวัลระดับชาติ คือ

¹ ผู้อำนวยการโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34

E-mail : withthaya2502@gmail.com โทรศัพท์ : 0843789807

² รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี

³ นักวิชาการศึกษานำศูนย์การ กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

ผู้อำนวยการสถานศึกษา 2 รางวัล ครู 30 รางวัล นักเรียน 35 รางวัล และสถานศึกษา 3 รางวัล และเกียรติบัตรรางวัลระดับเขต จังหวัด และระดับภาคอีกจำนวนหนึ่ง

คำสำคัญ : รูปแบบ ,การบริหารองค์กรเชิงกลยุทธ์, ปินโต โมเดล

Abstract

The purposes of this research were to (1) study school administration based quality assurance (2) design and develop strategic school administration model toward excellence based standards and indicators of basic education standards and (3) study the use and effect for students, teachers, administrators, and school after using strategic school administration model. The subjects of this study were 22 school directors in Doitao District, Chiang Mai, 487 stakeholders at Sanpayangwittayakom School, Mae-Taeng District, Chiang Mai, 17 experts in educational administration and school administration, 1,495 stakeholders at Doitaowittayakom School, Chiang Mai. The processes of this research were the (1) study of school administration based quality assurance (2) design and development strategic school administration model toward excellence based standards and indicators of basic education standards and (3) the study of the use and effect for students, teachers, administrators, and school after using strategic school administration model.

Research results revealed that (1) PINTHO Model was the result of the strategic school administration toward excellence. This model is good enough for applying in school administration, basic education. (2) The use and effect of strategic school administration model, PINTHO Model found that the quality assurance result of Doitaowittayakom School, academic year 2018 is higher than the quality assurance result in academic year 2017, higher than two standards for eight indicators, higher than one standard for 42 indicators and as equal as for 15 indicators. As a result of using PINTHO Model, the school, administrators, teachers, and students have higher academic achievements in national level competition, two awards for school directors, 30 awards for teachers, 35 awards for students, and three awards for school. Besides, the certificates at the secondary service area, provincial and regional level competition are apart of the academic achievements.

KEY WORDS : Model , Strategic Management , PINTHO Model

บทนำ

เจตนารมณ์ในการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นให้มีกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการที่ดี ตามที่ปรากฏในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 มาตรา 39 บัญญัติให้กระทรวงศึกษาธิการ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการและงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงและพรบ.ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 มาตรา 44 บัญญัติไว้ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการและเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2546 เพื่อเพิ่มอำนาจทางการตัดสินใจให้กับสถานศึกษาในการปฏิบัติงานได้มากขึ้น มีความรับผิดชอบมากขึ้น และจะต้องใช้พลังความรู้ความสามารถ ความคิดจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนได้เสียกับการศึกษา ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน ครู – อาจารย์ นักเรียนพ่อแม่ผู้ปกครอง ตลอดจนชุมชนท้องถิ่นมากขึ้น การปฏิรูปการศึกษาแนวใหม่จึงมุ่งเน้น ให้โรงเรียนเป็นฐานในการบริหารสถานศึกษา (School – Based Management : SBM) มากกว่าการบริหารแบบเดิมที่บริหารภายใต้การสั่งการของผู้บังคับบัญชาจากกระทรวงศึกษาธิการ (External Control Management)

ถวิล มาตรเหลือ้ม (2544 หน้า 41 – 43) ได้ให้ความหมายของโรงเรียนเป็นฐานการบริการจัดการ (SBM) ว่าหมายถึง การบริหารจัดการโรงเรียนที่สอดคล้องกับคุณลักษณะและความต้องการของโรงเรียน อันได้แก่ คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ตลอดจนสมาชิกชุมชนและองค์กรอื่น ๆ ที่มาร่วมพลังกันอย่างเต็มที่ รับผิดชอบต่อการใช้ทรัพยากร และแก้ปัญหา ตลอดจนดำเนินการเพื่อ พัฒนากิจกรรมด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยมีกรอบดำเนินงาน 4 ด้านด้วยกัน คือ

1. หลักดุลยภาพ (Principle of Equifinality) เป็นวิธีการหรือแนวทางที่หลากหลายในการดำเนินการสู่เป้าหมายอย่างยืดหยุ่น (Flexibility)
2. หลักการกระจายอำนาจ (Principle of decentralization) การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพมากที่สุด อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนในท้ายสุด
3. หลักการบริหารจัดการตนเอง (Principle of self-management system)
4. หลักการริเริ่ม (Principle of human initiative) ของสมาชิกในโรงเรียนทุกภาคส่วน เพื่อเป็นพลังสร้างคุณภาพการศึกษาและพัฒนาโรงเรียน ทั้งนี้เชื่อว่าหลักการทั้ง 4 ประการ จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการ

บริหารสถานศึกษาแบบเดิม ที่เคยบริหารจากการบริหารภายนอกหรือจากกระทรวง (External Control Management) ไปสู่การบริหารจัดการด้วยตนเองภายใต้การใช้โรงเรียนเป็นฐานการจัดการ (SBM)

กระแสโลกาภิวัตน์ทำให้การเปลี่ยนแปลงของโลกเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งด้านวิทยาการ สังคม เศรษฐศาสตร์ฐานความรู้ (Knowledge – based economy) และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) อย่างหลากหลายทั้งในและนอกสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนบทบาทตนเอง ไปสู่แนวทางการบริหารจัดการที่เน้นการใช้ความรู้เป็นฐาน (knowledge-based process) ในการสอนและการเรียนรู้การบริหารจัดการสถานศึกษา ผลลัพธ์ของการจัดการสถานศึกษา (Ultimate Outcomes) ซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญในการบริหารจัดการสมัยใหม่ มาตรฐานคุณภาพ จะเป็นผลลัพธ์ที่มีการกำหนด รวมถึงการกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำของการรับรองมาตรฐาน จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วนของการจัดการสมัยใหม่ นอกจากนี้ การเปรียบเทียบคุณภาพของผลลัพธ์ของการบริหารจัดการศึกษา จะมีการเปรียบเทียบตั้งแต่ท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับโลก

ในศตวรรษที่ 21 การเชื่อมโยงของประชาคมโลกจะมีมากขึ้น การจัดการศึกษาก็ต้องคำนึงถึงทิศทางและจุดเน้นในการพัฒนาคนเพื่อสู่ความเป็นสากล ซึ่งผลการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ ได้สรุปผลการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า การจัดการศึกษาของไทยต้องให้ความสำคัญกับประเด็น ต่อไปนี้ในการจัดการเรียนการสอน

1. ต้องให้ความสำคัญกับประเด็นสิทธิมนุษยชน (Human rights)
2. ส่งเสริมให้มีธรรมาภิบาลและคุณธรรม ตั้งแต่ระดับบุคคล สังคม โรงเรียน องค์กร
3. ให้ตระหนักถึงความมั่นคงของอาหารและน้ำ ในด้านความมั่นคง ความปลอดภัย ความคุ้มค่า
4. การสร้างพลังงานทดแทน การใช้และอนุรักษ์พลังงาน
5. ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล
6. การสร้างความสามารถในการแข่งขัน การขับเคลื่อนของเศรษฐกิจด้านความรู้และการใช้การวิจัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและพึ่งพาตนเอง (สภาการศึกษาแห่งชาติ)

การพัฒนาสถานศึกษา ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ของ พรบ.การศึกษาแห่งชาติ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการนำเสนอและประสบความสำเร็จหลากหลายรูปแบบที่พอจะนำไปประยุกต์ใช้เพื่อยกระดับคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของการบริหารโรงเรียนดังต่อไปนี้

รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพ โดยใช้ PISUT Model (PISUT Model to Quality School) ของโรงเรียนบ้านท่าอุเทน ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลท่าอุเทน อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ดร.พิศุทธิ์ กิติศรีวรพันธุ์ ที่นำแนวทางการบริหาร P-D-C-A มาใช้เป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียน โดยมีกลยุทธ์ในการดำเนินงานคือ ดังนี้

P (Participative Management) ให้โอกาสทุกคนมีส่วนร่วม

I (Information Management) ใช้ข้อมูลสารสนเทศถูกต้อง ทันสมัย ในการบริหาร

S (Strategic Management) ใช้การบริหารเชิงกลยุทธ์ในการบริหารคุณภาพ

U (Unit Management) บริหารงานทั้งหน่วยงานเป็นการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM)

T (Team Work) ทำงานเป็นทีมทั้งนี้โดยใช้ PISUT Model ในขั้นตอนของ D (Do) ในการบริหารแผน PDCA ปรากฏว่าได้ผลดีจนได้รับยกย่องว่าเป็นสถานศึกษายอดเยี่ยมในการบริหารจัดการ ของสถานศึกษาขนาดใหญ่ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2557

นางลักษณ์ เรือนทอง (2550 : 164-174) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล พบว่าองค์ประกอบของโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 1) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 2) ผู้บริหารและครู เป็นมืออาชีพ 3) การประกันคุณภาพและการตรวจสอบได้และความน่าเชื่อถือ 4) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) การมีวิสัยทัศน์และจุดประสงค์ร่วมกัน 6) เน้นการเรียนการสอน 7) การสอนที่มีวัตถุประสงค์ 8) มีความคาดหวังต่อนักเรียนสูง

จรรยา จีบบัง (วารสารบัณฑิตศึกษา ม.บูรพา เมษายน 2555 – 2556 หน้า 59-70) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พบว่ารูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ตามยุทธศาสตร์หลักของ สพฐ. ทั้ง 4 ยุทธศาสตร์ คือ

1. พัฒนาระบบวางแผนและการบริหารจัดการ
2. พัฒนาระบบการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา
3. เสริมสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งของโรงเรียน
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา โดยมีรูปแบบคือการพัฒนาคนในด้านความชำนาญในทักษะด้านสารสนเทศ การสร้างขวัญกำลังใจ การพัฒนาโครงสร้างการทำงานที่เหมาะสม การพัฒนาระบบงานในด้านการผลิตสื่อ การใช้สื่อและเทคโนโลยี

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา มีความประสงค์จะทำการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้นสู่ความเป็นเลิศ ตามความคาดหวังของหลักสูตรและเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงสร้างรูปแบบเพื่อใช้ในการบริหารสถานศึกษา สู่ความเป็นเลิศโดยยึดแนวทางการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดโดยใช้ยุทธวิธีทั้ง 4 กลยุทธ์ในการบริหารตามรูปแบบที่ควรจะเป็น เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ จึงประสงค์จะใช้แนวคิดทฤษฎีทางการ

บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการพัฒนารูปแบบที่โรงเรียนต่าง ๆ ที่ได้พัฒนาขึ้นไป เป็นฐานในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมในการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1 เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์สู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2 เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบและผลกระทบต่อการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์สู่ความเป็นเลิศ

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์สู่ความเป็นเลิศด้วยเทคนิคปิ่นโต (PINTHO Model) โรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม ปีการศึกษา 2560 มีเอกสารที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎี แนวคิดที่เกี่ยวข้อง
  - 1.1 การบริหารสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขปรับปรุง (ฉบับที่2) พ.ศ.2545
  - 1.2 มาตรฐานการศึกษากับการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศด้วยการประกันคุณภาพการศึกษาที่เข้มแข็ง
  - 1.3 รูปแบบ(Model)
  - 1.4 เทคนิคการวิเคราะห์แผนเดลฟาย (Delphi technique)
  - 1.5 การบริหารสมัยใหม่ (New / Modern Management)
  - 1.6 เทคนิคปิ่นโต (PINTHO Model)
2. ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ผู้มีส่วนได้เสียของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม อำเภอดอยเต่า จังหวัด เชียงใหม่ ปีการศึกษา 2560 ดังนี้

1. ครู บุคลากรทางการศึกษา	จำนวน	40	คน

2. นักเรียน	จำนวน 720 คน
3. ผู้ปกครอง	จำนวน 720 คน
4. คณะกรรมการสถานศึกษา	จำนวน 15 คน
	รวม จำนวน 1,495 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 แบบ คือ

1. แบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับดังนี้

ระดับที่ 1 (A1) = ตระหนักรู้แต่ยังไม่ปฏิบัติ

ระดับที่ 2 (A2) = ตระหนักรู้และได้ลงมือปฏิบัติแต่ยังไม่บังเกิดผล

ระดับที่ 3 (A3) = ตระหนักรู้และได้ลงมือปฏิบัติเห็นผลเชิงประจักษ์

ระดับที่ 4 (A4) = ตระหนักรู้และได้ลงมือปฏิบัติจนเกิดผลเชิงประจักษ์และเป็นแบบอย่างได้

2. แบบประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่ต้นสังกัดกำหนด

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม ปีการศึกษา 2560 เป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์โดยการเทียบเคียงกับเกณฑ์ที่กำหนด

การนำเสนอข้อมูล เสนอเป็นตารางและพรรณนาความ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ก. การศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

มีการจัดโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดขึ้น มีการกำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ของแต่ละตำแหน่งในโครงสร้างอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร

การบริหารทรัพยากรบุคคล ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดตัวบุคคลตามโครงสร้างของโรงเรียน มีการพัฒนาครูตามโครงสร้าง ทำงานแนวใหม่เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ทำงานตามภาระหน้าที่ มีการพัฒนาการทำงานแบบมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม

การบริหารเชิงกลยุทธ์มีการปฏิบัติ โดยบูรณาการ ในการทำงานและการจัดการเรียนการสอนมีการกำกับติดตามและสรุปรายงาน (SAR)

มีการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนา แผนพัฒนาระยะกลางตลอดจนแผนงาน/โครงการในแผนงานประจำปี อย่างเป็นรูปธรรม

ข การศึกษาผลการใช้และผลกระทบต่อการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์ฯ โรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2560

ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในปีการศึกษา 2560 มีคุณภาพสูงกว่า ปีการศึกษา 2559 ทุกมาตรฐาน มีบางตัวบ่งชี้ที่มีคุณภาพเท่าเดิม จำนวน 15 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ตัวบ่งชี้ที่ 1.1, 1.3, 1.6, 2.3, 3.2, 3.4, 4.1, 6.1, 7.2, 7.3, 7.8, 10.1, 10.2, 10.6, และ 12.3 ตัวบ่งชี้สูงกว่า 2 ระดับ จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 3.1, 5.3, 7.7, 9.3, 12.6, 13.1, 13.2, และ 14.1 ที่เหลือสูงขึ้น 1 ระดับ จำนวน 42 ตัวบ่งชี้

ผลกระทบต่อสถานศึกษา ผู้บริการ ครู และนักเรียนหลังการใช้ PINTO Model ดังนี้ สถานศึกษาได้รับรางวัลระดับชาติ 3รางวัล ผู้อำนวยการสถานศึกษาได้รางวัลระดับชาติ 2 รางวัล รางวัลระดับจังหวัด/เขตพื้นที่/ภาค 2 รางวัล ครูได้รับรางวัลระดับชาติ 15 รางวัล ระดับจังหวัด/เขตพื้นที่/ภาค 40 รางวัล นักเรียนได้รับรางวัลระดับชาติ 35 รางวัล ระดับจังหวัด/เขตพื้นที่/ภาค 150 รางวัล

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาปรับเปลี่ยนการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์ สู่ความเป็นเลิศด้วยเทคนิค ปิ่นโต (PINTHO Model) มีวัตถุประสงค์

1 เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์สู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบและผลกระทบต่อการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์สู่ความเป็นเลิศฯ

โดยมีประชากร/กลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ในการศึกษาผลการใช้และผลกระทบต่อการใช้รูปแบบการบริหารฯ ได้แก่ คณะครูและบุคลากรทางการศึกษานักเรียนโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1,495 คน

เครื่องมือที่ใช้ได้แก่

1. แบบสอบถามสภาพการบริหารสถานศึกษา ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา 1 ฉบับ
2. แบบสอบถามปลายเปิดและปลายปิดสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อทราบแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนอย่างละ 1 ฉบับ
3. แบบประเมินคุณภาพการศึกษาของ สมศ. รอบที่ 3 จำนวน 1 ชุด

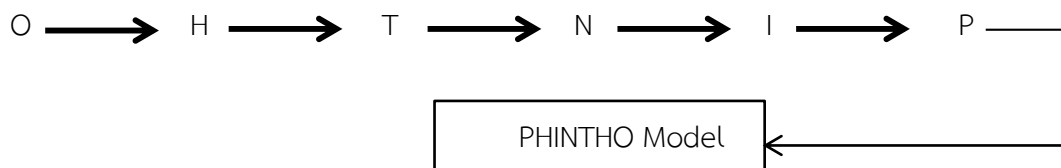
4. แบบตรวจสอบรายการเพื่อศึกษาผลกระทบ 1 ฉบับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าร้อยละ และ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS For Window ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์สู่ความเป็นเลิศ ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งมีรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์สู่ความเป็นเลิศฯ ซึ่งมีองค์ประกอบของรูปแบบดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1   องค์การและจัดการการองค์กร
O- organization Management
- ขั้นตอนที่ 2   การบริหารทรัพยากรบุคคล
H - Human Resource Management
- ขั้นตอนที่ 3   การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร
T - Training and Development และ Knowledge Management
- ขั้นตอนที่ 4   การบริหารแนวใหม่ (เชิงกลยุทธ์)
N - New Management (Strategies Management)
- ขั้นตอนที่ 5   การบริหารเชิงบูรณาการ
I - Integration Management
- ขั้นตอนที่ 6   การบริหารแบบมีส่วนร่วม
P – Participation Management

ประสิทธิภาพของรูปแบบจากการใช้ ณ โรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ปรากฏว่าคุณภาพการจัดการศึกษา ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบที่ 3 จำนวน 5 ด้าน 15 มาตรฐาน 65 ตัวชี้วัด สูงขึ้นจากเดิม 2 ระดับคุณภาพ 8 ตัวบ่งชี้ สูงขึ้น 1 ระดับคุณภาพ 42 ตัวบ่งชี้ คุณภาพเท่าเดิม 15 ตัวบ่งชี้

2. ผลกระทบต่อการใช้รูปแบบฯ ณ โรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2560 ปรากฏว่า

2.1 สถานศึกษา

ได้รับรางวัลระดับชาติ	3	รางวัล
ได้รับระดับเขตพื้นที่/จังหวัด/ภาค	4	รางวัล

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา

ได้รับรางวัลระดับชาติ	2	รางวัล
ได้รับรางวัลระดับจังหวัด/เขตพื้นที่/ภาค	2	รางวัล

2.3 ครู

ได้รับรางวัลระดับชาติ	30	รางวัล
ได้รับรางวัลระดับจังหวัด/เขตพื้นที่/ภาค	90	รางวัล

2.4 นักเรียน

ได้รับรางวัลระดับชาติ	35	รางวัล
ได้รับรางวัลระดับจังหวัด/เขตพื้นที่/ภาค	150	รางวัล

การอภิปรายผล

รูปแบบการบริหารแบบ PINTHO Model ที่ได้เป็นไปตามแนวทางการจัดการศึกษาที่ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 คาดหวังไว้ นำบทบาทในการบริหารจัดการมาพัฒนาคุณภาพและศักยภาพตามที่ ถวิล มาตรเลียม (2545: 12-33) ได้กล่าวไว้และรูปแบบการบริหารแบบ PINTHO Model ยังสอดคล้องกับแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดทุกประการ

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์สู่ความเป็นเลิศด้วยเทคนิค PINTHO Model ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นราวัลย์ สุรงค์สุริยกุล (2555) ที่กำหนดองค์ประกอบ 7 ด้าน อันได้แก่ การมีส่วนร่วมของทีมงาน (P) ด้านการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (T) ด้านการพัฒนาบุคลากร และด้านการสร้างความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการ (H) ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี (I) ด้านการวางแผนกลยุทธ์ (N) และด้านการจัดการศึกษาสู่ความเป็นสากล (N) เพียงแต่ลำดับขั้นตอนการบริหารแตกต่างกันเท่านั้น

นอกจากนั้น PINTHO Model ยังช่วยเสริมให้ยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 4 ยุทธศาสตร์ คือ 1) การพัฒนาวางแผนและการบริหารจัดการ 2) การพัฒนาระบบการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา 3) การเสริมสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งของโรงเรียน

4) การส่งเสริมความมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาครู การบริหารจัดการผู้เรียน และคุณภาพการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นได้

องค์ประกอบของ PINTHO Model ยังสอดคล้องกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ ดิษย์ชัย แก่นท้าว (2556) ได้ศึกษาไว้คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารและการจัดโครงสร้างองค์กร (O – Organization Management) การประกันคุณภาพการศึกษาและธรรมาภิบาล (N – New Modern Management) การบูรณาการและการมีส่วนร่วม (I และ P) Integration and Participation Management การพัฒนาบุคลากรและบรรยากาศขององค์กร (H&T)

นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนารูปแบบของการจัดการองค์กรสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนตามผลการวิจัยของ สุนิสา วิทยานุกรณ์ (2554) และอุดม ชูสิวรรณ (2558) ที่วิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนากระบวนการบริหารคุณภาพโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศในระดับสากล ตามองค์ประกอบหลักของการบริหารคุณภาพ ทั้ง 7 องค์ประกอบ คือ 1) การนำองค์กร 2) การวางแผนกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นผู้เรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) การมุ่งเน้นบุคลากร 6) การมุ่งเน้นการปฏิบัติ และ 7) ผลลัพธ์ด้านผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

หากผู้บริหารสถานศึกษาจะนำรูปแบบ การบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์ฯ ด้วยเทคนิค PINTHO Model ไปใช้ในสถานศึกษาของตนเอง ต้องทำการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ทุกภาคส่วนในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ในรูปแบบการบริหารนี้ให้ตรงกัน และร่วมมือกันในการวางแผนพัฒนาและจัดทำคู่มือการบริหารหรือคู่มือคุณภาพ หรือคู่มือนโยบายเพื่อเป็นเครื่องมือและทิศทางให้ทุกคนได้ใช้เป็นแนวทางในการบริหารต่อไป และที่สำคัญต้องพยายามให้การบริหารหลักสูตร บริหารห้องเรียน และบริหารสถานศึกษา ต้องใช้รูปแบบการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่มุ่งเป้าหมายไปที่ระดับคุณภาพที่สูงขึ้นของทุกตัวบ่งชี้เป็นเป้าหมายการทำงานของตนเสมอ

และหากจะทำการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาปัญหาอุปสรรคของการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ตาม PINTHO Model โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะการทำงานเชิงกลยุทธ์ของครู และการเรียนรู้เชิงกลยุทธ์ของผู้เรียน

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์สู่ความเป็นเลิศฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีจากการให้ความร่วมมือของท่านผู้มากคุณวุฒิหลายท่าน โดยเฉพาะท่านผู้อำนวยการพงศ์พันธุ์ ไชยวัฒน์ อดีตผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 4 ที่ให้แนวคิดและช่วยเป็นที่ปรึกษาในการวิจัยครั้งนี้ตลอดจนท่านผู้อำนวยการสถานศึกษาต่าง ๆ ครู อาจารย์ นักเรียน ตลอดจนผู้ปกครอง และ

คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ที่ให้ความร่วมมือทุกด้านในการทำวิจัยครั้งนี้ จึงขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

และหากผลการวิจัยนี้สามารถช่วยให้ท่านผู้บริหารสถานศึกษานำไปประยุกต์ใช้หรือพัฒนาต่อยอดอาจช่วยยกระดับคุณภาพการบริหารสถานศึกษาให้สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับและพึงพอใจ อันจะส่งผลให้สถานศึกษาแข็งแกร่งและผู้เรียนมีคุณภาพสูงขึ้น ผู้วิจัยขอขอบคุณความดีทั้งหลายแต่ท่านผู้มีพระคุณ ครูบาอาจารย์ และบุคคลที่เป็นเคารพยิ่งทุกท่าน

เอกสารอ้างอิง

- จรรณู จีบบัง. (2556). “รูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กด้านกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมของ สพฐ”. วิทยานิพนธ์สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา วารสารการบริหารการศึกษา ม.บูรพา ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 เมษายน – กันยายน 2555 หน้า 60.
- ดิษฐ์ชัย แก่นท้าว. (2556). “การพัฒนาแบบการบริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด”. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชา การบริหารและพัฒนาการศึกษา ม.ราชภัฏสกลนคร
- ถวิล มาตรการเยี่ยม. (2545). “การปฏิรูปการศึกษา : โรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ”. พิมพ์ครั้งที่ 2. สำนักพิมพ์เสมอธรรม กรุงเทพฯ
- นงลักษณ์ เรือนทอง. (2550). “รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ”. ดุษฎีนิพนธ์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย.
- นราวัลย์ สุรงค์สุริยกุล. (2555). “รูปแบบการจัดการคุณภาพโดยรวมในสถานศึกษา”. บทความวิจัย วารสารบริหารการศึกษา ม.ศ.ว. ฉบับ 16 มกราคม – มิถุนายน 2555 หน้า 26
- สุนิสา วิทยานุกรณ์. (2557). “การพัฒนาแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน”. บทความวิจัย วิทยานิพนธ์ สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา (วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 ตุลาคม 2553 – มีนาคม 2554) อ้างใน http://www.tci.thaijo.org/index.php/Eduadm_buu/article/view/13308/11968 เข้าถึง 25 มิถุนายน 2558
- อุดม ชูลีวรรณ. (2558). “รูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สู่ความเป็นเลิศระดับสากล”. บทความวิจัย ดุษฎีนิพนธ์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การบริหารงานงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

Budget Management of Sadao Sai-ngam Schools Group under the jurisdiction of
Primary Education Area Office 3

กาญจนารัตน์ ศรีณรงค์¹
Kanchanarat Srinarong

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานงบประมาณของครู กลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา และขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำนวน 140 คน ซึ่งได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น และสุ่มอย่างง่าย ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 – 1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการบริหารการเงิน ด้านการบริหารบัญชี ด้านการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการตรวจสอบติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน และด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ

2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา

พบว่า ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ และด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน

3. ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียน สะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหาร งานงบประมาณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

Abstract

The objectives of this study were to study and compare budget management situation of teachers as classified by educational level and school size. The study sample were 140 teachers of Sadao Sai-ngam Schools Group selected by simple random sampling. The sample size was determined by Krejcie & Morgan. The study instrument was questionnaire with IOC between .60 – 1.00 and reliability of .95. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and one way ANOVA.

The study results revealed that 1) budget management of Sadao Sai-ngam Schools Group as a whole was at much level. When considered each aspect found that they were all at much level as organized from high to low included financial management ,accounting management, resource recruitment and educational investment, material and asset management , budget allocation, monitoring and evaluation, money usage report, performance ,and preparation and proposal for a budget. 2) The opinion of teachers with different educational level to budget management of the schools as a whole was not different. When considered each aspect found that preparation and proposal for a budget and resource recruitment and educational investment showed statistically significant different at .05. The others were not different. 3) The opinion of teacher in different school size to budget management of the schools both as a whole and each aspect were not different.

Keywords : budget management, Sadao Sai-ngam Schools Group

บทนำ

งบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญของการบริหารจัดการองค์กร ช่วยในการขับเคลื่อนนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนในทุกด้าน เน้นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นประเด็นสำคัญ ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 มาตรา 30 (5) บัญญัติว่า การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนที่เกี่ยวกับการบริการสาธารณะ ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนให้เป็นไปตามความจำเป็นและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น สำหรับแผนการกระจายอำนาจได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดมาตรการเพื่อเร่งสร้างวินัยทางการเงินการคลังทั้งในด้านรายได้และรายจ่าย ตลอดจนการเร่งสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนในท้องถิ่นในการเข้าไปมีบทบาทการตรวจสอบการบริหารการคลังของท้องถิ่นและมาตรการในการกำกับดูแลการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพภายใต้กรอบแห่งความเป็นอิสระของท้องถิ่น (วุฒิสสาร ต้นไชย, 2547: 35)

จากแนวทางดังกล่าวส่งผลต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ซึ่งมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญภายใต้การบริหารจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานตามโครงสร้างการกระจายอำนาจที่กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และให้จัดสรรเงินอุดหนุนแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเหมาะสมและเท่าเทียมกัน รวมทั้งให้จัดเงินสมทบแก่ผู้เรียนที่มีความจำเป็นพิเศษ และจัดสรรเงินอุดหนุนการศึกษาที่จัดโดยบุคคล ครอบครัว ชุมชนและองค์กรต่างๆ ในสังคมนั้นเป็นพันธกิจสำคัญที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษา ซึ่งจะต้องพัฒนาให้เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพเพื่อช่วยผลักดันให้การปฏิรูปการศึกษาเป็นไปในทิศทางที่กำหนดและพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 รัฐกำหนดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคล เพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระและมีความเข้มแข็ง (พนม พงษ์ไพบูลย์ และคนอื่นๆ 2546 : 118-145) และจากงานวิจัยของเชษฐา ชาวนิชย์ (2548 : 1-2) ได้สรุปไว้ว่า การจัดการศึกษาในโรงเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญภายใต้การบริหารจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานตามโครงสร้างการกระจายอำนาจเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างทั่วถึง จำเป็นต้องใช้ระบบงบประมาณใหม่เป็นกลไก/เครื่องมือที่สำคัญที่จะกระตุ้นให้โรงเรียนดำเนินการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดสรรงบประมาณที่ดี คือ หลักความเป็นธรรม (Equity) เป็นการจัดสรรงบประมาณในจำนวนที่เท่ากันให้กับผู้เรียนที่มี

ลักษณะความต้องการความจำเป็นแบบเดียวกัน เพื่อให้ทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกันตามหลักความเสมอภาคเป็นการจัดสรรงบประมาณโดยพิจารณาจากความแตกต่างในคุณลักษณะของโรงเรียน โดยโรงเรียนที่มีคุณลักษณะเหมือนกันควรจะได้รับงบประมาณเท่าเทียมกัน ส่วนโรงเรียนที่มีคุณลักษณะแตกต่างกันเนื่องจากขนาดและที่ตั้งของโรงเรียนควรจะได้รับงบประมาณที่แตกต่างกัน หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) การจัดสรรงบประมาณจำเป็นต้องคำนึงถึงต้นทุนค่าใช้จ่ายสำคัญการศึกษาภายใต้ระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการใช้งบประมาณอย่างประหยัดและเกิดประสิทธิผล หลักความพอเพียง (Adequacy) การจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาจำเป็นต้องจัดสรรให้พอเพียงสำหรับผู้เรียน และงานวิจัยของดาร์รงค์ โต้ย (2557 : 76) ได้กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 ในภาพรวม 3 ลำดับ คือ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน และด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

สำหรับการจัดการด้านงบประมาณ ในปัจจุบันใช้หลักการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic Performance Based Management) มุ่งเน้นการทำงานโดยยึดผลลัพธ์เป็นหลัก มีการวัดผลและค่าใช้จ่ายอย่างเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีวิธีการทำงานที่รวดเร็วและคล่องตัว เพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชน ในการจัดทำงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานนั้น สำนักงบประมาณได้กำหนดมาตรการขึ้นเพื่อประกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเนื่องจากหน่วยงานภาครัฐจะนำงบประมาณไปใช้อย่างไม่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ในการดำเนินงานกำหนดมาตรการที่เรียกว่า “มาตรฐานการจัดทำทางการเงิน 7 ประการ” (7 Hurdles) ได้แก่ การวางแผนงบประมาณ การคำนวณต้นทุนผลผลิต การบริหารการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน การบริหารสินทรัพย์ การตรวจสอบภายใน (สายชล เพชรตระหง่าน , 2554 : 1)

สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานมีการจัดการผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษารวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการมาใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ 2546 : 39) มีความสำคัญยิ่งต่อระบบการศึกษาที่กำลังมีการปฏิรูปการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผล ความเท่าเทียมกันมีความสำคัญต่อการพิจารณาคุณภาพการศึกษา และกระบวนการติดตาม ประเมินผล อีกทั้งเป็นเงื่อนไขสำคัญในการผลักดัน เอื้ออำนวย ส่งเสริมให้กระบวนการปฏิรูปการศึกษาบรรลุผลได้โดยมีอุปสรรคและปัญหาน้อยที่สุดและช่วยลดปัญหาความไม่เท่าเทียมกัน ในโอกาส

และการได้รับบริการทางการศึกษา การรวมศูนย์อำนาจ การอาศัยรูปแบบเดียวในการปฏิบัติภารกิจภายใต้เงื่อนไขที่แตกต่างหลากหลาย (ชัยอนันต์ สมุทวานิช, 2543 : 1-2)

สภาพการดำเนินงานด้านการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เนื่องจากการบริหารงบประมาณโรงเรียนในปัจจุบัน ยังพบปัญหาและอุปสรรคอยู่มาก เนื่องจากการปฏิบัติงานด้านงบประมาณนั้น จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามที่ระเบียบกำหนด หรืออยู่ในกรอบของกฎ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง และที่สำคัญระเบียบ แนวปฏิบัติ หรือคู่มือการปฏิบัติงานด้านงบประมาณนั้น มักจะมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและแก้ไขอยู่เป็นประจำจึงจำเป็นต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับงานที่จะปฏิบัติเป็นอย่างดี อีกทั้งผู้บริหารก็ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์และทันต่อเหตุการณ์ จึงจะสามารถบริหารงบประมาณของโรงเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และประสบผลสำเร็จได้ แต่ในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนั้น โรงเรียนแทบทุกแห่ง ยังขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านงบประมาณ การเงิน บัญชี พัสดุ โดยตรงอยู่จำนวนมาก (เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา, 2560 : ออนไลน์)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ประกอบการแก้ไขปรับปรุงพัฒนาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาได้อย่างดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานงบประมาณกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานงบประมาณของครูกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา และขนาดโรงเรียน

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ มีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1. ข้อมูลกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ
3. แนวคิดการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา
4. วรรณกรรมตัวแปรอิสระได้แก่ วุฒิการศึกษาและขนาดโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรंगาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำนวน 219 คน จาก 8 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรंगาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำนวน 140 คน ซึ่งได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970:610) แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการสอบถามการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรंगาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูใน กลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรंगาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ วุฒิการศึกษา และขนาดโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรंगาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ใน 7 ด้านประกอบด้วย ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการบริหารการเงิน ด้านการบริหารบัญชี ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาและค้นคว้าเอกสาร งานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องการบริหารงานงบประมาณสถานศึกษา ตามแนวคิดของภารตี อนันต์นาวิ (2551 : 286) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต (Likert)

3. สร้างแบบสอบถามโดยกำหนดประเด็นของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนิยามปฏิบัติการของตัวแปรในการวิจัย

4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence : IOC) กำหนดค่า IOC ตั้งแต่ .60 ขึ้นไป ถือได้ว่ามีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60-1.00

6. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แล้วไปทดลองใช้ (Try – Out) กับครูจำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. จัดส่งหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปพบกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จำนวน 140 คน โดยชี้แจง วัตถุประสงค์และอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามเพื่อให้เกิดความเข้าใจและเก็บแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามแล้วตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 140 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์และตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดมาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูในกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ วุฒิกการศึกษาและขนาดโรงเรียน โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) การหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางและแปลผลด้วยการบรรยาย
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยหาค่าเฉลี่ย (mean: $\bar{X}$) และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 11)

- ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีการบริหารงานงบประมาณอยู่ในระดับมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีการบริหารงานงบประมาณอยู่ในระดับมาก
 ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีการบริหารงานงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีการบริหารงานงบประมาณอยู่ในระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีการบริหารงานงบประมาณอยู่ในระดับน้อยที่สุด

แล้วนำเสนอในรูปตารางและแปลผลด้วยการบรรยาย

3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบ การบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test for Independent Samples) และจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance : ANOVA) แล้วนำกลับด้วยรูปตารางและประมวลผลด้วยการบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ดังนี้

1. สถิติหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

1.1 ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

(Index of Item - Objective Congruence : IOC)

1.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค

(Cronbach's Alpha Coefficient)

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 การแจกแจงความถี่ (Frequency : f)

2.2 ร้อยละ (Percentage: P)

2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$)

2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

3. สถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

3.1 การทดสอบค่าที (t-test of Independent Samples)

3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance : ANOVA)

ผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานงบประมาณกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการบริหารการเงิน ($\bar{X} = 4.28$; S.D.= 0.71) ด้านการบริหารบัญชี ($\bar{X} = 4.18$; S.D.= 0.65) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.16$; S.D.= 0.75) ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ($\bar{X} = 4.16$; S.D.= 0.72) ด้านการจัดสรรงบประมาณ ($\bar{X} = 4.13$; S.D.= 0.69) ด้านการตรวจสอบติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.11$; S.D.= 0.66) และด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ ($\bar{X} = 4.05$; S.D. = 0.75)

1.1 การบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$; S.D. = 0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนของงบประมาณประจำปี ($\bar{X} = 4.28$; S.D. = 0.81) มีการจัดทำ แผนกลยุทธ์ และ แผนพัฒนาโรงเรียน ($\bar{X} = 4.11$; S.D.= 0.60) และมีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ปัญหาอุปสรรค เพื่อใช้ เป็นข้อมูลประกอบการขอตั้งงบประมาณประจำปี ($\bar{X} = 4.09$; S.D. = 0.80) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย ได้แก่ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำและของงบประมาณประจำปี ($\bar{X} = 3.91$; S.D. = 0.71)

1.2 การบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ด้านการจัดสรรงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$; S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ มีการบริหารเน้นการพัฒนางานในอนาคตเพื่อให้ เกิดผลผลิต ผลลัพธ์ โดยใช้ต้นทุนต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.29$; S.D. = 0.67) มีการวางแผนด้านการติดตามตรวจสอบการจัดเตรียมงบประมาณ ($\bar{X} = 4.21$; S.D. = 0.69) และมีการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานหรือโครงการอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.18$; S.D. = 0.68) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย ได้แก่ ครูและบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมใน การเสนอขอใช้งบประมาณ ($\bar{X} = 3.91$; S.D. = 0.73)

1.3 การบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$; S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุก

ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกดังนี้ มีการติดตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี แผนกลยุทธ์ และแผนพัฒนางบประมาณ ($\bar{X} = 4.23$; S.D. = 0.70) มีการรายงานผลเป็นรายไตรมาส รายปี ตามผลที่เกิดขึ้นจริงจากการดำเนินงาน ทั้งส่วนที่เป็น ผลผลิตผลลัพธ์ของแผนงาน / โครงการ ($\bar{X} = 4.23$; S.D. = 0.65) และ มีการกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติที่สนับสนุนให้เกิดการใช้ทรัพย์สินอย่างคุ้มค่า ($\bar{X} = 4.19$; S.D. = 0.75) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับมีการตรวจสอบหลักฐานการขอเบิกจ่ายเงินทุกรายการที่มีความเกี่ยวข้องกัน เช่น หลักฐานการขอเบิกซึ่งต้องได้รับการอนุมัติเบิกจ่ายจากผู้มีอำนาจก่อนหรือหลักฐานใบสำคัญคู่จ่าย ($\bar{X} = 3.89$; S.D. = 0.59)

1.4 การบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$; S.D. = 0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ มีการประชาสัมพันธ์ให้ครู บุคลากรทางการศึกษาและโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาทราบรายการทรัพย์สินของโรงเรียน เพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกัน ($\bar{X} = 4.28$; S.D. = 0.79) มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนที่ประสงค์จะขอกู้ยืมเงินกองทุนเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.25$; S.D. = 0.70) และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกนักเรียนเพื่อพิจารณาให้กู้ยืมเงินกองทุนเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.17$; S.D. = 0.79) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย ได้แก่ มีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงานผล การดำเนินงานกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.09$; S.D. = 0.86)

1.5 การบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ด้านการบริหารการเงิน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$; S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้รับผิดชอบมีการควบคุมติดตาม กำกับการใช้งบประมาณ ($\bar{X} = 4.39$; S.D. = 0.69) มีการดำเนินการรับเงินเป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการตามระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.36$; S.D. = 0.58) และมีการดำเนินการนำส่งเงินเป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการตามระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.34$; S.D. = 0.78) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย ได้แก่ มีการดำเนินการเก็บรักษาเงินเป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการตามระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.10$; S.D. = 0.74)

1.6 การบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ด้านการบริหารบัญชี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$; S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ มีการบันทึก

รับรู้ครุภัณฑ์เป็นสินทรัพย์เป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.46$; S.D. = 0.59) มีการดำเนินการจัดทำรายงานประเภทเงินคงเหลือ ($\bar{X} = 4.32$; S.D. = 0.66) และมีการดำเนินการจัดทำหลักฐานหรือเอกสารที่จำเป็นเพื่อใช้ในการลงบัญชี มีการอนุมัติก่อนจ่ายทุกครั้ง ($\bar{X} = 4.23$; S.D. = 0.74) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย ได้แก่ มีการดำเนินการจัดทำข้อมูลทางการบัญชีถูกต้องครบถ้วน เชื่อถือได้ ($\bar{X} = 4.04$; S.D. = 0.66)

1.7 การบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$; S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ มีการจัดเก็บ จำหน่ายและการใช้พัสดุและทรัพย์สินถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ($\bar{X} = 4.29$; S.D. = 0.51) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุประจำปี ($\bar{X} = 4.28$; S.D. = 0.89) และมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบงานพัสดุอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ($\bar{X} = 4.27$; S.D. = 0.86) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย ได้แก่ มีการจัดทะเบียนคุมสินทรัพย์ การแก้ไขและกระทบยอดคงเหลือทรัพย์สิน ($\bar{X} = 3.93$; S.D. = 0.62)

2. เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานงบประมาณของครุกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา และขนาดโรงเรียน

2.1 ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ และ ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

1. การบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการบริหารการเงิน ด้านการบริหารบัญชี ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการ

ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน และด้านการจัดทำและเสนอขอ
งบประมาณ

2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่า ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ และด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาแตกต่าง
กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน

3. ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-
ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัย เรื่องการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูในกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทร
งาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณของ
สถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา เป็นไปในทิศทางเดียวกันว่าการบริหารงบประมาณของ
สถานศึกษา คือ การจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ การแสดงบัญชีรายรับและรายจ่าย การจัดทำ
เอกสารรายงานผลการดำเนินงาน การบริการอาหารกลางวันเหมาะสม มีการสรุปค่าใช้จ่ายในการจัดทำโครงการ/
กิจกรรมต่าง ๆ มีการจัดหารายได้เพื่อพัฒนาโรงเรียน จัดหาวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สอดคล้องกับ
ผลงานวิจัยของ บุญทัย สุระมุล (2550 : 89-90) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า 1. ข้าราชการครูมีความเห็นเกี่ยวกับการบริหาร
งบประมาณในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมและราย
ด้านอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่
นำมาอภิปรายผลการศึกษาดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูใน
กลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีความคิดเห็นว่า

กลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนของงบประมาณประจำปี มีการจัดทำ แผนกลยุทธ์ และ แผนพัฒนาโรงเรียน และมีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ปัญหาอุปสรรค เพื่อใช้ เป็นข้อมูลประกอบการขอตั้งงบประมาณประจำปี สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปิติพร อาธิเวช (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา สภาพ ปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงาน งบประมาณในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่พบมากที่สุดคือ ด้านการจัดทำและเสนอ ของงบประมาณ รองลงมา คือ ด้านการจัดสรรงบประมาณและตรวจสอบติดตามประเมินผล และด้านที่ พบน้อยที่สุดคือด้านการบริหารพัสดุ และสินทรัพย์

2.2 ด้านการจัดสรรงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูในกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีความคิดเห็นว่า กลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีการบริหารเน้นการพัฒนางานในอนาคตเพื่อให้เกิดผลผลิต ผลลัพธ์ โดยใช้ต้นทุนต่ำที่สุด มีการวางแผนด้านการติดตามตรวจสอบการจัดเตรียมงบประมาณ และมีการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานหรือโครงการอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุญทัย สุระมุล (2550 : 89-90) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุภราชธานี เขต 2 พบว่า 1. ข้าราชการครูมีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุภราชธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูในกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีความคิดเห็นว่า กลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีการติดตามแผนปฏิบัติการประจำปี แผนกลยุทธ์ และแผนพัฒนา งบประมาณ มีการรายงานผลเป็นรายไตรมาส รายปี ตามผลที่ เกิดขึ้นจริงจากการดำเนินงาน ทั้งส่วนที่เป็นผลผลิตผลลัพธ์ของแผนงาน/โครงการ และ มีการกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติที่สนับสนุนให้เกิดการใช้ทรัพย์สินอย่างคุ้มค่า สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปิติพร อาธิเวช (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา สภาพ ปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงาน งบประมาณในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่พบมากที่สุดคือ ด้านการจัดทำและเสนอ ขอ

งบประมาณ รองลงมาคือ ด้านการจัดสรรงบประมาณและตรวจสอบติดตามประเมินผล และด้านที่ พบน้อยที่สุด คือด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

2.4 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูในกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีความคิดเห็นว่า กลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีการประชาสัมพันธ์ให้ครู บุคลากรทางการศึกษาและกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ทราบรายการทรัพย์สินของโรงเรียน เพื่อให้ทรัพยากรร่วมกัน มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนที่ประสงค์จะขอกู้ยืมเงินกองทุนเพื่อการศึกษา และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกนักเรียนเพื่อพิจารณาให้กู้ยืมเงินกองทุนเพื่อการศึกษา สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปิยะดา อริยะวงศ์ (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของ บุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูการเงิน พัสดุ และ เจ้าหน้าที่การเงิน หัวหน้าฝ่าย และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่มีต่อการบริหารงานงบประมาณของ สถานศึกษา โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผลมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการบริหารพัสดุ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านบริหารการเงิน มีการ ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2.5 ด้านการบริหารการเงิน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูในกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีความคิดเห็นว่า กลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้รับผิดชอบมีการควบคุมติดตาม กำกับการใช้งบประมาณ มีการดำเนินการรับเงินเป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการตามระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติของโรงเรียน และมีการดำเนินการนำส่งเงินเป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการตามระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติของโรงเรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุญทัย สุระมุล (2550 : 89-90) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 พบว่า 1. ข้าราชการครูมีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2.6 ด้านการบริหารบัญชี โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ครูในกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีความคิดเห็นว่า กลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีการบันทึกบัญชีครุภัณฑ์เป็นสินทรัพย์

เป็น ปัจจุบัน มีการดำเนินการจัดทำรายงานประเภทเงินคงเหลือ และมีการดำเนินการจัดทำหลักฐานหรือเอกสารที่จำเป็นเพื่อใช้ในการลงบัญชีมีการอนุมัติก่อนจ่ายทุกครั้ง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปิติพร อาธิเวช (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา สภาพ ปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงาน งบประมาณในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่พบมากที่สุดคือ ด้านการจัดทำและเสนอ ของงบประมาณ รองลงมาคือ ด้านการจัดสรรงบประมาณและตรวจสอบติดตามประเมินผล และด้านที่ พบน้อยที่สุดคือด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

2.7 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีความคิดเห็นว่า กลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีการจัดเก็บ จำหน่าย และการใช้พัสดุและทรัพย์สินถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุประจำปี และมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบงานพัสดุอย่างถูกต้องตามกฎหมาย สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุญทัย สุระมุล (2550 : 89-90) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 พบว่า 1. ข้าราชการครูมีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา และขนาดโรงเรียน ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลตามสมมติฐาน ดังนี้

3.1 ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ และ ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุญทัย สุระมุล (2550 : 89-90) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 พบว่า ผู้บริหารและครูการเงินมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหาร งบประมาณใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยรวมและด้าน การวางแผนงบประมาณ และการรายงานทรัพย์สินทางการเงินและผลการดา เนินงานมีความ แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการจัดระบบจัดซื้อจัดจ้าง การบริหาร การเงินและการควบคุมงบประมาณ ไม่แตกต่างกัน

3.2 ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สีสืออปีเยาะ มือแยบาสอ (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 จำแนกตามตัวแปรบุคลากรที่รับผิดชอบ งานงบประมาณและตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วิชาญ สาคุณ คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ อาจารย์ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี ผู้ทรงคุณวุฒิ มีส่วนให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2)

พ.ศ.2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ร.ส.พ.,

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2543). รายงานการวิจัยเรื่องระบบบริหารจัดการเพื่อการจัดสรรทรัพยากร สำหรับ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ที่สอดคล้องกับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร :

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

เชษฐา ชาญพานิชย์. (2548). สภาพการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอ

เมืองระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขา

การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ดำรงค์ ไตโย. (2557). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานบริหารงบประมาณ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัดงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา.

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

- บุญทัย สุรมูล. (2550). การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
อุบลราชธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุบลราชธานี.
- ปิติพร อาธิเวช. (2557). สภาพ ปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วน
จังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. สารนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการ
บริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ปิยะดา อริยะวงศ์. (2557). สภาพการบริหารงานงบประมาณตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาของ
สถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี. สารนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- พนม พงษ์ไพบูลย์ และคณะ. (2546). รวบรวมกฎหมายการศึกษา เข้าสู่โครงสร้างใหม่กระทรวงศึกษาธิการ.
กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2551). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มนต์ตรี.
- วุฒิสาร ตันไชย. (2547). ศึกษาผลกระทบต่อภาคประชาชนจากการจัดบริการสาธารณะ: องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นตามนโยบายการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การ
บริหารส่วนตำบล (อบต.). นนทบุรี : ดิจิตอลเวิลด์ก๊อปปี.
- สายชล เพชรตระหง่าน. (2554). โครงการพัฒนาตัวชี้วัด : การใช้จ่ายงบประมาณของกรุงเทพมหานคร.
กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร.
- สีดีซอปีเ้าะ มือแยบาสอ. (2557). การบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบางนาตราวิลาส เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการ
บริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

การพัฒนาระบบการนำเสนอข้อมูลผลิตภัณฑ์ชุมชนด้วยรหัสคิวอาร์
สำหรับกลุ่มสหกรณ์นครเข็ญราย

The Development of the presentation community product systems on QR
Code of Chiang Rai City Cooperative Limited

ปาริชาติ อำนวยพรเลิศ¹, บุญญรัตน์ อ่ำสุรา¹
Parichat Amnuaipornlert¹, Bunyarat Umsura¹

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการนำเสนอข้อมูลผลิตภัณฑ์ชุมชนสำหรับกลุ่มสหกรณ์นครเข็ญราย ตามแผนงานวิจัย แนวทางการสร้างความเข้มแข็งของสหกรณ์นครเข็ญราย จำกัด โดยได้ทำการศึกษา รวบรวมปัญหาและความต้องการใช้งานในระบบงานในการนำเสนอรายละเอียดผลิตภัณฑ์ชุมชนและการส่งเสริมการตลาดผ่านระบบ QR Code โดยการใช้โปรแกรม Microsoft Visual Studio ภาษาโปรแกรมมิ่งภาษา C# ในการพัฒนาระบบ และใช้งานคู่กับ Library QRCodeGenerator และจัดการฐานข้อมูลด้วย Microsoft SQL Server ซึ่งจะช่วยในการบริหารจัดการการนำเสนอผลิตภัณฑ์ให้กับกลุ่มสหกรณ์นครเข็ญราย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวัดความพึงพอใจในการใช้งานระบบ โดยทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและร้อยละ ผลการศึกษาและพัฒนาพบว่า การตอบแบบสอบถามของผู้ใช้งานทั้งหมด 22 คน สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ปรึกษา กลุ่มพนักงานประจำสหกรณ์ และกลุ่มตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์ มีระดับความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์มาก โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ 3.90 ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในช่วง 3.50 – 4.49

จากผลการศึกษาสรุปได้ว่าระบบการนำเสนอข้อมูลผลิตภัณฑ์ชุมชนสำหรับกลุ่มสหกรณ์นครเข็ญราย สามารถช่วยในการนำเสนอผลิตภัณฑ์ การส่งเสริมการตลาดผ่านระบบ QR Code และทำให้การจัดเก็บข้อมูลของสหกรณ์มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้งานระบบ

คำสำคัญ: การนำเสนอ, ผลิตภัณฑ์ชุมชน, รหัสคิวอาร์

¹อาจารย์ประจำหลักสูตรระบบสารสนเทศทางธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย

E-mail: parichatam@gmail.com เบอร์โทร : 081-8835743

Abstract

The objective of this study aims to develop the development of the presentation community product systems on QR Code of Chiang Rai City Cooperative Limited according to the research plan guidelines for strengthening of Chiang Rai City Cooperatives Limited by studying to compile problems and requirement of the system. The development system by using the Microsoft Visual Studio, C# programming language, Library QRCodeGenerator and Microsoft SQL Server in manage database by developing the systems for assisting Chiang Rai City Cooperative Limited management. Questionnaire used as a research tool of the user satisfaction by analyzing the average and percentage. The results that questionnaires responded by 22 users separated into 3 groups such as the consultants, cooperative employee and product distributor with the highest satisfaction scale was set the average at 3.90, which translates into a rang of 3.50 – 4.49.

The results from this study indicates the development of the presentation community product systems on QR Code is able that's appropriate to present, marketing promotion via QR Code and store information match the requirements of the user.

Keywords: Presentation, Community Product, QR Code

บทนำ

ปัจจุบันนโยบายของภาครัฐที่ต้องการช่วยเหลือประชาชนกลุ่มรากหญ้าเพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจึงได้จัดทำโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนพร้อมกับให้ความรู้สมัยใหม่และให้ความช่วยเหลือเพื่อผลักดันให้ผลิตภัณฑ์สามารถเชื่อมโยงชุมชนกับตลาดทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้

สหกรณ์นครเข็ญราย จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมให้มีการกระจายผลิตภัณฑ์จากชุมชนท้องถิ่นและหน่วยงานช่วยเหลือกลุ่มผู้สูงอายุ โดยมีการผลักดันให้สหกรณ์สร้างศูนย์กระจายสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพในราคาที่เหมาะสม และเพื่อให้เกิดการสร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ให้กับกลุ่มและชุมชนที่พัฒนาผลิตภัณฑ์

ดังนั้นทางมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลจึงมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและผลักดันให้โครงการดังกล่าวดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ฯ คณะผู้จัดทำจึงได้นำเสนอโครงการพัฒนาระบบการนำเสนอข้อมูลผลิตภัณฑ์สำหรับสหกรณ์นครเข็ญราย เพื่อเป็นการขับเคลื่อนระบบการบริหาร

และการกระจายผลิตภัณฑ์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยใช้เทคโนโลยีในการนำเสนอข้อมูลให้ถึงมือกลุ่มเป้าหมายได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

การส่งเสริมการตลาด (Marketing Promotion) เป็นกิจกรรมต่างๆ ทางการตลาดที่นอกเหนือจากการโฆษณา การประชาสัมพันธ์มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดการซื้อหรือเพิ่มยอดขายของกิจการรวมถึงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของคนกลางในการจัดจำหน่าย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการนำเสนอรายละเอียดผลิตภัณฑ์ชุมชนและการส่งเสริมการตลาดผ่านระบบ QR Code
2. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการนำเสนอรายละเอียดผลิตภัณฑ์ชุมชนและการส่งเสริมการตลาดการใช้สื่อออนไลน์

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ชุมชน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพิจิตร (2560) ได้ให้ความหมายของผลิตภัณฑ์ชุมชนไว้ดังนี้
ผลิตภัณฑ์ชุมชน หรือ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เป็นแนวทางประการหนึ่ง ที่จะสร้างความเจริญแก่ชุมชนให้สามารถยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น โดยการผลิตหรือจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ให้กลายเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ มีจุดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของตนเองที่ สอดคล้องกับวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น สามารถจำหน่ายในตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ โดยมีหลักการ พื้นฐาน 3 ประการ คือ 1) ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากล (Local Yet Global) 2) พึ่งตนเองและคิดอย่างสร้างสรรค์ (Self-Reliance-Creativity) และ 3) การสร้างทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development)

ผลิตภัณฑ์ ไม่ได้หมายถึงตัวสินค้าเพียงอย่างเดียวแต่เป็นกระบวนการทางความคิดรวมถึงการบริการ การดูแลการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การรักษาภูมิปัญญาไทย การท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี การต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ มีจุดเด่น จุดขายที่รู้จักกันแพร่หลายไปทั่วประเทศและทั่วโลก

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์
ชัยนันท์ นันทพันธ์ (2521: 69) ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์ว่าเป็นวิธีการของสถาบันอันมีแผนการและการกระทำต่อเนื่องกันไปในอนาคตที่จะสร้างให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง มี

ความรู้ ความเข้าใจและให้การสนับสนุนร่วมมือซึ่งกันและกัน อันจะเป็นประโยชน์ให้สถาบันดำเนินไปด้วยดี สมกับความมุ่งหมายโดยมีประชาติเป็นแนวบรรทัดฐานอันสำคัญด้วย

Kotler (2003 อ้างใน ปรมะ สตะเวทิน, 2533: 30) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับสื่อประชาสัมพันธ์ว่า การสื่อสารเป็นกระบวนการที่เริ่มจากผู้ส่งสาร (Sender) โดยมีการใส่รหัส (Encoding) เพื่อให้ผู้รับสาร (Receiver) รับผิดชอบได้ โดยการใช้สื่อต่างๆ (Message) ตามความเหมาะสม เมื่อถึงผู้รับสารก็จะทำการถอดรหัส (Decoding) หากรหัสนั้นตรงกัน จะส่งผลถึงการตอบสนองและสามารถย้อนกลับมาได้

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับระบบ QR Code

ออฟฟิศแมนเนอร์ (2558) ได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับ QR Code ไว้ดังนี้

รหัสคิวอาร์ หรือชื่อภาษาอังกฤษที่เรียกว่า (QR Code : Quick Response) ซึ่งในความหมายของคำว่า Quick Response นั้นจะหมายถึง “การตอบสนองที่รวดเร็ว” รหัสคิวอาร์เป็นบาร์โค้ดประเภทบาร์โค้ดเมทริกซ์ (หรือบาร์โค้ดสองมิติ) รหัสคิวอาร์โค้ดถูกคิดค้นขึ้นเมื่อปี พ.ศ 2537 โดยบริษัทเดนมาร์ก-เวฟซึ่งเป็นบริษัทที่อยู่ในเครือของโตโยต้า ต้นกำเนิดของรหัสคิวอาร์มาจากประเทศญี่ปุ่นและถูกนำมาใช้ในอุตสาหกรรมยานยนต์อย่างแพร่หลาย เนื่องจากเป็นรหัสที่มีการอ่านอย่างรวดเร็วและสามารถเก็บความจุได้มากกว่าเมื่อเทียบกับบาร์โค้ดมาตรฐานในปัจจุบัน และในปัจจุบันรหัสคิวอาร์ได้กลายเป็นที่นิยมในทั่วโลก และในประเทศไทยก็มีให้เห็นอย่างแพร่หลาย สามารถพบเห็นได้ทั่วไปไม่ว่าจะเป็น เครื่องสำอาง หรือขนมขบเคี้ยว หรือแม้กระทั่งอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ

QR Code ประกอบด้วยโมดูลสีดำ (จุดสี่เหลี่ยม) จัดอยู่ในตารางสี่เหลี่ยมบนพื้นสีขาวซึ่งสามารถอ่านได้โดยอุปกรณ์การถ่ายภาพ (เช่น กล้อง) กล้องที่ติดมากับมือถือสมาร์ทโฟน หรือแม้กระทั่งกล้องเว็บแคม แต่จะต้องมีการติดตั้งโปรแกรมที่ใช้ถอดรหัสนี้ รหัสคิวอาร์ ก่อนเช่น QR Code Reader เป็นต้น

ภาพที่ 1 ตัวอย่าง QR Code รูปแบบ URL :<https://officemanner.com>

คิวอาร์โค้ดสามารถนำมาประยุกต์ใช้งานได้หลากหลายรูปแบบ เช่น การเผยแพร่ข้อมูลบนตัวผลิตภัณฑ์ การแสดงข้อมูลช่องทางการติดต่อได้แก่ เบอร์โทรศัพท์ ชื่อเว็บไซต์หรือ URL ที่ยาวและจดจำได้ยาก คิวอาร์โค้ดจึงเป็นช่องทางหนึ่งที่จะช่วยเพื่อความสะดวกให้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากสามารถนำมือถือที่มีกล้องถ่ายภาพ หรือสมาร์ต

โฟน ที่ติดตั้งแอปสำหรับถอดรหัส QR Code นำมาสแกนได้ทันที จึงหมดปัญหากับการที่จะต้องมานั่งพิมพ์ URL ยาวๆ และจดจำยาก เพียงแค่เอาโทรศัพท์มาสแกนคิวอาร์โค้ดก็สามารถเข้าชมเว็บไซต์ได้โดยไม่ต้องพิมพ์ให้เสียเวลา เพราะทุกวันนี้คนส่วนใหญ่นิยมใช้สมาร์โฟนกันมากยิ่งขึ้น จึงไม่ใช่ปัญหาสำหรับผู้ที่จะนำ QR Code มาประยุกต์ใช้กับงานหรือธุรกิจของตัวเอง

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุธาทิพย์ นิธิสิริพงศ์ (2558) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง อิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการใช้แอปพลิเคชันสแกนรหัสคิวอาร์ซื้อสินค้าจากร้านค้าเสมือน งานวิจัยฉบับนี้เป็นงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการใช้แอปพลิเคชันสแกนรหัสคิวอาร์ซื้อสินค้าจากร้านค้าเสมือน โดยมีการประยุกต์ใช้ทฤษฎีคุณค่าของการบริโภค เพื่อทำนายพฤติกรรมของผู้บริโภคที่จะเลือกใช้งานหรือไม่ใช้งานจากการพิจารณาถึงคุณค่า โดยมี 5 ปัจจัยที่ศึกษาดังนี้ คุณค่าทางหน้าที่ คุณค่าทางสังคม คุณค่าทางความรู้ ความคิด (2) คุณค่าทางอารมณ์ และคุณค่าทางเงื่อนไข รวมถึงศึกษาปัจจัยด้านความกดดันทางเวลาของการส่งเสริมการขาย และคุณภาพของเนื้อหาบนร้านค้าเสมือนเพิ่มเติม ซึ่งมาจากการทบทวนงานวิจัยในอดีต โดยงานวิจัยฉบับนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณประเภทสำรวจ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ แบบสอบถามออนไลน์กับประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่ใช้งานอุปกรณ์เคลื่อนที่หมายถึง สมาร์โฟนหรือแท็บเล็ตและไม่เคยใช้งานแอปพลิเคชันสแกนรหัสคิวอาร์ซื้อสินค้าจากร้านค้าเสมือน ในงานวิจัยนี้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนทั้งหมด 205 ตัวอย่าง โดยมีการตรวจสอบความตรง ของเครื่องมือด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบและมีการตรวจสอบความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของ เครื่องมือด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ในส่วนของการทดสอบสมมติฐานของงานวิจัยจะใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงเส้นอย่างง่ายและการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ ผลสรุปของงานวิจัยฉบับนี้คือ ผู้ใช้งานจะมีความตั้งใจในการใช้งานแอปพลิเคชันสแกน รหัสคิวอาร์ซื้อสินค้าจากร้านค้าเสมือนขึ้นกับอิทธิพลทางตรงของปัจจัยทางด้านคุณค่าทางหน้าที่ คุณค่าทางอารมณ์ คุณค่าทางความรู้ ความคิด คุณค่าทางเงื่อนไข คุณภาพของเนื้อหาบนร้านค้า เสมือน และอิทธิพลทางอ้อมของปัจจัยด้านคุณภาพของเนื้อหาบนร้านค้าเสมือนที่มีอิทธิพลผ่านปัจจัย ด้านคุณค่าทางหน้าที่ และปัจจัยด้านความกดดันทางเวลาของการส่งเสริมการขายที่มีอิทธิพลผ่าน ปัจจัยด้านคุณค่าทางอารมณ์ ซึ่งในงานวิจัยนี้ปัจจัยด้านคุณค่าทางสังคมและความกดดันทางเวลาของ การส่งเสริมการขายไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อความตั้งใจในการใช้แอปพลิเคชันสแกนรหัสคิวอาร์ซื้อ สินค้าจากร้านค้าเสมือน

ขวัญจุฑา คำบรรลือและคณะ (2560) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับศูนย์รวบรวมสายพันธุ์กล้วย เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดกำแพงเพชร การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ

- 1) เพื่อศึกษาสภาพ และความต้องการการใช้เทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด
- 2) เพื่อออกแบบและประเมินเทคโนโลยีคิวอาร์

โค้ด 3) เพื่อศึกษาผลการใช้เทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้เทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ใช้บริการศูนย์รวบรวมสายพันธุ์กล้วย เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดกำแพงเพชร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด แบบประเมินเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด แบบทดสอบความรู้ของผู้ใช้บริการ และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพและความต้องการของศูนย์รวบรวมสายพันธุ์กล้วย เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดกำแพงเพชร เป็นสวนกิ่งธรรมชาติ แสดงพันธุ์กล้วยประมาณ 180 สายพันธุ์ มีทั้งกล้วยในประเทศ และต่างประเทศ เทคโนโลยีคิวอาร์โค้ดช่วยให้ผู้มาใช้บริการมีความสะดวกขึ้น และป้ายบอกชื่อสายพันธุ์กล้วยต้องมีความแข็งแรงและทนทาน โดยมีรูปแบบเด่นชัด ชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่ออื่น ข้อมูลทั่วไป ลำต้น ใบ ดอก ผล และ ประโยชน์ของกล้วยชนิดนั้นๆ 2) ผลการออกแบบและประเมินเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด โดยภาพรวมมีความเหมาะสม มากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$, S.D. = 0.47) 3) ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการทำ แบบทดสอบหลังการใช้เทคโนโลยีคิวอาร์โค้ดกับเกณฑ์ร้อยละ 80 พบว่า สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) การศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้เทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด มีความพึงพอใจในด้านการออกแบบอยู่ในระดับพึงพอใจ มากที่สุด ด้านเนื้อหาอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ด้านการนำเสนออยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด และโดยภาพรวม ความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.47)

นราธิป ปุณเกษมและ จันทร์จนา ศิริพันธ์วัฒนา (2561) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อต้นแบบนำเสนอข้อมูลอาหาร : ผลิตภัณฑ์จากโฮมเบเกอร์ โดยงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสื่อต้นแบบนำเสนอข้อมูลอาหารของโฮมเบเกอร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต โดยศึกษาความพึงพอใจ และความคิดเห็นที่มีต่อสื่อต้นแบบนำเสนอข้อมูลของผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย โดยขั้นตอนแรกคัดเลือกผลิตภัณฑ์ต้นแบบโดยวิธีการคัดเลือกเชิงคุณภาพ และการคัดเลือก เชิงปริมาณพบว่า สามารถคัดเลือกผลิตภัณฑ์ได้ 10 ชนิดได้แก่ เค้กทอฟฟี่ เค้กธัญพืช ขนมปังไส้เห็ด ขนมปัง ไส้แฮมชีส คุกกี้อัลมอนต์ กราโนล่า เดนิสทูน่า เดนิสเบคอน สลัดผักแฮม และน้ำอัญชันมะนาว จากนั้น จัดทำฐานข้อมูลของผลิตภัณฑ์ทั้ง 10 ชนิด เผยแพร่ผ่านทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เข้าถึง โดยการสแกนรหัสคิวอาร์ จัดทำแบบสอบถาม และประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิโดยได้รับคะแนน IOC เฉลี่ย 0.90 คะแนน ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 คน พบว่า ความพึงพอใจในทุกด้านมี คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 4.2 – 4.3 คะแนน ระดับความพึงพอใจมาก มีผู้ให้ข้อเสนอแนะจำนวนร้อยละ 9.50 ของทั้งหมด ด้านประสิทธิภาพการใช้งานพบว่า กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจว่าข้อมูลสื่อนำเสนอเป็นประโยชน์ ร้อยละ 99 และมีความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ร้อยละ 93

ณัฐพัชร์ อภิรุ่งเรืองสกุล และประสพชัย พสุนนท์ (2561) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการทำธุรกรรมทางการเงินผ่าน QR Code ในเขตกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

องค์ประกอบของปัจจัยและความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการทำธุรกรรมทางการเงินผ่าน QR Code ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า จากการสกัดปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจทำธุรกรรมทางการเงินผ่าน QR Code ด้วยวิธีการวิเคราะห์ องค์ประกอบ (Factor Analysis) สามารถจำแนกได้ 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านอัตราค่าบริการ และปัจจัยด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้บริการ จากนั้นได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการทำธุรกรรมทางการเงินผ่าน QR Code โดยวิธี Logistic Regression Analysis ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านอัตราค่าบริการ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้บริการ อายุของผู้ใช้บริการ และการใช้ Mobile Banking Application เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจทำธุรกรรมทางการเงิน QR Code อย่างมีนัยสำคัญ

วิธีดำเนินงานวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาระบบ
  - 1.1 เครื่องคอมพิวเตอร์ประกอบด้วยเครื่องมือที่ทำหน้าที่สำหรับออกแบบระบบ พัฒนาโปรแกรม ทดสอบโปรแกรม และจัดทำเอกสารประกอบการใช้งาน
  - 1.2 สมาร์ทโฟนที่ทำหน้าที่สแกนรหัสคิวอาร์
  - 1.3 ซอฟต์แวร์ในการพัฒนาระบบ ประกอบด้วยระบบปฏิบัติการ Windows 10 โปรแกรมที่ใช้ในการพัฒนา Microsoft Visual Studio ภาษาที่ใช้ C# และโปรแกรมที่ใช้สำหรับจัดการฐานข้อมูล Microsoft SQL Server
  - 1.4 แอปพลิเคชันในการสร้างช่องทางนำเสนอข้อมูล ประกอบไปด้วย Facebook และ Youtube, แอปพลิเคชันในการสำรวจความพึงพอใจในการใช้งานระบบ Google Form และใช้สำหรับวิเคราะห์และแปรผล ความพึงพอใจการใช้งานระบบคือ Microsoft Excel, แอปพลิเคชันในการจัดทำเอกสารประกอบการใช้งาน Microsoft Word
2. วิธีการศึกษา การกำหนดความต้องการของระบบ ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาข้อมูล รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ความต้องการของระบบ ได้ดังนี้
  - 2.1 ศึกษาข้อมูลผลิตภัณฑ์ชุมชน

ทีมผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลของผลิตภัณฑ์ชุมชน สำหรับกลุ่มสหกรณ์นครเข็ญราย รายการสินค้าที่เข้าร่วมกลุ่มสหกรณ์ฯ และถูกนำมาจำหน่ายส่วนใหญ่ ประกอบไปด้วย 5 หมวดหมู่ ได้แก่ 1) อาหาร 2) เครื่องดื่ม 3) ผ้า เครื่องแต่งกาย 4) ของใช้ ประดับ ตกแต่ง และ 5) สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร ซึ่งข้อมูลจำเพาะของสินค้า ที่สหกรณ์ฯ จำเป็นต้องจัดเก็บเพื่อใช้สำหรับการบริหารจัดการสินค้า

2.2 ศึกษาข้อมูลการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์หรือสินค้า

การประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์หรือสินค้าของสหกรณ์ฯ เนื่องจากสหกรณ์ฯยังอยู่ในช่วงเริ่มเปิดกิจการอย่างเป็นทางการ ดังนั้นจึงยังไม่มีช่องทาง หรือสื่อการประชาสัมพันธ์ ทั้งในส่วนของสหกรณ์ฯ เอง และผลิตภัณฑ์ภายในสหกรณ์ การประชาสัมพันธ์อาจกล่าวได้ว่า เป็นส่วนหนึ่งของการตลาดที่เน้นด้านการสื่อสารให้เกิดความเข้าใจทั้งต่อองค์กรและผลิตภัณฑ์ ส่วนการตลาด ก็เป็นศาสตร์แห่งการสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นกับผลิตภัณฑ์จนเกิดความต้องการจากกลุ่มคนที่เป็นลูกค้า ทั้งสองส่วนจึงเป็นเหมือนส่วนเติมเต็มกันและกัน แต่ดูเหมือนว่าข้อได้เปรียบของการประชาสัมพันธ์คือ การบอกเล่าเรื่องราวธุรกิจและผลิตภัณฑ์ให้กับลูกค้าได้รู้จักและเกิดความต้องการแบบไม่ยัดเยียด มีความรู้สึกเป็นมิตรมากกว่าการทำการตลาดโดยตรงโดยขั้นตอนการทำประชาสัมพันธ์ประกอบไปด้วย

- 1) กำหนดวัตถุประสงค์การทำประชาสัมพันธ์
- 2) เลือกวิธีการเครื่องมือและช่องทาง
- 3) ลงมือดำเนินการประชาสัมพันธ์
- 4) ประเมินผลการประชาสัมพันธ์

ทีมผู้วิจัยจึงได้ทำการขึ้นเลือกช่องทางการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์ฯ ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสหกรณ์คือ ต้องการนำเสนอได้หลากหลายรูปแบบ และสื่อสารกันได้ทุกกลุ่มคน ทุกช่วงวัย เป็นทางการใช้ Content เพื่อนำเสนอ โดยผ่าน Social Network

2.3 ศึกษาการพัฒนาระบบคิวอาร์โค้ด

รหัสคิวอาร์โค้ด (QR Code : Quick Response Code) คือ บาร์โค้ดสองมิติ (Two-Dimensional Bar Code) ชนิดหนึ่ง ที่ถูกพัฒนามาจากบาร์โค้ด (Bar code) ภายใต้แนวคิดเพื่อให้บาร์โค้ดอ่านง่ายและเร็วต่อการตอบสนอง (Quick response) ซึ่งตัว QR Code สามารถแบ่งเป็นเวอร์ชัน ตั้งแต่ เวอร์ชัน 1 จนถึง เวอร์ชัน 40 ซึ่งแต่ละเวอร์ชันมีความแตกต่างกันในการกำหนดค่าของโมดูล Module configuration) โดยโมดูล คือ จุดสีขาวและสีดำ ที่ประกอบกันเป็นสัญลักษณ์ QR Code การกำหนดค่าของโมดูลเป็นการอ้างอิงถึงจำนวนของโมดูลที่สามารถบรรจุอยู่ใน QR Code ในแต่ละด้านยกตัวอย่าง เช่น เวอร์ชัน 1 (21 x 21 โมดูล) ขยายไปถึงเวอร์ชัน 40 (177 x 177 โมดูล) ซึ่งหมายเลขเวอร์ชันที่สูงขึ้นแต่ละระดับหมายถึงการเพิ่มจำนวนโมดูลเข้าไปในแต่ละด้านจำนวน 4 โมดูลจากเวอร์ชันก่อนหน้า

ภาพที่ 2 การเพิ่มจำนวนโมดูลในแต่ละเวอร์ชันของ QR Code อ้างอิงจากงานวิจัยเรื่อง ความหลากหลายของคิวอาร์โค้ด ญัฐฉัตร บุญโรจน์วงศ์ และกชกร พระพรตระการ

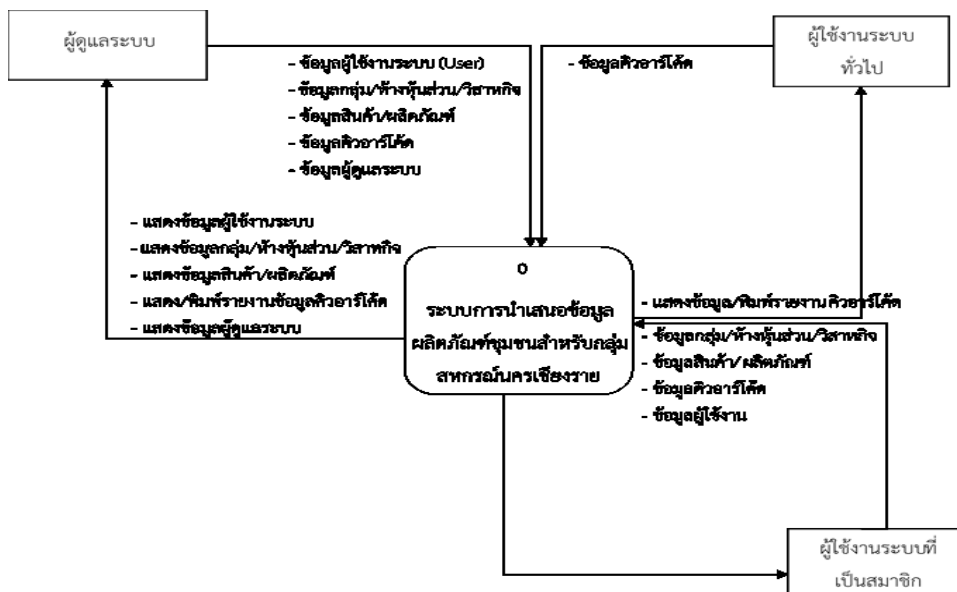
QR Code มีหลักการการทำงานคล้ายๆ กับ Barcode ที่อยู่บนกล่องหรือผลิตภัณฑ์ทั่วไป แต่การอ่าน Barcode จะต้องใช้เครื่องสแกนยิงเลเซอร์ จากนั้นเครื่องสแกนก็จะแปลง Barcode เป็นข้อมูลสินค้าขึ้นนั้นๆ ซึ่ง QR Code นั้นสะดวกกว่า เพราะว่าใช้แค่เพียงโทรศัพท์มือถือทำการ QR Code จากนั้นโปรแกรมจะประมวลผล QR Code เป็นข้อมูลต้นฉบับ เช่น ชื่อเว็บไซต์ เบอร์โทรศัพท์ หรือข้อความ แล้วแสดงผลบนโทรศัพท์มือถือได้โดยตรงทันที โดยที่ QR Code สำหรับการประยุกต์ใช้งานกับธุรกิจจุดประสงค์คือให้ผู้อ่านสามารถสแกน ดูข้อมูลต่างๆ ที่ถูกสร้างไว้ในบาร์โค้ดเป็นสัญลักษณ์แทนข้อมูลขึ้นมา ในการวิจัยครั้งนี้ ทีมผู้วิจัยเลือกใช้ภาษาโปรแกรมมิ่ง ภาษา C# ในการพัฒนาระบบ ซึ่งทำงานเป็น Web page และใช้งานคู่กับ Library QRCodeGenerator ที่เป็นเวอร์ชันฟรีสำหรับนักพัฒนา นำไปต่อยอดพัฒนาระบบต่อ และจัดการฐานข้อมูลด้วย Microsoft SQL Server

2.4 ผู้ใช้งานที่เกี่ยวข้องกับระบบ ประกอบด้วย

- 1) ผู้ดูแลระบบ หมายถึง ผู้ดูแลระบบที่สามารถ เพิ่ม ลบ แก้ไขข้อมูล ทั้งหมดในระบบ
- 2) ผู้ใช้งานระบบที่เป็นสมาชิก หมายถึง ผู้ที่ใช้งานที่สามารถเพิ่ม ลบ แก้ไขข้อมูลกลุ่ม/ห้างหุ้นส่วน/วิสาหกิจ, ข้อมูลผลิตภัณฑ์สินค้า, ข้อมูลคิวอาร์โค้ด ได้เท่านั้น
- 3) ผู้ใช้งานระบบทั่วไป หมายถึง ผู้ใช้งานที่สามารถเพิ่ม แก้ไขข้อมูลคิวอาร์โค้ด ได้เท่านั้น

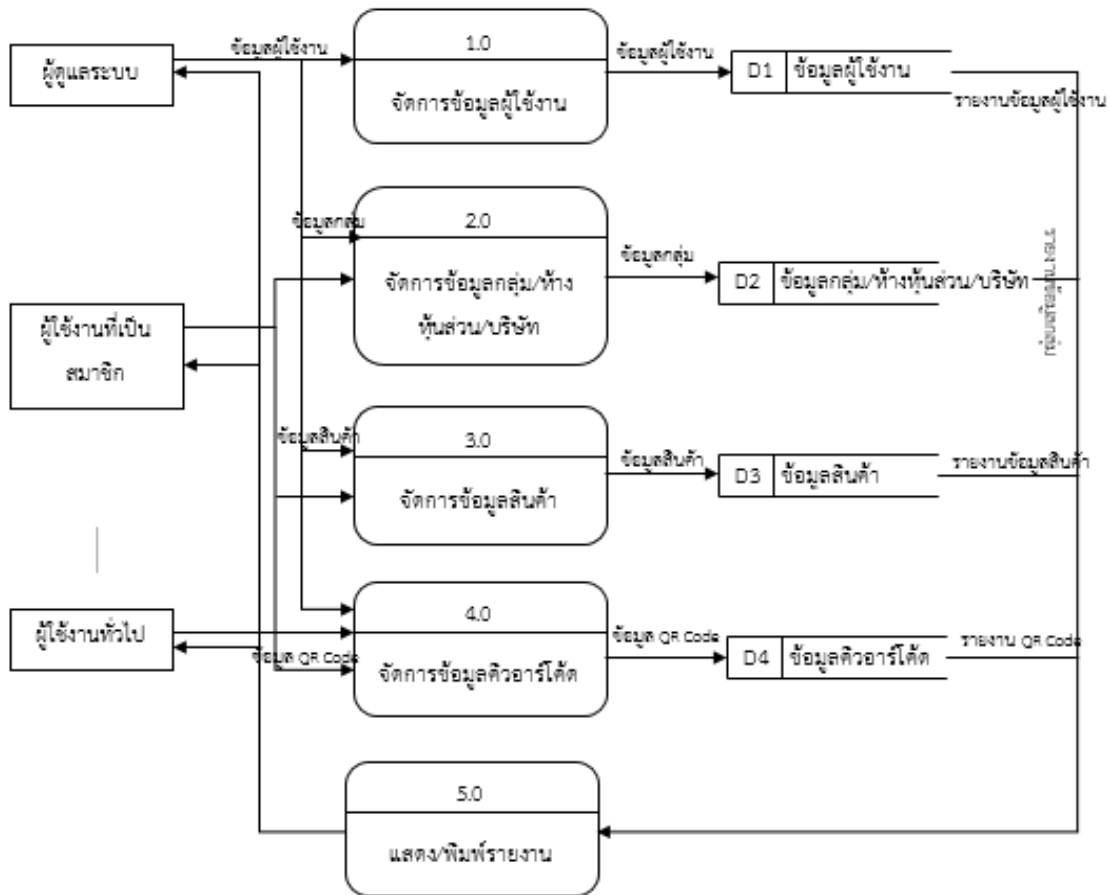
2.5 การออกแบบระบบ

1) แผนผังบริบท (Context Diagram)

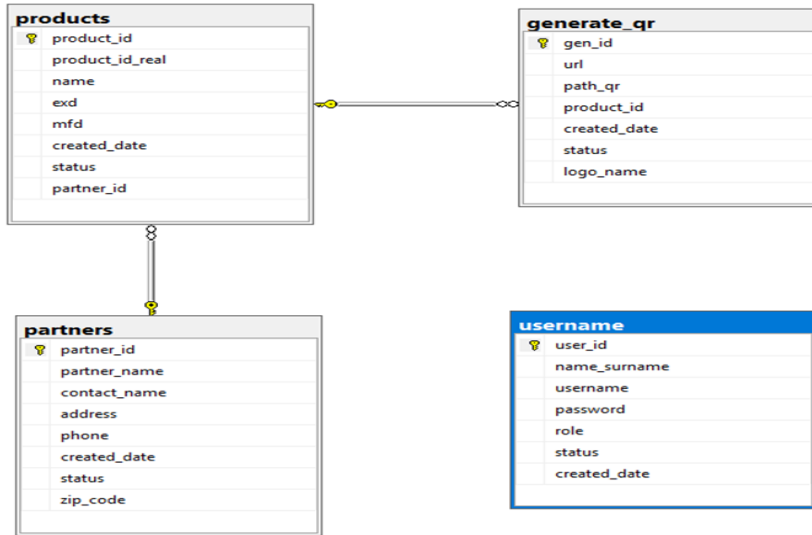
ภาพที่ 3 แผนผังบริบท (Context Diagram)

2) แผนผังกระแสข้อมูล (Data Flow Diagram) เป็นแผนผังที่ใช้แสดงการไหลของข้อมูลในระบบระหว่างกระบวนการต่างๆ จากแผนผังบริษัท แผนผังกระแสข้อมูลระดับที่ 0 แสดงให้เห็นการไหลของข้อมูลในระบบไหลผ่านกระบวนการทำงานหลักๆ ดังแสดงในภาพที่ 2

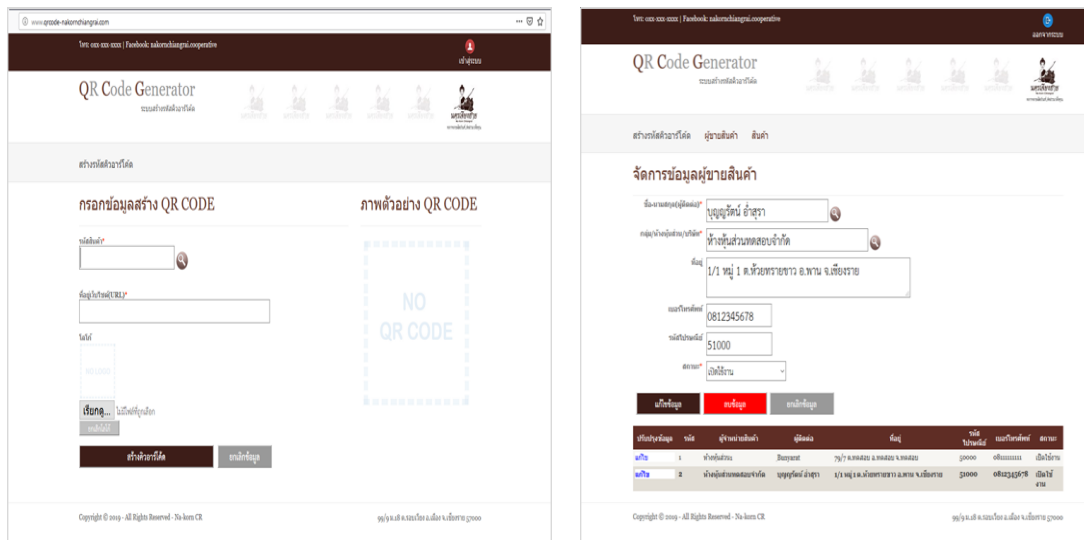
ภาพที่ 4 แผนผังกระแสข้อมูลระดับ 0 (Data Flow Diagram)

3) การออกแบบระบบฐานข้อมูลของระบบ

ภาพที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างเอนทิตีของฐานข้อมูล

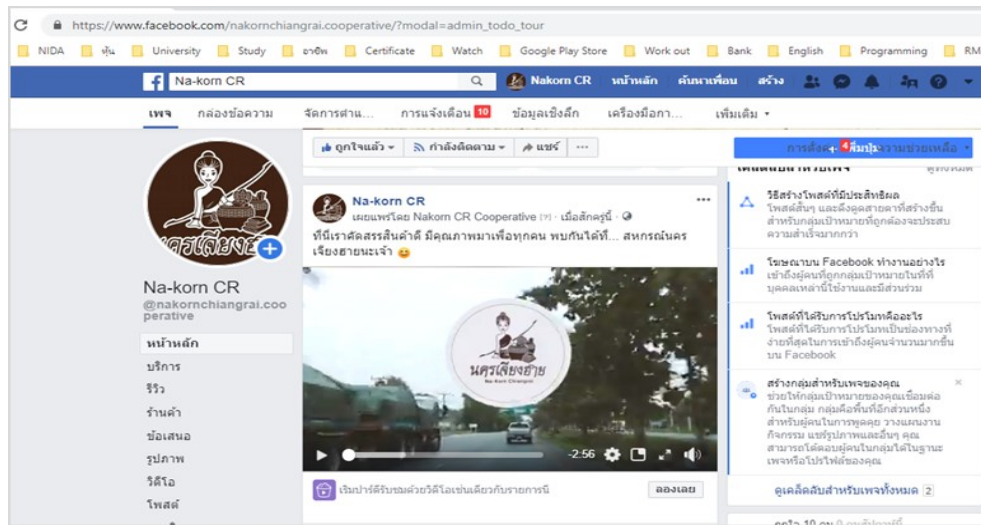
4) ส่วนการออกแบบส่วนติดต่อผู้ใช้ระบบ

ภาพที่ 6 แสดงส่วนการใช้งานของผู้ใช้งานระบบ

ภาพที่ 7 แสดงส่วนการสร้างคิวอาร์โค้ด

ภาพที่ 8 ส่วนแสดงผลตามช่องทางการนำเสนอผลิตภัณฑ์

2.6 การเก็บรวบรวมข้อมูลเครื่องมือและวิธีการ ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ โดยเกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามในการประเมินคุณภาพและความพึงพอใจ กำหนดเกณฑ์ตามวิธีของไลเคิร์ต (Likert) โดยประกอบด้วยมาตรอันดับเชิงคุณภาพ (Rating Scale) 5 อันดับ ได้แก่ ระดับ 5 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ระดับ 4 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก ระดับ 3 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง ระดับ 2 หมายถึง ระดับความพึงพอใจระดับน้อย และระดับ 1 หมายถึงระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด และเกณฑ์การแปลความหมายของข้อมูลใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้ ค่าเฉลี่ยระดับ 5.00-4.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด, ค่าเฉลี่ยระดับ 4.49-3.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก, ค่าเฉลี่ยระดับ 3.49-2.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง, ค่าเฉลี่ยระดับ 2.49-1.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย, ค่าเฉลี่ยระดับ 1.49-0.00 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด สถิติที่ใช้ในการประเมินความพึงพอใจต่อระบบ คือ การหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

จากกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คือ ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชาย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 63.63 และเพศหญิง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มดังนี้ โดยเป็นกลุ่มของตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์มากที่สุด จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 72.73 รองลงมาเป็นกลุ่มพนักงานประจำสหกรณ์/เทศบาล จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.63 กลุ่มที่ปรึกษาสหกรณ์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.54 และกลุ่มอื่นๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10 โดยผู้ตอบแบบประเมินมีระดับการศึกษา ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 59.09 รองลงมาเป็นระดับปริญญาตรี 7 คน คิดเป็นร้อยละ 31.81 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินการใช้งานระบบ

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ความพึงพอใจ
ความพึงพอใจด้านการออกแบบระบบ		
1. ระบบมีความทันสมัย/น่าสนใจ	4.27	มาก
2. รูปแบบหน้าจอต่อการใช้งาน	3.91	มาก
3. การจัดหมวดหมู่เมนูต่างๆ ของระบบ	3.73	มาก
4. ความซับซ้อนของระบบ	3.68	มาก
5. รูปแบบการแสดงผลรายงานมีความชัดเจน สมบูรณ์	3.95	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมด้านการออกแบบระบบ	3.91	มาก
ความพึงพอใจด้านฟังก์ชันของระบบ		
6. ระบบป้องกันข้อผิดพลาด/แจ้งเตือน	3.55	มาก
7. ความเร็วในการประมวลผลของระบบ	3.82	มาก
8. ความถูกต้องในการแสดงผลลัพธ์/รายงาน	3.86	มาก
9. การรักษาความปลอดภัยของระบบ	3.95	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมด้านฟังก์ชันของระบบ	3.80	มาก
ความพึงพอใจด้านการใช้งานระบบ		
10. ความสะดวกในการจัดการกับข้อมูล (เพิ่ม/ลบ/แก้ไข/ค้นหาข้อมูล)	3.82	มาก
11. ความเหมาะสมของข้อความที่ใช้อธิบาย	3.91	มาก
12. การวางตำแหน่งของเครื่องมือต่างๆ สอดคล้องกับการใช้งาน	4.00	มาก
13. คู่มือประกอบการใช้งานเข้าใจง่ายและปฏิบัติตามได้ทันที	4.05	มาก
14. ระบบมีความครอบคลุมกับการใช้งานจริง	4.09	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมด้านการใช้งานระบบ	3.97	มาก
สรุปผลการประเมินโดยรวม	3.90	มาก

ผลการประเมินระบบการนำเสนอข้อมูลผลิตภัณฑ์สำหรับกลุ่มสหกรณ์นครเชียงราย พบว่าความพึงพอใจในภาพรวมต่อการใช้งานระบบมีค่าเฉลี่ย 3.90 ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในช่วง 3.50 – 4.49 ซึ่งหมายถึงระดับความพึงพอใจของผู้ใช้อยู่ในเกณฑ์มาก และลักษณะการใช้งานที่มีความพึงพอใจมาก แสดงว่าระบบช่วยจัดการในการนำเสนอรายละเอียดผลิตภัณฑ์ชุมชนและการส่งเสริมการตลาดผ่านระบบ QR Code ได้เป็นอย่างดี

สรุปและอภิปรายผล

การพัฒนาการนำเสนอข้อมูลผลิตภัณฑ์สำหรับกลุ่มสหกรณ์นครเชียงราย พบว่ามีการออกแบบระบบ และพัฒนาฟังก์ชันของระบบรวมถึงการพัฒนารูปแบบการใช้งานที่มีความเหมาะสมกับระบบที่นำไปใช้ในการดำเนินงานการนำเสนอข้อมูลผลิตภัณฑ์สำหรับกลุ่มสหกรณ์นครเชียงราย ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เวลาในการศึกษารวบรวมและวิเคราะห์เพื่อหาความต้องการของผู้ใช้งานระบบ อย่างแท้จริงก่อนที่จะทำการออกแบบและพัฒนา ระบบ รวมทั้งได้มีการทดสอบระบบให้ครอบคลุมทุกฟังก์ชันการทำงานเพื่อให้ระบบสามารถรองรับกับการใช้งานจริง

ในด้านการประเมินผลการศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์ พบว่าระบบมีความครอบคลุมความต้องการของผู้ใช้งานระบบเพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถใช้งานระบบได้ง่าย และมีความถูกต้องในการประมวลผลและการแสดงผลของระบบการพัฒนาการนำเสนอข้อมูลผลิตภัณฑ์สำหรับกลุ่มสหกรณ์นครเชียงราย ดังนั้นผลจากการศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้งานระบบ พบว่ามีความพึงพอใจในการพัฒนาระบบการนำเสนอข้อมูลผลิตภัณฑ์สำหรับกลุ่มสหกรณ์นครเชียงราย ที่ได้ทำการพัฒนาขึ้น ซึ่งปัญหาในการพัฒนาระบบอยู่ในขั้นตอนของการเก็บข้อมูลของผลิตภัณฑ์มีความยุ่งยาก เนื่องจากความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ โดยในอนาคตควรมีการพัฒนา ระบบให้ครอบคลุมกับผลิตภัณฑ์ทุกประเภท เพื่อให้รองรับกับผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลายมากขึ้นและควรมีการเชื่อมต่อกับระบบอื่นๆ เช่น ระบบการซื้อขาย หรือ ระบบจัดการสินค้าคงคลัง ซึ่งสามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์และสามารถนำมาวางแผนงานได้

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้ ขอขอบคุณท่านผู้จัดการและพนักงานสหกรณ์นครเชียงราย ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องการให้บริการของทางสหกรณ์ และได้ทดลองใช้งานระบบที่พัฒนาขึ้น รวมไปถึงการประเมินผลการวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญจุฑา คำบรรลือและคณะ. (2560). **การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับศูนย์รวบรวมนสายพันธุ์กล้วยเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดกำแพงเพชร.**วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่ 19 ฉบับที่ 1 มกราคม – มีนาคม 2560.
- จุกวาร์ตน์ โถชัย และณัฐวี อดตฤกษ์. (2558). **ระบบจัดการครุภัณฑ์ด้วยเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ดบนแอนดรอยด์โฟน.** The Eleventh National Conference on Computing and Information Technology. NCCIT2015. ชัยนันท์ นันทพันธ์. 2528. **ประชาสัมพันธ์อย่างไรจึงได้ผล.** บพิธการพิมพ์: กรุงเทพฯ.
- ณัฐพัชร์ อภิรุ้งเรืองสกุล และประสพชัย พสุนนท์. (2561). **การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการทำธุรกรรมทางการเงินผ่าน QR Code ในเขตกรุงเทพมหานคร.** วารสารปัญญาภิวัฒน์ ปีที่ 10 ฉบับพิเศษ ประจำเดือน กรกฎาคม 2561.
- นราธิป ปุณเกษมและ จันทร์จนา ศิริพันธ์วัฒนา. (2561). **การพัฒนาสื่อต้นแบบนำเสนอข้อมูลอาหาร : ผลิตภัณฑ์จากโฮมเบเกอรี่.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.tci-thaijo.org/index.php/sduhs/article/view/186351/130942>. (พฤษภาคม 2561)
- ประมะ สตะเวทิน, 2541. **การสื่อสารมวลชน : กระบวนการและทฤษฎี.** ภาพพิมพ์: กรุงเทพฯ.
- ไพรรินทร์ ยานะ 2553. **สื่อประชาสัมพันธ์เพื่อการท่องเที่ยวของสวนสัตว์เชียงใหม่.** มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่.
- สุรชาติพย์ นิธิสิริพงศ์. (2558). **อิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการใช้แอปพลิเคชันสแกน รหัสคิวอาร์โค้ดสินค้าจากร้านค้าเสมือน.** การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ) สาขาวิชาการระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพิจิตร 2561. **หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์(OTOP).**[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://phichit.cdd.go.th/services/%E0%B8%AB%E0%B8%99%E0%B8%B6%E0%B9%88%E0%B8%87%E0%B8%95%E0%B8%B3%E0%B8%9A%E0%B8%A5%E0%B8%AB%E0%B8%99%E0%B8%B6%E0%B9%88%E0%B8%87%E0%B8%9C%E0%B8%A5%E0%B8%B4%E0%B8%95%E0%B8%A0%E0%B8%B1%E0%B8%93%E0%B8%91> .(วันที่ค้นข้อมูล 30 กรกฎาคม 2561).
- ออฟฟิศแมนเนอร์ 2558. **ความหมายของรหัสคิวอาร์โค้ด.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://officemanner.com/2014/07/23/qr-code-%E0%B8%84%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%AD%E0%B8%B0%E0%B9%84%E0%B8%A3/>. (วันที่ค้นข้อมูล 1 มิถุนายน 2561).

แนวทางการเตรียมต้นฉบับบทความวิจัย/บทความวิชาการ วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น

วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น ยินดีรับบทความวิจัยและบทความวิชาการทางด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ บริหารธุรกิจและเศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์จะต้องไม่เป็นผลงานวิจัย/วิชาการที่เคยได้รับการเผยแพร่ในวารสารใดมาก่อน หรือไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาตีพิมพ์ของวารสารอื่น บทความทุกบทความที่ตีพิมพ์ลงในวารสารฉบับนี้จะต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ กองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการแก้ไขต้นฉบับและการพิจารณาตีพิมพ์ตามลำดับก่อนหลัง โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ประเภทของบทความ

1. บทความวิจัย หมายถึง การนำเสนอผลงานวิจัยอย่างเป็นระบบ กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และผลการวิจัย
2. บทความวิชาการ หมายถึง งานเขียนซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เป็นความรู้ใหม่ กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ แนวทางการแก้ไขปัญหา มีการใช้แนวคิดทฤษฎี ผลงานวิจัยจากแหล่งข้อมูล เช่น หนังสือ วารสาร อีเมลเน็ต ประกอบการวิเคราะห์วิจารณ์ เสนอแนวทางแก้ไข
3. บทวิจารณ์หนังสือ หมายถึง บทความที่วิพากษ์วิจารณ์ เนื้อหาสาระ คุณค่า และคุณภาพของหนังสือ บทความ หรือผลงานศิลปะ อาทิ นิทรรศการ ทัศนศิลป์ และการแสดงละครหรือดนตรี โดยใช้หลักวิชาและดุลยพินิจอันเหมาะสม
4. บทความปริทัศน์ หมายถึง งานวิชาการที่ประเมินสถานะล่าสุดทางวิชาการ (State of the Art) เฉพาะทางที่มีการศึกษาค้นคว้า มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ทั้งทางทฤษฎี และทางปฏิบัติอย่างทันสมัย โดยให้ข้อพิพากษ์ที่ชี้ให้เห็นแนวโน้มที่ควรศึกษาและพัฒนาต่อไป

การเตรียมต้นฉบับ

ชื่อเรื่อง	ควรสั้นกะทัดรัดได้ใจความ ครอบคลุม ตรงกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา
ชื่อผู้เขียน	พิมพ์ชื่อโดยไม่ใช้คำย่อ มีสถานที่ทำงาน หน่วยงานที่สังกัด อีเมล หมายเลขโทรศัพท์ โดยอ้างอิงเชิงบรรณทนายหน้าแรก
บทคัดย่อ	เป็นร้อยแก้ว เขียนเฉพาะเนื้อหาที่สําคัญ ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย (อย่างย่อ) และต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
คำสำคัญ	ควรเลือกคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบทความ ประมาณ 3-5 คำ ใช้ตัวอักษรภาษาไทยและภาษาอังกฤษ บทความที่เป็นภาษาอังกฤษมีเฉพาะคำสำคัญภาษาอังกฤษ
บทนำ	อธิบายถึงความเป็นมาและความสําคัญที่ทำการศึกษา วิจัย ค้นคว้าของผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ สมมติฐานและขอบเขตของการวิจัย
เนื้อเรื่อง	กรณีบทความที่เป็นภาษาไทยควรใช้ภาษาไทยให้มากที่สุด ใช้ภาพที่เข้าใจง่าย กะทัดรัดและชัดเจน การใช้คำย่อต้องมีคำสมบูรณ์ไว้ในครั้งแรกก่อน
วิธีดำเนินการวิจัย	อธิบายขั้นตอนการวิจัย โดยกล่าวถึงแหล่งข้อมูล วิธีการรวบรวมข้อมูล วิธีการใช้เครื่องมือในการศึกษาหรือการวิจัย และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย
สรุปผลการวิจัย	อธิบายสิ่งที่ได้จากการศึกษา ไม่ควรซ้ำกับการแสดงผล แต่เป็นการสรุปประเด็น และสาระสําคัญของการวิจัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
อภิปรายผล	อธิบายถึงผลที่ได้รับจากการศึกษาหรือการวิจัย ว่าเป็นไปตามสมมติฐานหรือไม่ ควรอ้างถึงทฤษฎี หรือผลการศึกษาของผู้อื่นที่เกี่ยวข้องประกอบการอธิบาย
ข้อเสนอแนะ	อธิบายถึงการนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ หรือข้อเสนอแนะปัญหาที่พบในการศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการศึกษาครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง ให้เขียนเอกสารอ้างอิง ใช้ระบบนาม-ปี และหน้า (APA Style) ตามรูปแบบที่กำหนด

การเขียนเอกสารอ้างอิง

การอ้างอิงใช้รูปแบบของ American Psychological Association (APA)

การอ้างอิงในบทความ กรณีที่ผู้เขียนต้องการการระบุแหล่งที่มาของข้อมูลในเรื่องให้ใช้วิธีการ อ้างอิงในส่วนเนื้อเรื่องแบบนาม-ปี (author-date in-text citation)

การอ้างอิงท้ายบทความ เป็นการรวบรวมรายการเอกสารทั้งหมดที่ผู้เขียนบทความได้ใช้อ้างอิงในการเขียนบทความ และจัดเรียงรายการตามลำดับตัวอักษรชื่อผู้แต่ง ตัวอย่างเช่น

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). **ชื่อหนังสือ**. (พิมพ์ครั้งที่). เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ใน ชื่อบรรณาธิการ, **ชื่อหนังสือ**. (เลขหน้าบทความ).

เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. **ชื่อวารสาร**. ปีที่พิมพ์ (ฉบับที่) เลขหน้าบทความ.

ชื่อผู้เขียนวิทยานิพนธ์. (ปีที่วิจัยสำเร็จ). **ชื่อวิทยานิพนธ์**. วิทยานิพนธ์ปริญญา(ระดับ) ชื่อสาขาวิชา
สังกัดของสาขาวิชา ชื่อมหาวิทยาลัย.

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่เผยแพร่). **ชื่อเรื่อง**. สืบค้นเมื่อ [วัน เดือน ปี] จาก แหล่งสารสนเทศ. [หรือ URL]

การอ้างอิงในเนื้อหา

รูปแบบการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา มี 3 รูปแบบ ดังนี้

1. (ผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์, เลขหน้า) ไว้ท้ายข้อความที่อ้างอิง เช่น (ชนะดา วีระพันธ์, 2555, 55-56)

(Peter & Waterman, 1982, pp. 498-499) (Michalska J., 2008, p. 85)

กรณีที่ไม่มีปรากฏเลขหน้าให้ลงแค่ชื่อผู้แต่งกับปีที่พิมพ์ไว้ในวงเล็บเดียวกัน เช่น

(ศิริโรจน์ วงศ์กระจ่าง, 2554)

2. ผู้แต่ง (ปีที่พิมพ์, เลขหน้า) กรณีมีการระบุชื่อผู้แต่งในเนื้อหาแล้ว ไม่ต้องระบุไว้ในวงเล็บท้ายข้อความที่อ้างอิงอีก เช่น ธนกฤต วันดีเมธ (2554, น.90) ได้ศึกษาถึง.....

Robert E. Hegel (1997, p.14) studied.....

กรณีที่ไม่มีปรากฏเลขหน้าให้ลงแค่ชื่อผู้แต่งกับปีที่พิมพ์ไว้ในวงเล็บ เช่น

(ศิริโรจน์ วงศ์กระจ่าง, 2554)

3. ปีที่พิมพ์ ผู้แต่ง (เลขหน้า) กรณีมีการระบุปีที่พิมพ์และผู้แต่งในเนื้อหาแล้ว (ปีที่พิมพ์และผู้แต่งสามารถสลับที่กันได้) ให้ระบุเฉพาะเลขหน้าที่อ้างอิงในวงเล็บเท่านั้นเช่น ในปี 2557 ศุภชัย ยาวะประภาส ได้กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง ความรู้ ความสามารถที่แสดงออกถึงพฤติกรรมการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา จนทำให้การปฏิบัติงานบริหารงานบุคคลบรรลุผลเหนือกว่าระดับปกติ (น.9)

การส่งต้นฉบับ

1. บทความมีความยาวไม่เกิน 15 หน้า กระดาษขนาด A4 ทั้งนี้รวมรูปภาพ ตาราง และเอกสารอ้างอิง
2. การตั้งค่าน้ำกระดาษ ให้กำหนดขอบบน 1.5 นิ้ว ขอบล่าง 1 นิ้ว ขอบซ้าย 1 นิ้ว และขอบขวา 1 นิ้ว
3. แบบตัวอักษรใช้ TH SarabunPSK โดยกำหนดขนาด ดังนี้
  - 3.1 ชื่อบทความภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาด 18 point ตัวหนา กึ่งกลางหน้ากระดาษ
  - 3.2 ชื่อ-สกุลผู้เขียน ทุกท่านภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาด 12 point ตัวหนา ชิดซ้าย
  - 3.3 สถานที่ทำงาน หน่วยงานที่สังกัด อีเมล หมายเลขโทรศัพท์ ขนาด 12 point อ้างอิงเชิงอรรถ
  - 3.4 บทคัดย่อ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ควรสั้นตรงประเด็น และเป็นการสรุปผลงานอย่างรัดกุม ครอบคลุมสาระสำคัญของการวิจัย ความยาวไม่เกิน 400 ตัวอักษร
  - 3.5 คำสำคัญ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ เป็นการกำหนดสาระสำคัญที่สามารถนำไปใช้เป็นคำสืบค้นในระบบฐานข้อมูล ไม่ควรยาวมากเกินไป และไม่ควรมากเกิน 3-5 คำ
  - 3.6 บทนำ (ความเป็นมา ความสำคัญ และมูลเหตุที่นำไปสู่การวิจัย)
  - 3.7 วัตถุประสงค์ (มูลเหตุของการศึกษาวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับชื่อเรื่องที่ศึกษาวิจัย)
  - 3.8 เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) เป็นการอ้างอิงแนวคิด ทฤษฎี หรือบทความที่เกี่ยวข้อง หากเป็นงานวิจัยเฉพาะทางควรมีส่วนนี้ เพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐานให้คนทั่วไปสามารถเข้าใจได้
  - 3.9 วิธีดำเนินการวิจัย เป็นการอธิบายวิธีการดำเนินการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ควรเสนอรูปแบบและแสดงขั้นตอนอย่างกระชับและชัดเจน
  - 3.10 สรุปผลการวิจัย ควรนำเสนอผลอย่างชัดเจน น่าสนใจ ตรงประเด็น เป็นผลที่ค้นพบ โดยลำดับตามหัวข้อที่ศึกษา

3.11 อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ อภิปรายสิ่งที่ได้จากการวิจัย การนำไปใช้ประโยชน์และข้อเสนอแนะต่างๆ

3.12 เอกสารอ้างอิง ใช้ระบบนาม-ปี และหน้า (APA Style) ระบุแหล่งอ้างอิงเท่าที่ปรากฏในบทความ

ผู้นำเสนอผลงานสามารถดูรายละเอียดรูปแบบการจัดทำบทความฉบับเต็ม (Full Paper) ได้ที่ www.northern.ac.th

หากต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ ฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น เลขที่ 888 หมู่ที่ 2 ตำบลหนองบัวใต้ อำเภอมะนัง จังหวัดตาก 63000 โทรศัพท์ 0 5551 7488 ต่อ 808 โทรสาร 0 5551 7481 email : research.northern@gmail.com